Α.Ο.Δ.Ο.

ΤΙΜΑΤΑΙ Λ. 15 — ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ — ΤΙΜΑΤΑΙ Λ. 15

ΑΘΗΝΑΙ, ΚΥΡΙΑΚΗ 9 Ἰουλίου 1906 | ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ | ΕΤΟΣ Γ' — ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 135—32

ΛΕΩΝΙΔΑ ΑΝΔΡΕΓΙΕΦ

Η ΣΙΩΠΗ

(Διήγημα ἐκ τοῦ ρωσσικοῦ)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ἐσπέραν τινὰ ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς συζύγου του, ἣν ἀπὸ μιᾶς περίπου ἑβδομάδος δὲν εἶχεν ἐπισκεφθῇ, ἐκάθησε παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν της καὶ εἶπεν, ἀποστρέφων τὴν κεφαλήν, διὰ νὰ μὴ συναντᾷ τὸ βαρὺ καὶ ἐπίμονον αὐτῆς βλέμμα.

— Μητέρα! Θέλω νὰ ὁμιλήσω μετὰ σοῦ περὶ τῆς Βέρας. Μὲ ἀκούεις;

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀσθενοῦς ἐσιώπων καὶ ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἤγειρε τὴν φωνὴν καὶ ὡμίλησεν αὐστηρῶς καὶ μετὰ πικρίας, ὅπως ὡμίλει καὶ μετὰ τοῦ ποιμνίου του.

— Γνωρίζω· νομίζεις, ὅτι εἶμαι αἴτιος τοῦ θανάτου τῆς Βέρας. Ἀλλὰ σκέψου καλά· τὴν ἠγάπων ὀλιγώτερον ἢ σύ; Μὲ κρίνεις παράδοξα, μὰ τὴν ἀλήθειαν!...Ἤμην αὐστηρός, ἀλλὰ μήπως δὲν ἔπραξα πάντοτε ὅ,τι ἤθελεν; Ἔθεσα κατὰ μέρος τὴν πατρικήν μου ἀξιοπρέπειαν, ἔκλινα ταπεινῶς τὸν αὐχένα, ὅταν ἐκείνη, χωρὶς νὰ φοβηθῇ τὴν κατάραν μου, ἔφυγεν ἐκεῖ. Ἀλλὰ σὺ μήπως δὲν τὴν παρεκάλεσες νὰ μείνῃ ἐδῶ, δὲν ἔκλαυσες, δὲν τὴν παρεκάλεσες, ἕως ὅτου σὲ διέταξα νὰ σιωπήσῃς;... Μήπως δὲν ὡμίλουν μετ' αὐτῆς πάντοτε περὶ Θεοῦ, περὶ ἀγάπης, περὶ ταπεινοφροσύνης;...

Ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἔρριψε ταχὺ βλέμμα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς συζύγου του καὶ τὸ ἀπέστρεψεν ἀμέσως.

— Τί ἠμποροῦσα νὰ κάμω, ἀφοῦ δὲν ἤθελε νὰ μᾶς φανερώσῃ τὴν θλῖψίν της; Νὰ τὴν διατάξω; Τὴν διέταξα. Νὰ τὴν παρακαλέσω;... Τὴν παρεκάλεσα. Ἤθελες βέβαια νὰ γονυπετήσω ἐνώπιόν της καὶ νὰ κλαύσω ὡς γραῖα γυνή...Τί εἶχεν ἐν τῇ κεφαλῇ της; Ἀλλὰ πόθεν νὰ τὸ γνωρίζω; Σκληρά, ἄκαρδος κόρη!

Ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἔτυψε διὰ τοῦ γρόνθου τὸ γόνυ.

— Κανένα δὲν ἠγάπα!... Αὐτὸ εἶνε! Δὲν ὁμιλῶ περὶ ἐμοῦ... Ἐγὼ θεωροῦμαι τύραννος, ἀλλὰ σύ! Σὲ ἠγάπησε ποτέ; Σέ, ἡ ὁποία πάντοτε ἔκλαιες, πάντοτε ἐταπεινοῦσο ἐνώπιόν της;

Ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἐγέλασεν ἠχηρῶς.

— Νὰ ἀγαπήσῃ!...Ὦ, ναί! Διὰ νὰ σὲ παρηγορήσῃ καὶ νὰ σὲ χαροποιήσῃ ἐξέλεξε τοιοῦτον θάνατον; Σκληρὸν καὶ ἐπαίσχυντον θάνατον! Ἀπέθανεν ἐπὶ τῆς ἄμμου, ἐν τῷ βορβόρῳ...ὡς κύων, τὸν ὁποῖον ὁ διαβάτης ὠθεῖ διὰ τοῦ ποδὸς εἰς τὸν χάνδακα!

Ἡ φωνὴ τοῦ πατρὸς Ἰγνατίου ἀντήχει χαμηλή, πλὴν θερμή.

— Αἰσχύνομαι νὰ ἐξέλθω εἰς τὰς ὁδούς! Αἰσχύνομαι νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ ἱερόν! Αἰσχύνομαι τὸν Θεόν!.. Σκληρὰ καὶ ἀνάξιος κόρη! Καὶ εἰς τὸν τάφον σου θὰ μὲ κάμῃς νὰ σὲ καταρασθῶ!...

Ὅταν ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν σύζυγόν του, αὕτη εἶχε λιποθυμήσῃ καὶ συνῆλθε μόλις μετά τινας ὥρας, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐννοήσῃ τις ἂν ἐνεθυμεῖτο τοὺς λόγους τοῦ πατρὸς Ἰγνατίου ἢ ὄχι.

Τὴν αὐτὴν νύκτα—ἦτο νὺξ Ἰουλίου σεληνοφώτιστος, ἀθόρυβος, γαλήνιος, θερμὴ—ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος κατῆλθε τὴν κλίμακα ἀκροποδητεί, ὅπως μὴ τὸν ἀντιληφθῶσιν ἡ σύζυγος καὶ ἡ ὑπηρέτρια, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Βέρας. Τὰ παράθυρα ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτῆς δὲν εἶχον ἀνοιχθῆ καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦτο βαρεῖα καὶ θερμή, μὲ ἐλαφρὰν ὀσμὴν λιβάνου. Διὰ τοῦ παραθύρου τὸ φῶς τῆς σελήνης ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς λευκῆς κλίνης μετὰ τῶν δύο προσκεφαλαίων. Ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἤνοιξε τὸ παράθυρον καὶ ἤκουσε μακρυνὸν ᾆσμα ὁμίλου διασκεδάζοντος. Πατῶν ἐλαφρῶς μὲ γυμνοὺς πόδας, ὅμοιος πρὸς φάντασμα, ἐπλησίασε τὴν κλίνην, ἐγονυπέτησε καὶ στρέφων τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ μέρος τοῦ προσκεφαλαίου, ἐφ' οὗ ὑποτίθεται, ὅτι θὰ ἔκειτο ἡ κεφαλὴ τῆς Βέρας, ἔμενεν ἀκίνητος.

Τὸ ᾆσμα βαθμηδὸν ἐσίγησεν, ἀλλ' ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος δὲν ἐκινεῖτο μὲ τὴν μακρὰν καὶ μέλαιναν αὐτοῦ κόμην σκορπισθεῖσαν ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου.

Ἡ σελήνη ἠκολούθει τὴν τροχιάν της καὶ τὸ δωμάτιον εἶχε γείνῃ σκοτεινόν, ὅτε ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἤγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ ἤρχισε νὰ ψιθυρίζῃ:

Ἡ φωνή του ἐξέφραζε τὴν φλογερὰν δύναμιν στοργῆς, ἀγνώστου μέχρι τοῦδε εἰς αὐτόν.

— Κόρη μου, Βέρα! Ἐννοεῖς τί σημαίνει ἡ λέξις κόρη; Κόρη μου, καρδιά μου, αἷμά μου, ζωή μου. Ὁ γέρων πατήρ σου, ὁ λευκανθείς, ὁ ἀσθενής...

Τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς Ἰγνατίου ἔτρεμεν ὅλον. Ἐφιθύριζε τρυφερῶς ὡς πρὸς μικρὸν παιδίον.

—Ὁ γέρων πατήρ σου...σὲ παρακαλεῖ...ὄχι, Βέρα... σὲ ἱκετεύει...κλαίει, ἐνῷ ποτὲ δὲν ἔκλαυσεν...Ὁ πόνος σου, παιδάκι μου, εἶνε καὶ ἰδικός του πόνος. Ὦ...πολὺ μεγαλείτερος ἀπὸ τὸν ἰδικόν σου...

Ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἐκίνει βραδέως καὶ ἀλγεινῶς τὴν κεφαλήν.

— Πολύ, πολὺ μεγαλείτερος, Βέρα μου! Τί εἶνε δι' ἐμὲ τὸν γέροντα ὁ θάνατος; Σὺ ὅμως...ἄχ, ἐὰν ἤξευρες πόσον ἦσο τρυφερὰ καὶ γλυκεῖα! Ἐνθυμεῖσαι μίαν φορὰν ὅταν ἐτρύπησες τὸ δακτυλάκι σου καὶ ἔτρεχεν αἷμα καὶ ἔκλαιες ἀπὸ φόβον; Κοριτσάκι μου! Μὲ ἀγαποῦσες καὶ ἐμέ, μὲ ἀγαποῦσες πολύ, τὸ γνωρίζω! Κάθε πρωὶ μοῦ ἐφιλοῦσες τὸ χέρι...Εἰπέ μου, εἰπέ μου, τί βασανίζει τὴν καρδιά σου;...Κύτταξε· μὲ αὐτὰ τὰ χέρια πνίγω τὸν πόνον σου! Εἶνε ἰσχυρὰ ἀκόμη, Βέρα, τὰ χέρια αὐτά!.....

Ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἀνήγειρε τὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου καταπεσοῦσαν κόμην του.

— Εἰπέ μου! Εἰπέ μου!

Ἐν τῷ δωματίῳ ἐβασίλευεν ἄκρα σιγή. Μακρόθεν ἠκούετο ὁ συριγμὸς ἀτμοπλοίου.

Ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος παρετήρησε πέριξ μὲ ὑπερμέτρως ἠνεῳγμένους ὀφθαλμούς. Φέρων βραδέως τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἐψιθύρισε τρέμων.

— Εἰπέ μου!

Καὶ ἡ ἀπάντησις ἦτο.....σιωπή! Τὴν ἑπομένην, προγευματίσας ἐνωρὶς καὶ μόνος, ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος, μετέβη εἰς τὸ νεκροταφεῖον, πρώτην φορὰν ἀπὸ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῆς θυγατρός του. Ἦτο καύσων, ἐρημία καὶ γαλήνη, ὡς ἂν ἦτο ἡ ἡμέρα ἐκείνη φωτεινὴ νύξ. Ἐν τούτοις ἐκ συνηθείας ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἔβαινεν εὐθυτενής, ἔρριπτε βλέμματα αὐστηρὰ καὶ ἐσκέπτετο, ὅτι παρ' ὅλα τὰ συμβάντα, ἐξηκολούθει νὰ εἶνε ὁ ὑπερήφανος καὶ φοβερὸς ἱερεύς. Δὲν ἔδιδε προσοχὴν εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῶν γονάτων του, οὔτε εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ὁ πώγων αὐτοῦ εἶχε λευκανθῆ..Ἡ πρὸς τὸ νεκροταφεῖον ὁδὸς ἔβαινεν ἐλαφρῶς ἀνερχομένη. Εἰς τὸ ἄκρον αὐτῆς ἔλαμπεν ὑπὸ τὸ ἡλιακὸν φῶς ἡ θολωτὴ εἴσοδος τοῦ νεκροταφείου.

Ὁ τάφος τῆς Βέρας ἔκειτο βαθέως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ νεκροταφείου, ὅπου ἔπαυον αἱ ἀμμόστρωτοι δενδροστοιχίαι, οὕτως ὥστε ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἠναγκάσθη νὰ προχωρήσῃ πολὺ ἐντὸς τῆς πυκνῆς φυτείας μέχρις ὅτου ἔφθασεν ἐπὶ λόφου, ἐφ' οὗ εὑρίσκοντο τάφοι λησμονημένοι πρὸ πολλοῦ. Ἐπὶ μιᾶς τῶν ἀτάκτως τοποθετημένων ἐπιταφίων πλακῶν ἀνέγνωσε τὸ ὄνομα τῆς Βέρας. Ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἐκάθησεν ἐπί τινος γειτονικοῦ τάφου, ὅπως συνέλθῃ ἐκ τοῦ δρόμου, παρετήρησε μετὰ προσοχῆς τὰ πέριξ, ἔρριψε βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀνεφέλου οὐρανοῦ, ἀφ' οὗ ἐκρέματο ὁ πύρινος δίσκος τοῦ ἡλίου...καὶ τότε μόλις διέκρινε τὴν βαθεῖαν σιγὴν τοῦ νεκροταφείου, οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης πνοῆς ἀνέμου διακοπτούσης τὴν αἰωνίαν ἐκείνην μελαγχολίαν...

Εἰς τὸν πατέρα Ἰγνάτιον ἐπῆλθε καὶ πάλιν ἀμέσως ἡ ἰδέα, ὅτι δὲν ἦτο σιγὴ ἡ περὶ αὐτόν, ἀλλὰ σιωπὴ καλύπτουσα βαρέως τὸ νεκροταφεῖον καὶ διαχυνομένη καὶ μέχρι τῆς πόλεως.

Ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἐφρίκιασε καὶ ἔκυψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν τάφον τῆς Βέρας καὶ ᾐσθάνθη ἀνέκφραστον ταραχὴν ἐν τῇ ψυχῇ του. Ἐκείνη, ἣν εἶχε συνειθίσῃ πλέον νὰ θεωρῇ ὡς ἐξαφανισθεῖσαν διὰ παντὸς εἰς τὴν σκοτεινὴν ἄβυσσον τῆς αἰωνιότητος, ἐκείνη ἦτο ἐδῶ, πλησίον αὐτοῦ..καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐννοήσῃ τις, ὅτι ἐν τούτοις ἀπουσίαζε σῶμα, ρίπτων πανταχοῦ βλέμματα πεφοβισμένα, ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἐγείρεται βραδέως καὶ προσπαθεῖ νὰ τηρήσῃ τὴν συνήθη εὐθυτενῆ καὶ ἀξιοπρεπῆ στάσιν. Ἀποτινάξας ἀπὸ τῶν γονάτων του τὸν κονιορτὸν, ἐπανέθεσε τὸν πῖλόν του, ἐποίησε τρὶς τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἀπεμακρύνθη διὰ σταθεροῦ βήματος ἀπὸ τοῦ τάφου. Ἐν τούτοις δὲν εὑρίσκει τὴν ὁδὸν ἐν τῷ γνωστῷ αὐτοῦ νεκροταφείῳ καὶ ἀποπλανᾶται...

— Ἀπεπλανήθην! εἶπε καθ' ἑαυτὸν γελῶν καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως στενῶν δρομίσκων.

Μετὰ μίαν στιγμὴν, χωρὶς νὰ σκεφθῇ, ἔκλινεν ἀριστερά, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἵσταται. Ἡ σιωπὴ τὸν παρακολουθεῖ, τὸν καταδιώκει πανταχόθεν. Ἐγείρεται ἀπὸ τῶν σταυρῶν καὶ ἀποπνέει ἐξ ὅλων τῶν πόρων τῆς γῆς ἐκείνης, τῆς κορεσθείσης πτωμάτων...

Τὰ βήματα τοῦ πατρὸς Ἰγνατίου καθίστανται ὁλονὲν ταχύτερα. Τεταραγμένος, περιστρέφεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν δρομίσκων, ὑπερπηδᾷ τάφους, προσκρούει ἐπὶ κιγκλιδωμάτων καὶ πατεῖ ἐπὶ μεταλλίνων στεφάνων...Τὸ λεπτὸν ὕφασμα τοῦ ἐπενδύτου του σχίζεται...Μία μόνη σκέψις ζῇ ἐν αὐτῷ· ἔξω! ἔξω ἀπ' ἐδῶ!...Ρίπτεται πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις, ἀναίσθητος σχεδόν, πυρέσσων καὶ τὸ πλατὺ αὐτοῦ ράσσον μετὰ τῆς κόμης του κυματίζει εἰς τὸν ἀέρα. Πολὺ περισσότερον ἢ ἂν κατεδιώκετο ὑπὸ νεκροῦ, θὰ ἐτρόμαζεν ὁ βλέπων τὸν ἱερέα Ἰγνάτιον, τρέχοντα καὶ πηδῶντα ὡς παράφρονα.

Τέλος φθάνει μὲ μορφὴν ἠλλοιωμένην πρὸ τοῦ παρεκκλησίου τοῦ νεκροταφείου. Παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ παρεκκλησίου ἐκοιμᾶτο ἐπὶ χαμηλοῦ θρανίου γέρων προσκυνητής, πλησίον του δὲ δύο γραῖαι ἐπαίτιδες...

Ὅτε ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν του ἦτο ἤδη ἑσπέρας ἐν τῷ δωματίῳ δὲ τῆς συζύγου του ἦτο ἀνημμένον φῶς. Μὲ τὸν πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, πλήρης κονιορτοῦ καὶ κατεσχισμένος, ὁ πατὴρ Ἰγνάτιος ἐπροχώρησε ταχέως πρὸς τὴν κλίνην τῆς συζύγου του καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τῶν γονάτων.

— Μητέρα...Ὄλγα! Λυπήσου με! ἔκραζεν ὀλολύζων. Θὰ τρελλαθῶ!

Καὶ ἔτυπτε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν ἄκρων τῆς κλίνης καὶ ἔκλαιεν ἰσχυρῶς, ὡς ἄνθρωπος μηδέποτε κλαύσας, αἴφνης δὲ ἤγειρε τὴν κεφαλήν, πεισθεὶς, ὅτι θὰ συνέβαινεν ἀμέσως θαῦμα καὶ ἡ σύζυγός του θὰ ὡμίλει, θὰ τὸν ἐλυπεῖτο, θὰ τὸν παρηγόρει, θὰ τὸν ἐνεθάρρυνε.

— Μητέρα...γυναῖκά μου!

Κύψας μεθ' ὅλου τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ ἀναστήματος, συνήντησε τὸ βλέμμα τῶν φαιῶν ὀφθαλμῶν, ἐν οἷς οὐδὲν διεκρίνετο· οὔτε οἶκτος, οὔτε παρηγορία... ἀλλ' οὔτε καὶ ὀργή. Ἴσως ἡ σύζυγός του τὸν συνεχώρησεν, ἴσως τὸν ἐλυπεῖτο, οἱ ὀφθαλμοί της ἐν τούτοις οὐδὲν ἔλεγον, οὔτε οἶκτον, οὔτε συγγνώμην! Ἦσαν βωβοί, ἐσιώπων...

Ἐσιώπα καὶ ὅλη ἡ κενὴ καὶ σκοτεινὴ οἰκία.

Οἱ Καρποὶ Τοῦ Αἵματος

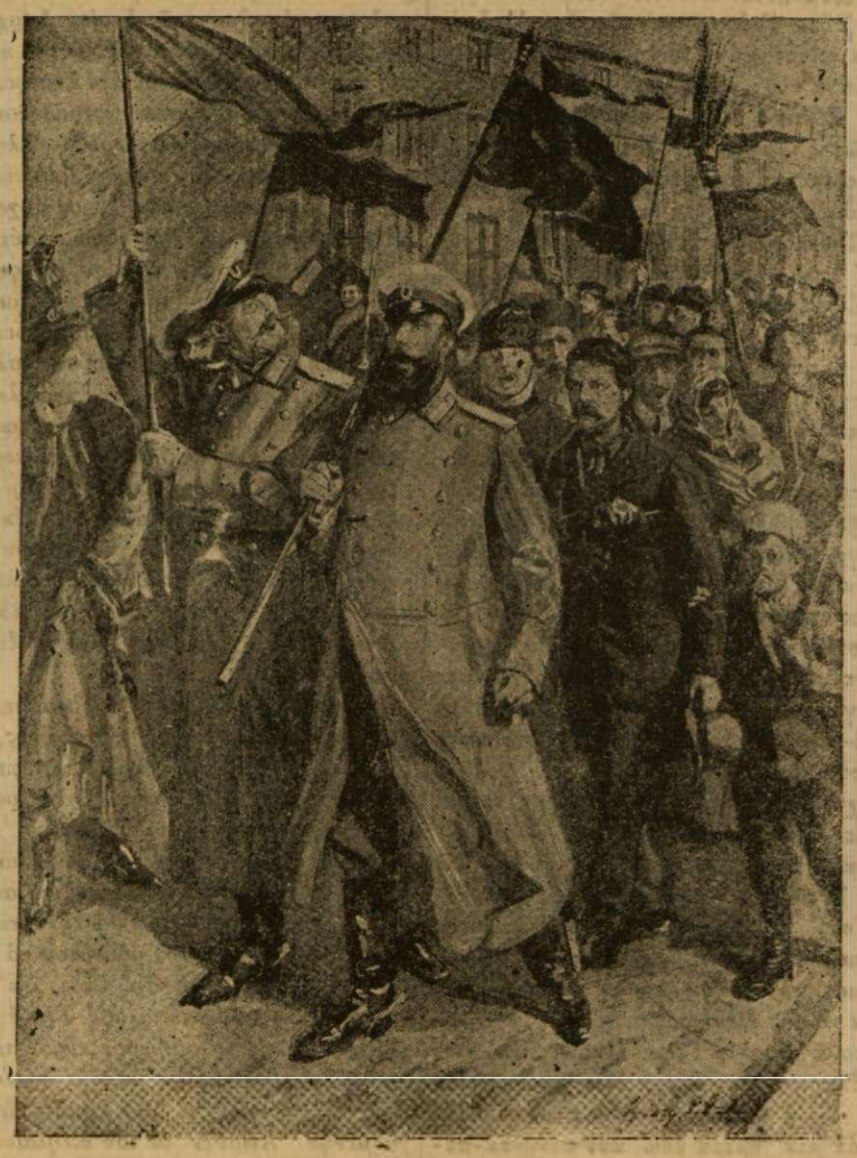

Ρῶσσοι ἀξιωματικοὶ ἐγκαταλείποντες τὰς τάξεις των καὶ τιθέμενοι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐπαναστατῶν.

Λησμονημένοι Στίχοι

Τα Δυο Δακρυα

Ἀπὸ τὴ γῆ δυὸ δάκρυα, ρευστὰ μαργαριτάρια
ἀνέβηκαν κ' ἐστάλαξαν στοῦ Πλάστη τὰ ποδάρια.
Κ' εἶπε τὸ πρῶτο τρέμοντας ἐμπρὸς στὸ θεῖο θρόνο·
Ἐμένα μ' ἔβγαλ' ἡ καρδιὰ γιὰ τὸ δικό της πόνο.
Κι' ὁ Πλάστης ἀποκριθῆκε·
Οὔτε στιγμὴ μὴ χάνῃς· σύρε νὰ γείνῃς βάλσαμο τὸν [πόνο της νὰ γιάνῃς.
Καὶ εἶπε τ'ἄλλο, τρέμοντας ἐμπρὸς στὸ θεῖο θρόνο·
Ἐμένα μ' ἔβγαλ' ἡ καρδιὰ γιὰ κάποιον ξένο πόνο.
Κι' ὁ Πλάστης ἀπεκρίθηκε·
Ἐσὺ μαζῆ μου μεῖνε· τῆς εὐσπλαχίας τὰ δάκρυα [δικά μου δάκρυα εἶναι.

Ι. Πολέμης

ΤΟ ΜΝΗΜΑ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ

Μὲ χειλάκια μυρωμένα
Ἀπὸ γέλοιο καὶ φιλὶ
Εἴκοσι χρονῶν παρθένα
Ξεψυχᾷ 'σὰν τὸ πουλί.

⁂

Τόση ἐμμορφιά, τί κρῖμα!
Τόσης νειότης θησαυρὸ
Τὸν σκεπάζει τώρα μνῆμα
Στολισμένο μὲ σταυρό.

⁂

Μὰ ἡ κόρη ποῦ πεθαίνει
Κι' ἀφοῦ χάσῃ τὴν πνοὴ
Μές' 'ς τὸ μνῆμά της κλεισμένη
Ἔχει μιὰ σταλιὰ ζωή...

⁂

'Σ τὸν σταυρὸ κοντὰ ἁπλώνει
Τὰ δροσάτα του κλαδιὰ
Λουλουδάκι ποῦ φυτρώνει
'Απ' τῆς κόρης τὴν καρδιά.

Γεώργιος Δροσίνης.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ 1821

Ο ΓΕΡΟ-ΠΑΞΙΝΟΣ

Οὔτε σὲ πύργους οὔτε σὲ παλάτια μέσα ἐγεννήθηκε ὁ Παξινός, οὔτε παραμάνες τὸν ἐθήλασαν. Φτωχόπαιδο γεννήθηκε μέσα σ' ἕνα σπιτάκι ποῦ τό 'δερναν δεκαοχτὼ ἀέρηδες χειμῶνα καλοκαῖρι, καὶ τὸ χειμῶνα μάλιστα δυὸ τρεῖς μῆνες τὸ σκέπαζ' ὁ Θεὸς μὲ τὰ χιόνια. Τριγύρω ἀπὸ τὸ σπίτι του, μουριαῖς, καρυδιαῖς καὶ δαμασκηνιαῖς, κάθε χρόνο εἶχαν τὴν ἐσοδεία τους καὶ κάθε καλοκαῖρι ἡ κλάραις φορτωμέναις ἀπ' τὰ φροῦτα ἔγυρναν σιγὰ νὰ σμίξουν 'ς τὴ γῆ, ὥς που ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ πήγαινε καὶ τὴς στύλωνε, γιατ' ἤξερε πῶς ἂν τὴς ἄφιν' ἔτσι, δὲ θελάχη οὔτε δέντρα οὔτε φροῦτα. Παραπάνω ἀπὸ τὸ σπίτι του κι' ἔρριζα-ἔρριζα εἰς ταὐλάκι δεκαπέντε-εἴκοσι λεῦκες προσπαθοῦσαν νὰ φτάσουν μὲ τὴν κορφή τους τὸν οὐρανό. Δέκα βήματα ἀπὸ τὸ σπίτι του ἡ «Βρύση τῆς Παναγίας» ἔχυνε μέρα νύχτα τὸ κρυσταλλένιο της νερό. 'Απάνω ἀπὸ τὴ βρύση, ὡς δυὸ τουφεκιαῖς τόπο, τὰ ἔλατα μὲ τὰ κέντρα, σὰν ἀδέρφια γκαρδιακά, δὲν ἄφιναν τὸν ἥλιο νὰ καίη καὶ νὰ τσουρουφλίζη τ' ἀγριοχόρταρα ποῦ μοσκοβολοῦσαν. Πέρα 'ς τὴν ποταμιά, κοντὰ 'ςτοῦ Κουτοῦ τὸ μῦλο ἔβλεπ' ἕνα βράχο θεώρατο μὲ μιὰ μεγάλη ποδιὰ καταπράσινη ἀπ' τὰ φύλλα τοῦ κισσοῦ ποῦ τὸν εἶχεν ἀγκαλιάσει καὶ τριγύρω 'ςτὸ βράχο ἔβλεπε πολλαῖς φοραῖς τοὺς ἀητοὺς νὰ τρώγωνται μὲ τ' ἀσπροπούλια. Τέτοιο ἦταν τὸ σπιτάκι τοῦ Παξινοῦ, κι' ἅμα ἔμπαιν' ὁ Μάης, ἔβρεχε δὲν ἔβρεχ' ὁ Θεός, ὥς νἀρθῆ τοῦ Σταυροῦ, ὁ Παξινὸς δὲν ἐκοιμώτανε ποτὲ 'ςτὸ φτωχικό του. Μονάχα μὲ τὴν καπότα του καὶ μ' ἀνοιχτὰ τὰ δασωμένα στήθεια του, τὄκοβε δίπλα σὰν ἀρνάκι μπροστὰ 'στὴν αὐλή του· κι' ἅμα 'χάραζε καὶ τὸ 'λεγαν ἡ πέρδικες μὲ τἀηδόνια ξύπναγε, ἔκανε δυὸ τρεῖς σταυροὺς καὶ ξεκίναγε γιὰ τὴ δουλειά του. Γράμματα δὲν ἤξερε πολλὰ γιατὶ δάσκαλος δὲν ἦταν, κι' ὁ παππᾶς γιὰ νὰ μάθη τὰ παιδιὰ τὴν ἄλφα-βῆτα τἄβανε κι' ἔγραφαν μὲ τὸ δάχτυλό τους ἀπάνω στὸν ἄμμο.

Ἦρθε τὸ 1821, εἶπαν οἱ Κοτσαμπασίδες στὸν κόσμο ν' ἁρπάξη τ' ἅρματα γιὰ νὰ διώξουν τοὺς Τούρκους· ὁ Παξινὸς μοναχογυιὸς π' ὥς τότε δὲν εἶχε πατημένο οὔτε μερμῆγκι, πῆρε μιὰ λειτουργιά, 'ποῦ τοῦ 'φτιάσ' ἡ μάννα του, ἕνα κεράκι καὶ τὸ «Νταλιάνι» του καὶ πῆγε στὴν Παναγιά. Πῆρο ὁ παπᾶς τὸ πρόσφορο καὶ τὸ κερί, κι' ἑτοιμάστη νὰ 'μπῆ στὸ ἱερό.

— Στάκα, Δέσποτα, τοῦ λέει ὁ Παξινὸς πάρ' καὶ τὸ ντουφέκι μου βάλλ' ἀπουκάτω ἀπ' τὴ Ἁγια Τράπεζα καὶ βγάλε μου κι' ἕνα ὕψωμα.

Λειτούργησ' ὁ παπᾶς, ἐκοινώνησ' ὁ Παξινός, πῆρε τὸ ὕψωμα, καὶ πρὶν βγῆ ἀπ' τὴν ἐκκλησιὰ γονατισμένος 'μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς λέει: «*Παναΐα μου ἂν εἶνε νὰ ζήσω δός μου δύναμι νὰ σκοτώνω Τούρκους· ἂν εἶνε γραφτὸ μου νὰ χαθῶ 'στὸν πόλεμο, δός μου καλὴ ψυχή.*»

Αὐτὰ τὰ λόγια εἶπ' ὁ Γέρο-Παξινὸς στὴ Μεγαλόχαρη, καὶ τὴν ἄλλη 'μέρα μ' ἄλλους Τρικκαλιώταις εὑρέθηκε ἀπόξω ἀπ' τὴν Κόρινθο, κι' ἀπ' ἐκεῖ, ἐπειδὴ δὲν ἔκαναν δουλειὰ οἱ Ἕλληνες γιατὶ τὸ φρούριο ἦτο δυνατὸ καὶ δὲν ἔπεφτε, μὲ ντουφεκιαῖς, σὰν ἄκουσε πῶς στὴν Τρίπολι ἔχουν κλεισμένους τοὺς Τούρκους, πάλι μ' ἄλλους Τρικκαλιώταις εὑρέθη ἐκεῖ. Ἡ Τρίπολις ἔπεσε, οἱ Ἕλληνες ἔσφαξαν Τούρκους κι' Ἑβραίους, κι' ἅρπαξαν λάφυρα κι' ὁ Γέρο-Παξινὸς 'πῆρε γιὰ λάφυρο πολέμου ἕνα τουρκόπουλο δύο τριῶν χρονῶν παιδί, τὸ ἐπῆγε στὰ Τρίκκαλα, κι' ὅταν τοῦ εἶπ' ὁ πατέρας του τί τό ἤθελες Γιώργη τὸ τουρκόπουλο; «—Πλάσμα τοῦ Θεοῦ εἶνε κι' αὐτό,» εἶπ' ὁ Γέρο-Παξινός. Τὸ ηὗρα κοντὰ στὴ μάνα του ποῦ ἦταν σκοτωμένη, ἔκλαιγε-ἔκλαιγε, τὸ λυπήθηκα καὶ τὸ πῆρα. Τὸ σπίτι μας μ' ἕνα κομμάτι ψωμὶ ποῦ θὰ φάη τὸ παιδὶ δὲ σώνεται.

Πέρασαν χρόνια κι' ὁ γέρω Παξινὸς πότε 'στὸ σπῆτί του καὶ πότε 'στὸν πόλεμο, εἶδε τ' ἀσκέρι τοῦ Δράμαλη ποῦ κατεστράφη ἀπὸ τὰ Ντερβενάκια ὡς τὴ Κόρινθο καὶ τὴν Ἀκράτα, εἶδε τοὺς ἀραπάδες τοῦ Μπραΐμ πασσᾶ 'στοὺς Μύλους τῆς Δαβιᾶς, ἦρθε ὁ Φαβιέρος ἔκαμε τὸ ταχτικὸ στρατό, κι' ὁ γέρω Παξινὸς πρῶτος-πρῶτος πῆγε μὲ τοὺς ταχτικούς. Πῆγ' ὡς τὴ Κάρυστο κοντὰ μὲ τὸ Φαβιέρο, γύρισε στὰ Μέθανα καὶ μιὰ νυχτιὰ χωρὶς φεγγάρι, μὲ τοὺς ταχτικοὺς τοῦ Φαβιέρου καὶ φορτωμένος μπαροῦτι καὶ στουρνάρια, πρωτοδεύτερος ἐμπῆκε 'στὸ κάστρο τῆς 'Αθήνας 'ποῦ τὸ εἶχε κλεισμέν' ὁ Κιουταχῆς. Ὁ πόλεμος ἐτελείωσε οἱ Τοῦρκοι ἔφυγαν, ὁ Βασιλιᾶς ἦρθε κι' ὁ γέρω Παξινὸς 'ποῦ τὸν φύλαξ' ἡ Παναγία, γύρισε 'στὸ χωριό του, καὶ πρὶν πάη 'στὸ φτωχικό του νὰ ἰδῆ τοὺς γονέους του, 'πῆγε πρῶτα-πρῶτα στὴ Παναγιὰ ἔκαμε δυὸ σταυροὺς καὶ δυὸ μετάνοιαις ἠσπάσθη τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας 'ποῦ τὸν 'φύλαξε, καὶ ἔπειτα ἐκίνησε γιὰ τὸ σπητάκι του. Οἱ δικοί του ἦσαν 'στῆς χαραῖς τους 'σὰν τὸν εἶδαν κι' ἐγύρισε μὲ τὸ καλό, μὰ ὁ Παξινὸς 'σὰν ηὗρε τὸ Τουρκόπουλο ἄρρωστο, «βαρειὰ κινδυνευμένο», τ' ἅρπαξε μὲ λαχτάρα 'στὴν ἀγκαλιά του 'σὰν ἀληθινὸς πατέρας, τὸ 'χάδεψε, τὸ 'φίλησε καὶ μὲ δέκα εἴκοσι πηδήματα εὑρέθηκε πάλι 'στὴν ἐκκλησιά. «Παναγιά μου! εἶπε, χάρισέ μου το!» καὶ τὰ μάτια ἔτρεχαν 'σὰν βρύσι ἀπὸ τὰ κλάϋματα. Τὸ Τουρκόπουλο ἔδωκε ὁ Χριστὸς κι' ἡ Παναγία κι' ἔγεινε καλά, κι' ὁ γέρω Παξινὸς πάλι ἀπὸ κάτω 'στὸν ἴσκιο μιᾶς καρυδιᾶς ἔπεσ' κι' ἀποκοιμήθη, χωρὶς νὰ 'μποροῦν νὰ τὸν 'ξυπνήσουν οἱ δικοί του. Τοῦ 'φώναζον. Σήκω Γιώργη· μὰ ὁ γέρω Παξινὸς δὲν ἐκινεῖτο· μόνο κἄποτε-κἄποτε ἔλεγε 'στὸν ὕπνο του: «Δὲν φταίω ἐγὼ Παναγιά μου!» Ξύπνησ' ὁ γέρω Παξινός, καὶ πρῶτος πρῶτος λόγος ποῦ εἶπε ἦταν.—Γρήγορα φωνάχτε τὸν παππᾶ νὰ βαφτίσουμ' τὸ παιδί.

Τὸ Τουρκόπουλο ἦταν κοντὰ δέκα χρονῶν κι' ἦταν ἀβάφτιστο, καὶ κατὰ 'ποῦ ἔλεγ' ὁ Παξινός, 'στὸν ὕπνο τὸν μάλωσε ἡ Παναγία, γιατὶ δὲν εἶχε φροντίσει νὰ τὸ βαφτίση. — Τὰ χρόνια περνοῦσαν ὅπως τρέχει τὸ ποτάμι, ὁ κοῦκος, τ' ἀηδόνια καὶ ἡ πέρδικες κάθε ἄνοιξι καὶ καλοκαῖρι ἔκαναν συντροφιὰ τοῦ γέρω Παξινοῦ, 'ποῦ γιὰ 7—8 χρονῶν κόπους του, ὁ Βασιλιᾶς τοῦ ἔστειλε τὸ σιδερένιο Σταυρὸ τῶν ἀγωνιστῶν δεμένο μὲ μιὰ ἀσπρογαλάζια κορδέλα. Παρασημοφορεμένος ὁ γέρω Παξινὸς ἐτραβοῦσε κάθε μέρα καὶ ἐργαζότανε 'στὸ ἀμπελάκι του καὶ 'στὰ χωραφάκια του γιὰ νὰ ζήση. Μισθὸ δὲ ζητοῦσε, φαλαγγίτη δὲν τὸν ἔκαμαν· ἔκρυψε τὸ σταυρὸ-ἀριστεῖον τοῦ ἀγῶνος 'στὴν κασέλα του, καὶ γεροντάκι 70—75 χρονῶν ἔσπρωχνε τῆς ἡμέραις του, σιωπηλὸς καὶ σοβαρός. Κἄποτε-κἄποτε οὔτε μιλιὰ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ στόμα του, τὸν ἔφτανε νὰ κουνῆ λίγο-λίγο, ἀπάνω-κάτω τὸ κεφάλι του, 'σὰν νἄλεγε 'στοὺς «φαφλατάδες» ποῦ σαχλολογοῦσαν γύρω του. —*Ἀλλοίμονό μας, τοῦ κάκου ἐπῆγαν οἱ κόποι ποῦ κάναμε νὰ σᾶς ἐλευτερώσουμε.*

Τέτοιος ἦταν ὁ Γέρω Παξινὸς κι' ἐγὼ ποῦ ἔβλεπα κάθε ἡμέρα ἕνα θηριακωμένο Γέρω νὰ μὴ «θολώνη» ποτέ του τὸ νερό, τὸν εἶδα μιὰ ἡμέρα ἐδῶ καὶ πενῆντα-πενῆντα δύο χρόνια μὲ χιονάτη φουστανελίτσα, μὲ τὴν πάλα του καὶ μ' ἕνα φέσι Τυνεζίνικο, μὲ μιὰ κορώνα στὸ φέσι κι' ἕνα σταυρὸ κρεμασμένο στὰ στήθη του. Ἦτον κόσμος μαζευμένος, καὶ σὰν παιδὶ ποῦ ἤμουνα πήγαινα πότ' ἐδῶ καὶ πότ' ἐκεῖ σὰν πεταλούδα. Ἐγίνοντο, ὅπως ἔλεγαν, δημαιρεσίαι κι' ὁ Παξινὸς σὰν εἶχε τὸ ἀριστεῖο τοῦ ἀγῶνος πῆγε καὶ ψήφισε μὲ τοὺς δημοτικοὺς συμβούλους, τοὺς μᾶλλον φορολογουμένους καὶ τοὺς ἀριστειούχους τρεῖς δημάρχους, γιὰ νὰ κάμη ὁ βασιλιᾶς δήμαρχον ὁποιον ἤθελ' ἀπ' τοὺς τρεῖς. Πρώτη φορὰ κατὰ πόλεγαν εἶδαν τὸν Γέρω-Παξινὸ νὰ φέρη τ' ἅρματά του καὶ τὸ ἀριστεῖο. Ἡ κουβένταις ἔδιναν κι' ἔπαιρναν, ὁ Γέρω-Παξινὸς ἄκουγε χωρὶς κατὰ τὴ συνήθειά του νὰ μιλάη, μὰ ὅταν ἕνας ποῦ ἔκανε τὸν παλληκαρᾶ εἶπε στὸ Γέρω-Παξινό·

— Μπάρμπα, πόσους Τούρκους ἔκοψες;

— Κανένα· εἶπ' ὁ Παξινός.

Κι' ὅταν τὸν 'ξαναρώτησε·

— Ἄμ γιατί φορεῖς στὸ φέσι σου κεφτὲ καὶ στὰ στήθια σου ἔχεις τὸ λαλά.

Ὁ Παξινὸς δὲ βάσταξε.

— Ζαγάρι, τοῦ εἶπε, καὶ σὰν ἀητὸς ἅρπαζε τὸν... παλληκαρᾶ, τὸν σήκωσε ψηλὰ καὶ τὸν πέταξε χάμω σὰν ἀσκόπουλο, νὰ ποιὸς εἶμ' ἐγώ!

Ὁ παλληκαρᾶς ἀπὸ τὸ βρόντο ποῦ ἔφαγε ἔκαμε δυὸ μήνους στὸ στρῶμα, κι' ὁ Γέρω-Παξινὸς τὴν ἄλλη 'μέρα 'πῆγε στὸ σπίτι τοῦ παλληκαρᾶ φαφλατᾶ καὶ τοῦ λέει:

— Ἔφταιξες καὶ σύ, παιδί μου, μὰ ἔφταιξα περισσότερο ἐγὼ ὁ κουτόγερος ποῦ σὲ συνεριστικά.

Ὁ Παξινὸς ἔχει πεθαμένος ἐδῶ καὶ σαράντα πέντε χρόνια, τώρα πάει καὶ αὐτὸς ὅπως ὅλη ἡ γενεὰ ἐκείνη ποῦ ἔφερε τὴν ἐλευθερία. Τί ἀπομένει ὅμως 'πίσω τους καὶ ποιοὶ ἔχουν πέρασι σήμερα; Στρέψατε τὰ μάτια σας νὰ δῆτε...

Ξυλόκαστρον **Ι. Π. Σταματούλης**

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΑΚΙ ΤΟΥ "ΣΤΑΥΡΟΥ,,

Εἰς τὰ Ν. Α. παράλια τῆς Κρήτης καὶ ἐπὶ λωρίδος γῆς εἰσχωρούσης κατὰ τὰ ³/₄ εἰς τὴν θάλασσαν, κεῖται ἡ κωμόπολις Ἱεράπετρος πρὸς Βορρᾶν καὶ Λυσμὰς τῆς ὁποίας ἐκτείνεται μεγάλη καὶ κατάφυτος ἐξ ἐλαιώνων πεδιάς. Εἰς ἀπόστασιν 3 περίπου ὡρῶν καὶ Β. Δ. τῆς Ἱεραπέτρου κεῖται τὸ χωρίον Καλαμαῦκα· πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ χωρίου τούτου ὑψοῦται λοφίσκος τις ὁ «Κάστελος» κάτωθεν τοῦ ὁποίου διέρχεται ἡ πρὸς τὸ χωρίον ἄγουσα. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Καστέλου εὑρίσκεται ὁ «Σταυρός», ναὸς πολὺ περίεργος καὶ ἔχων παράδοξον ἱστορίαν. Ὁ σήμερον «Σταυρὸς» ἄλλοτε ἦτο ἁπλοῦν σπήλαιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι τοῦ εἰρημένου χωρίου εὗρον ἀρχαίαν καὶ παλαιοτάτην εἰκόνα. Τὴν εἰκόνα ταύτην παραλαβόντες ἐκ τοῦ σπηλαίου μετέφερον εἰς τὸν πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ χωρίου των ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου. Ἡ θαυματουργὸς ὅμως αὕτη εἰκὼν μὴ εὑρίσκουσα καλλιτέραν τὴν νέαν ταύτην κατοικίαν ἐγκατέλειψε τὸν ναὸν καὶ ἐπῆγε πάλιν εἰς τὸ σπήλαιόν της.

Οἱ χωρικοὶ ἀντιληφθέντες τοῦτο μετέβησαν εἰς τὸ ρηθὲν σπήλαιον μετὰ τοῦ ἱερέως των καὶ διὰ λιτανίας παρέλαβον τὴν εἰκόνα καὶ μετέφερον εἰς ἄλλον ναὸν τοῦ χωρίου πιστεύοντες ὅτι θὰ ἔμενεν ἐκεῖ· ἀλλὰ πάλιν ἡ εἰκὼν τὴν νύκτα ἐγκατέλειψε καὶ τὸν ναὸν τοῦτον καὶ τὴν ἑπομένην εὑρέθη ἐντὸς τοῦ σπηλαίου της.

Οἱ χωρικοὶ ἠθέλησαν νὰ κτίσουν ναὸν ἐπὶ τοῦ Καστέλου, χάριν τῆς εἰκόνος, ἐπειδὴ ὅμως εὗρον τοῦτο δύσκολον κατέφυγον εἰς τὸ ἑξῆς μέσον. Ἐσκέφθησαν νὰ παραλάβουν πάλιν τὴν εἰκόνα ἐκ τοῦ σπηλαίου, τα εἶνὰ φράξουν τὴν εἴσοδον αὐτοῦ μὲ ὀγκώδεις λίθους καὶ οὕτω θὰ ἐξηνάγκαζον αὐτὴν νὰ μείνη εἰς τὸν ναὸν ὅπου θὰ τὴν μετέφερον, ἀφοῦ θὰ τῆς ἦτο πλέον ἀδύνατον νὰ εἰσέλθη εἰς τὸ σπήλαιον. Καὶ ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον.

Ἀλλά, ὦ τοῦ θαύματος! Τὴν ἑπομένην μεταβάντες εἰς τὸ σπήλαιον εὗρον τὴν εἴσοδον αὐτοῦ φραγμένην μὲ τοὺς ὀγκώδεις λίθους τοὺς ὁποίους οἱ ἴδιοι ἔθεσαν τὴν προηγουμένην. Ἄνωθεν δὲ τοῦ σπηλαίου εἶδον μεγάλην σχισμὴν εἰσελθόντες δὲ ἐντὸς εὗρον τὴν εἰκόνα εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς θέσιν. Τότε πλέον ἠναγκάσθησαν νὰ μεταβάλλουν τὸ σπήλαιον τοῦτο εἰς ναόν. Σήμερον ὁ ἐπισκεπτόμενος τὸν Σταυρὸν εὑρίσκεται πρὸ σπηλαίου εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ὁποίου ἀπαντᾷ διάφορα πήλινα θυμιατήρια καὶ λιβάνι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τειλιγμένα εἰς χαρτάκια δι' ὧν οἱ χωρικοὶ θυμιάζουν τὴν θαυματουργὸν τοῦ τιμίου σταυροῦ εἰκόνα. Ἀφοῦ δὲ προχωρήση ὀλίγον βλέπει ἄνωθεν τὴν ρηθεῖσαν σχισμήν, ἥτις φαίνεται ὁσὰν διὰ πελέκεως νὰ ἠτοιξέ τις αὐτὴν καὶ ἥτις ἀφίνει νὰ εἰσέρχωνται αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες καὶ νὰ φωτίζουν τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ. Ὅταν δὲ φθάση ὁ ἐπισκέπτης εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σταυροῦ ἵσταται πρὸ παλαιοτάτης εἰκόνος τὴν ὁποίαν φωτίζει ἀρχαία κανδύλα. Ἐκτὸς ὅμως τῆς καὶ τὸ περιέργου του ἱστορίας ὁ «Σταυρὸς» ἔχει ἑξῆς περιεργότερον. Ἐντὸς τοῦ μικροτάτου ἱεροῦ του καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι πλευρὰν βλέπει τις μεγάλην πλάκα ἥτις φράσει ὁπήν τινα. Οἱ χωρικοὶ πιστεύουν ὅτι ἡ ὁπὴ αὕτη προχωροῦσα καταλήγει εἰς τὸν «μαῦρο κόλυμπο», ὅστις ἀπέχει ἐκεῖθεν ἀρκετὰ χιλιόμετρα. Πρὸς βεβαίωσιν δὲ τούτου διηγοῦνται ὅτι εἰσῆλθε ποτε μιά. . . . γουροῦνα ἥτις ὅταν ἐξῆλθε ἀπὸ τὸ «μαῦρο κόλυμπο» ἔσειρε 8 γουρούνια μεγάλα σὰν τὴν μάνα τους δηλαδὴ ἐγέννησε καθ' ὁδὸν ἐκεῖ μέσα καὶ τόσος χρόος παρῆλθε ἕως ὅτου νὰ ἐξέλθη ὥστε τὰ γουρουνάκια της ἐμεγάλωσαν.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Ναὶ μὲν ἀλλὰ δὲ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς Νιουκάσλ-ον-Τάϋν προσφάτου ἐπισκέψεως τοῦ Ἐδουάρδου διηγοῦνται τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον. Ὅτε ὁ νῦν βασιλεὺς ἦτο παιδὶ ἀκόμη, ἐπισκεφθεὶς κάποτε τὸ μέρος τοῦτο ὅπως ἐπιθεωρήση τὰ μεγάλα ἀνθρακωρυχεῖά του, συνήντησε ἐκεῖ ἕνα ἐργάτην σύροντα ὄπισθέν του δύω σκύλλους.—«Πόσον τοὺς ἠγόρασες;» τὸν ἐρωτᾷ ὁ βασιλεύς.—«Δέκα σελίνια,» ἀπαντᾷ ξηρῶς ὁ ἐργάτης.—«Δὲν θὰ ἔκαμνες καλλίτερα ἐὰν ἠγόραζες δύο γουρούνια μὲ τὰ ἴδια χρήματα;» παρετήρησεν ὁ Ἐδουάρδος. «Μὰ μπορεῖ, δὲ σοῦ λέω, ἀλλ' ὁ κόσμος θὰ μ' ἔπερνε γιὰ θεότρελλο νὰ κουβαλῶ πίσω μου δυὸ γουρούνια γιὰ νὰ πιάσω τοὺς λαγούς», ἀπεκρίθη σαρκαστικῶς ὁ ἐργάτης.

*

Ἐπιστροφὴ ἑνὸς ὡρολογίου μὲ ἀπροσδόκητον τόκον.

Ὁ Θωμᾶς Μάρσντεν, ὀνομαστὸς ταχυδακτυλουργός, οὐχὶ βεβαίως ἐξ ἐκείνων, οὓς ἀναζητεῖ πάντοτε ἀνεπιτυχῶς ἡ ἀστυνομία μας κατά τινα ἐσχάτως παράστασίν του προσποιηθεὶς ὅτι καταπίνει ἐν ὡρολόγι τὸ κατέπιεν ἀτυχῶς πραγματικῶς. Εἰς τὰς ἀγωνίας του προστρέξαντες διάφοροι ἰατροὶ ἐκ τῶν θεατῶν διεβουλεύοντο τί νὰ κάμωσιν, ὅτε ὤ! τοῦ θαύματος ὁ Θωμᾶς, καίτοι ἄπιστος, καταληφθεὶς αἴφνης ἀπὸ ἰσχυρὸν βῆχα ἐξέμεσεν ὄχι μόνον τὸ ὡρολόγι ἀλλὰ καὶ ἕνα σελίνι, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι ἄλλοτε εἶχεν ἐπίσης ἐκ παραδρομῆς καταπίη. Ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ του ὁ πτωχὸς Θωμᾶς ἐπιστρέφων τὸ ὡρολόγι εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἔσπευσε νὰ τοῦ προσφέρη καὶ τὸ ἀνακαλυφθὲν σελίνι.

*

Δικαιοσύνη καὶ διὰ τὰ ζῷα.

Εἰς ἐν μικρὸν χωρίον τῆς Ἰταλίας ὑπῆρχε μέχρις ἐσχάτων μία καμπάνα, ἡ ὁποία ἦτο κρεμασμένη ἐπὶ ὑψηλοῦ τινος πύργου καὶ ἐκαλεῖτο ἡ «καμπάνα τῆς δικαιοσύνης».

Ἡ καμπάνα αὐτὴ εἶχεν ἀρχαιόθεν κρεμασθῆ ἐκεῖ κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως, καὶ οἱοσδήποτε ἐκ τῶν κατοίκων εἶχεν παράπονον τι νὰ κάμη ἢ νὰ καταγγείλη κανένα εἰς τὸν δικαστὴν προσέτρεχεν ἐκεῖ καὶ ἐκτύπα τὴν καπάναν, ὁπότε ὁ δικαστὴς ὤφειλε νὰ σπεύση ἐπὶ τόπου αὐθωρεί. Συνέβη ὅμως μετὰ ἔτη καὶ ὡς ἐκ τῆς μεγάλης χρήσεως τοῦ σχοινίου νὰ φθαρῆ τοῦτο πρὸς τὸ ἄκρον καὶ οἱ χωρικοὶ ὡς πρόσφορον διόρθωσιν προσήρμωσαν μίαν κλιματόβεργαν. Μετὰ καιρὸν ἵππος τις, τὸν ὁποῖον ὡς ἐκ τοῦ γήρατός του εἶχεν ἐγκατελείψει ὁ κύριός του εἰς πᾶσαν στέρησιν, διερχόμενος ἐκεῖθεν καὶ τυφλωμένος ἀπὸ τὴν πεῖναν, ἐδοκίμασε νὰ φάγη τὴν βέργαν, καὶ ἐν τῷ ἅμα φυσικὰ ἡ καμπάνα ἤρχισε νὰ σημαίνη. Ὁ δικαστὴς κατὰ τὸ σύνηθες ἔσπευσεν εὐθὺς ἐπὶ τοῦ τόπου καὶ ἰδὼν τὸν ἵππον καὶ πληροφορηθεὶς τὰ τῆς ἐγκαταλείψεώς του ὑπὸ τοῦ κυρίου του ἐγνωμάτευσεν ἀμέσως ὅτι ἀφοῦ ὁ ἵππος εἶχε καταφύγει πρὸς τὴν δικαιοσύνην τοῦ τόπου του, ὄχι τῆς Ἑλλάδος ὤφειλε νὰ τιμωρηθῆ ὁ ἔνοχος κύριός του, καὶ τὸν ἐτιμώρησε!

*

Ἀρχαία ἰδιορρυθμία

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, τὰ χρέη τῆς Πολιτείας τὰ ἀνελάμβανον ἀείποτε οἱ πολῖται οἵτινες ἀπετέλουν τὸ πλούσιον μέρος ἑκάστης πόλεως. Π. χ. τὴν ναυπήγησιν νεῶν, τὰ συμπόσια, τὰς λεμβοδρομίας κ. τ. λ. Ὅταν ὅμως — πλειστάκις τοῦτο συνέβαινε —ἡ Πολιτεία ἐπέβαλλε ἐν ἐκ τούτων τῶν χρεῶν εἴς τινα πολίτην, καὶ οὗτος εἴτε διότι ἦτο πτωχός, εἴτε διότι ἔβλεπεν ἄλλους πλουσιωτέρους του, μὴ λαβόντας ἔτι μέρος

εἰς τὴν Πολιτείαν, ἐπεδείκνυε ἕτερον πλουσιώτερόν του, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν διάταξιν τῆς Πολιτείας. Ἂν ὅμως ὁ ἐπιδεικνυόμενος ἐθεώρει ἑαυτὸν πτωχότερον καὶ ἐδικαιολογεῖτο, καὶ πάλιν ἡ Πολιτεία ἐλάμβανε μέρος καὶ τὸν διέτασσε ὅπως κάμῃ ἀνταλλαγὴν περιουσίας μετὰ τοῦ πρώτου ἐπιδειχθέντος. Τούτου γενομένου, ὁ πρῶτος ἐπιδειχθεὶς ἀνελάμβανε τὸ ὑπὸ τῆς πολιτείας ἐπιβαλλόμενον καθῆκον.

Ι. Φ. ΟΛΤΜΑΝΣ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΓΟΡΓΟΝΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Ὁ Βόλφερτ ἔρριψε βλέμμα εὐγνομῶν εἰς τὴν μητέρα του, ἐνῷ εἰσέτι ὁ ἔμπορος ἔλεγε.

— Ὄχι. Δὲν δίδω τώρα οὔτε εἴκοσι πέντε οὔτε δέκα, οὔτε πέντε, οὔτε μισὸ τάλληρο! Φεύγω, κάμετε ὅ,τι θέλετε.

— Ὥστε οὔτε εἴκοσι πέντε δὲν δίδεις; λέγει ὁ Βόλφερτ κατάπληκτος καὶ βλέπων τὸν ἔμπορον κατευθυνόμενον πρὸς τὴν θύραν. — Μητέρα! μητέρα! Τί νὰ κάμωμεν λοιπόν;

— Εἶπὲ δέκα, παιδί μου! συνεβούλευσεν ἡ Ματθίλδη μὲ τόνους πλήρης ἀποφαστικῆς ἀπελπισίας.

— Δός μας δέκα, κύριε! Καὶ τὸ σπίτι εἶνε δικό σου, λέγει ὁ Βόλφερτ ταπεινῶς.

Ὁ Ὅεμως γελῶν ἀνεκίνει τὴν κεφαλὴν καὶ αἱ λέξεις ἐν τούτοις αἱ ὑβριστικαὶ καὶ ἐξευτελιστικαὶ αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἕτοιμαι νὰ ἐξέλθουν ἐκ τῶν χειλέων του δὲν ἐξῆλθον, διότι διὰ τῆς θύρας εἰσῆλθε μία γυνή, ἔνδυμα μεταξωτὸν φοροῦσα, μετὰ σπουδῆς, καὶ ἡ γυνὴ ἀνέκραξε.

— Λίδω ἐγὼ δέκα!

Καὶ ὁ ἔμπορος προσέβλεψε τὴν γυναῖκα μετ' ἀπορίας ριπτομένην εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ Βόλφερτ καὶ ἔπειτα τῆς Ματθίλδης.

— Εἶσαι σὺ Χίλδα! ἠρώτησεν ἡ γραῖα, μὲ φωνὴν τρέμουσαν.

— Ποῖα εἶνε ἡ Χίλδα; ἐρωτᾷ καὶ ὁ ἔμπορος καὶ ἡ φωνή του διέκοψε τὴν σιωπήν, ἡ ὁποία ἐπηκολούθησεν. Ὁ Βόλφερτ ἔμενε γονυπετὴς παρὰ τὴν σύζυγόν του, ἡ ἀσκεπὴς τῆς ὁποίας κεφαλὴ ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ στήθους του. Ἐκράτει τὴν χεῖρα αὐτῆς ἐντὸς τῆς ἰδικῆς του καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν του ἠρώτα αὐτὴν ἐνῷ ἐκείνη τῷ ἐμειδία μὴ δυναμένη νὰ ἀπαντήσῃ, ἡ δὲ Ματθίλδη κρατοῦσα τὸ βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας της ἵστατο πλησίον τῶν δύο ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν ὁποίων ἕκαστος ἠδύνατο νὰ ἀναγνώσῃ τὴν εὐτυχίαν. Ὁ μοναχὸς Πέτρος μὲ συνδεδεμένας τὰς χεῖρας ἐπρόφερε μίαν προσευχήν.

— Ποία εἶνε ἡ Χίλδα; ἐπανέλαβεν ὁ ἔμπορος μὲ τόνους σκληρούς.

— Ἡ γυναῖκά του, κύριε, ἀπαντᾷ ὁ μοναχὸς εὑρὼν τέλος εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσῃ.

— Χά, χά! αὐτὴδ ἐν εἰμπορεῖ νὰ ἀγοράσῃ. Λοιπὸν πουλᾶτε τὸ σπίτι ἢ ὄχι;

Ὁ Βόλφερτ ἀνέβλεψε. Ἡ ἐπάνοδος τῆς συζύγου του ἐσήμαινεν αὔξησιν τῶν δαπανῶν. Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν μητέρα του, λέγει αὐτῇ.

— Μητέρα, συγχώρησέ με! Ἀλλὰ τί νὰ κάμωμεν; Ὁ ἀγαθὸς Θεὸς μᾶς ἔφερε καὶ πάλιν ὅλους μαζύ. Ἂς ἐλπίζωμεν εἰς τὴν κωλωσύνην του. Ἡμεῖς μὲ τὴν ἀγάπην μας θὰ σοὶ τὸ πληρώσωμεν...

— Καλὰ παιδί μου. ἀλλὰ κάμε μόνος σου ὅ,τι θὰ κάμῃς μὲ τὸν ἔμπορον. Ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ πωλήσω τὴν εὐτυχίαν μου.

— Κύριε, λέγει ὁ Βόλφερτ, ἱκευτικῶς — Δὲν θέλεις νὰ μᾶς δώσῃς περισσότερον!

— Ὄχι . . .

— Γεννηθήτω λοιπὸν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, λέγει ὁ Βόλφερτ. Εἰμπορεῖς νὰ μᾶς πιέσῃς, καὶ γνωρίζεις τοῦτο, ὅπως τὸ σπίτι....

— Τὸ σπίτι εἶνε δικό μου! τὸ ἠγόρασα ἐγώ! ἀνεφώνησεν ἡ Χίλδα, παρατηροῦσα ἀνησύχως τὸν ἔμπορον καὶ τὸν Βόλφερτ.

— Ἀγαπητὴ Χίλδα, πρέπει νὰ τὸ δώσωμε τὸ σπίτι λέγει ὁ Βόλφερτ, ἐνῷ ἡ μήτηρ του προσέθετε — Κόρη μου σὲ εὐχαριστῶ διὰ τοὺς καλούς σου λόγους καὶ τὴν καλήν σου θέλησιν, ἀλλὰ ἄλλως πως δὲν δυνάμεθα νὰ κάμωμεν.

Καὶ ὁ ἔμπορος μυκτηριστικῶς.

— Καὶ ἀπὸ πότε διαπραγματεύονται ἡ γοργόνες ἀγορὰ σπιτιῶν, καὶ ἀπὸ πότε οἱ τρελλοὶ τὰς ἀκούουν; Τώρα νὰ δοῦμε ποιὸς ἀγοράζει τὸ σπίτι. Ἐγὼ ποῦ πληρώνω στὴ στιγμή, ἢ τὸ τέρας αὐτὸ τῆς θαλάσσης, τὸ ὁποῖον ἔφερε τὴν δυστυχίαν εἰς τὴν οἰκογένειαν;

— Μαρία Παρθένε! Ἐγὼ τέρας τῆς θαλάσσης; ἀνεφώνησεν ἡ Χίλδα.

Ὁ Βόλφερτ ὅμως ἠγέρθη καὶ πλήρης ὀργῆς ἐκφωνεῖ.

— Μὰ τοὺς ἁγίους, ἔμπορε! Ἂν δὲν φύγῃς ἀμέσως σέ... ἀλλὰ δὲν λέγω τίποτε ἄλλο. Φύγε.

— Ἐλάτωσε τὸν θυμόν σου, Βόλφερτ, ὑπέλαβεν ὁ μοναχὸς παρεντιθέμενος. Καὶ σὺ κύριε τὸ παραξύλωσες. Ἡ φλυαρία σοῦ ἐστρέβλωσε τὸν νοῦν, δι' αὐτὸ καὶ οἱ ἅγιοι σὲ τιμωροῦν.

Ὁ ἔμπορος ἐψιθύρισε λέξεις τινας καὶ ἐπλησίασε τὴν θύραν, κἀνεὶς ὅμως τώρα δὲν τὸν ἤκουσε, διότι ὅλων ἡ προσοχὴ ἦτο πρὸς τὴν Χίλδαν, ἡ ὁποία ἔλεγε πρὸς τὴν μητέρα τοῦ συζύγου της.

— Ὄχι μητέρα. Δὲν ἔχω μόνον τὴν καλὴν θέλησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν. Ἐδῶ θὰ μένῃς ἕως ὅτου ἀποθάνῃς, Νὰ αὐτὰ τώρα. Θὰ ἔχωμεν ἀργότερον περισσότερα. — Καὶ ἐπὶ τῆς τραπέζης πλησίον τῆς γραίας, ἀπέθεσεν ἕνα σακκίδιον. Ὁ ἔμπορος ἤκουσεν ἐξερχόμενος τὸν ἦχον τοῦ χρυσίου τὸ ὁποῖον εἶχε φέρει μεθ' ἑαυτῆς ἡ Γοργόνα.

Ὁ μοναχὸς ἔβλεπε τῆς μικρᾶς τὴν χαρὰν ἐνῷ ἐπὶ τοῦ στήθους της ἔθλιβε, τὸ προσφιλές της τέκνον. Καὶ ἠννόησε τότε ὅτι πᾶσα δυστυχία ἔχει τὸ τέλος της καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐπιφυλάσσει καλὸν εἰς τὰ τεθλιμμένα καὶ δεδοκιμασμένα του τέκνα.

*

— Ναί, Τάϊλ. Εἶνε ἀλήθεια. Ἤρχισαν νὰ κτίζουν τὸ σπίτι, ἔλεγεν ὁ Ἄλλαρ εἰς τὸν σύντροφόν του, ἐνῷ ἀμφότεροι ἐπιδιώρθωνον τὰ δίκτυα εἰς τὴν ἀκτήν.

— Ναὶ ἀλήθεια! τὸ σπίτι τῆς Γοργόνας, γιατί ἐγὼ ἔτσι πάντα τὸ ὀνομάζω γίνεται τώρα σὰν παλάτι ἡγεμονικό. Θαυμάσιο πράγματι. Ὁ Βόλφερτ γίνεται τώρα μεγάλος ἔμπορος σὰν τὸ πατέρα του.

— Ἡ Γοργόνα ἔφερε παρᾶ. Καὶ ὅλοι οἱ κτίσται εἶνε ξένοι. Κ[illegible]νουν τὴν δουλειάν των καὶ φεύγουν.

— Καὶ ποιὰ λοιπὸν εἶνε αὐτὴ ποῦ λέγουν Γοργόνα;

— Δὲν τά 'μαθες;

— Ὄχι.

— Νὰ σοῦ πῶ λοιπόν... Ἦτο γνωστὸν ὅτι ὁ κόμης τῆς Φλανδρίας εἶχε πολλὰ τέκνα νόθα. Αἰφνιδίως ἐγνώσθη ὅτι ἡ κόρη μιᾶς Ἀγγλίδος, ἡ ὁποία κατῴκει εἰς τὸ Βροῦγε, ἦτο καὶ αὐτὴ νόθον τέκνον τοῦ κόμητος. Ὁ κόμης ἠγάπα καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸ τέκνον, τοῦτο ὅμως δὲν τὸν ἠμπόδισε νὰ ὑποχρεώσῃ τὴν μητέρα νὰ ὑπανδρευθῇ τὸν δοῦκα τοῦ Βέρρη. Πρὸ πέντε ἐτῶν ὁ κόμης ἔκαμε μεγάλας ἑορτὰς εἰς Γέντην καὶ εἰς αὐτὰς τὸ πρῶτον ἐνεφανίσθη δημοσίᾳ ἡ κόρη του, ἡ ὁποία ἔλαμπεν ἀπὸ καλλονήν. Τὴν ἠγάπησεν ἕνας εὐγενὴς καὶ τὴν νύκτα τὴν ἀπήγαγε. Τὴν ἐζήτησαν παντοῦ χωρὶς νὰ τὴν εὕρουν. Αἴ λοιπόν! ἡ κόρη αὐτὴ εἶνε ἡ Γοργόνα τὴν ὁποίαν ὁ Βόλφερτ ἔσωσε χωρὶς νὰ θέλῃ τὴν νύκτα ἐκείνη· καὶ ἡ ὁποία εἶνε τώρα σύζυγός του. Ἐζήτει νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τὸν κόσμον. Ἀλλὰ ἡ θέσις τοῦ συζύγου της τὴν ἔκαμε νὰ παρουσιασθῇ καὶ νὰ λάβῃ τὴν κληρονομίαν της.

Νὰ πῶς ἔγεινε πλούσιος ὁ Βόλφερτ!

(Ἐκ τοῦ Ὀλλανδικοῦ)

Μεταφ. ΡΟΥΤΛΑΝΔΟΥ

ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΜΑΣ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Συνέχαιρον τὴν Καν Denis, τὴν φίλην τοῦ Βολταίρου, διὰ τὴν ἔντεχνον ὑπόκρισίν της ἐν τῷ ρόλῳ τῆς ***Ζαΐρας.***

— Εἰς τὸν ρόλον αὐτὸν πρέπει νὰ ἦναι καμμιὰ νέα καὶ ὡραία, εἶπεν.

— Ἀ! κυρία, παρετήρησεν ἀφελῶς κάποιος ἐκ τῶν ἐγκωμιαστῶν, εἶσθε ἡ ζῶσα ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου.

*

Halber, ὁ σοφὸς ἀνατόμος, ἐψηλάφει τὸν σφυγμόν του καθ' ἣν στιγμὴν κατελήφθη ὑπὸ τῆς ἀγωνίας τοῦ θανάτου, καὶ ἔλεγε μεθ' ὑπερτάτης γαλήνης, ἀνταξίας τῆς ὡραίας ψυχῆς του:

« Ἡ ἀρτηρία πάλλει. . . ἡ ἀρτηρία πάλλει ἀκόμη.... ἡ ἀρτηρία δὲν πάλλει πλέον...» καὶ ἐξέπνευσε.

*

Ἡ περίφημος ἑταίρα Φρύνη, ἡ ὁποία τόσους φιλοσόφους εἶδεν εἰς τοὺς πόδας της, ἡμέραν τινὰ ἐστοιχημάτισε μετά τινων φίλων της, ὅτι ἠδύνατο νὰ σαγηνεύσῃ μὲ τὰ θέλγητρά της καὶ τὸν φιλόσοφον Ξενοκράτην. Μάτην ὅμως ὅπως ἐπιτύχῃ μετεχειρίσθη ὅλα τὰ μέσα τῆς τέχνης της. Αἱ προπάθειαί της ἀπέβησαν ἄκαρποι, συνέτειναν δὲ εἰς τὸ νὰ χάσῃ ἡ ὡραία Φρύνη τὴν φήμην της ἐπὶ τῆς παντοδυναμίας τῶν θελγήτρων της.

Ὅταν ὅμως οἱ στοιχηματίσαντες μετ' αὐτῆς ἐζήτησαν τὸ χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὁποῖον εἶχε τεθῆ ὡς στοίχημα, ἡ εὐφυὴς ἑταίρα ἀρνουμένη τὴν πληρωμὴν ἀπήντα:

— Ἀνέλαβον νὰ θέλξω ἕνα ἄνδρα καὶ ὄχι ἄγαλμα.

*

Ἐρρῖκος ὁ Δ' ἠρώτα νεάνιδά τινα τῆς αὐλῆς του, ἥτις τῷ ἤρεσκεν ἰδιαζόντως, πόθεν ἔπρεπε νὰ διέλθῃ, ἵνα φθάσῃ εἰς τὸν θάλαμόν της. «Διὰ τῆς ἐκκλησίας», ἀπήντησεν ἐκείνη.

*

Ποιητὴς ἐπαρχιώτης συνθέσας ᾠδὴν εἰς ὑψηλὸν πρόσωπον, ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὸν Μαλὲρβ ζητῶν τὴν γνώμην τοῦ μεγάλου ποιητοῦ. Οὗτος ἀναγνώσας τοῦ ἀπήντησεν ὅτι δὲν εἶχε παρὰ νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ ποίημα ἓξ μόνον λέξεις. Ὁ ποιητὴς τῆς ᾠδῆς παρεκάλεσε τότε ἐπιμόνως τὸν Μαλὲρβ ἵνα τὸν ἀξιώσῃ τῆς τιμῆς νὰ γράψῃ αὐτὰς ἰδιοχείρως. Καὶ ὁ Μαλὲρβ λαβὼν τὸ ποίημα ἔγραψε προθύμως κατόπιν τοῦ τίτλου: ***Ὠδὴ εἰς τὸν (τάδε) «διὰ νὰ ἀνάψῃ τὴν πίπαν του!»*** *διπλώσας δὲ τὸ χειρόγραφον ἀπέδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν ποιητὴν ὅστις ἀπῆλθεν εὐχαριστῶν χωρὶς νὰ ἴδῃ τὴν προσθήκην.*

*

Ὁ ἀνεψιὸς τῆς γηραιᾶς δουκίσσης Ρεμπρὲρ Κάρολος, ἐδείκνυτο λίαν περιποιητικὸς πρὸς αὐτήν. Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου της, ὡς τότε ὁ νόμος ἐκέλευε, ἡ διαθήκη τῆς δουκίσσης ἀνεγνώσθη πρὸ τοῦ φερέτρου τῆς νεκρᾶς. Ὁ ἀνεψιὸς ἀπεκληροῦτο, ἐνῷ ἦτο σχεδὸν βέβαιος ὅτι θὰ ἦτο ὁ γενικὸς αὐτῆς κληρονόμος. Ὠργισμένος λακτίζει τὸ φέρετρον, ἀλλ' ὡς ἐκ θαύματος ἡ δούκισσα ἐγείρεται ἐξ αὐτοῦ ἐπανερχομένη εἰς τὴν ζωήν, τοῦ φαινομενικοῦ θανάτου της ὀφειλομένου πιθανὸν εἰς νεκροφάνειαν. Ἡ δούκισσα μαθοῦσα τὰς λεπτομερείας καὶ ὅτι εἰς τὸ λάκτισμα τοῦ ἀνεψιοῦ της ὤφειλε τὴν ἀνάστασίν της:

— Πρέκει εἶπε νὰ ἀνταμείψω τὸν σωτῆρά μου λησμονοῦσα τὸ αἴτιον τὸ ὁποῖον τὸν ὤθησε εἰς τὴν πρᾶξίν του.

Ἡ διαθήκη ἐξεσχίσθη, ὁ δὲ Κάρολος κατέστη γενικὸς κληρονόμος, ἀλλὰ τὰ ἱερατικὰ δικαστήρια παρ' ὀλίγον νὰ τὸν καύσουν ὡς μάγαν, ἀναστήσαντα, διαβολικῇ βεβαίως συνεργείᾳ, ἕνα νεκρόν.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΘΑΝΑΤΙΚΩΝ ΠΟΙΝΩΝ

Η ΣΚΑΦΕΥΣΙΣ

Ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν αἰώνων εἶνε ἀρκούντως περίεργον, ὅτι ἡ ἀνθρωπότης συντεταγμένη ὑπὸ ποικίλας πολιτειακὰς μορφάς, ποικιλίαν ἐπενόησε μέσων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑστάτης τῶν ποινῶν, διότι, ἐὰν σήμερον πρὸς ἐφαρμογὴν ταύτης χρησιμοποιεῖται ἡ ἀγχόνη, τὸ ξίφος, ἡ λαιμητόμος, ὁ τουφεκισμὸς καὶ ὁ ἠλεκτρισμός, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀπαντᾶται φρικαλέα ποικιλία, ἥτις διεγείρει ἐν ἡμῖν συναίσθημα φρίκης καὶ τρόμου. Οὕτως ἐν τῇ πρακτικῇ τῶν θανατικῶν ποινῶν παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς ἀπαντᾶται ὡς μέσον ἐκτελέσεως ὁ λιθοβολισμός, τὸ κώνειον, ὁ ἐν ζωῇ ἐνταφιασμός, ἡ μέχρι τοῦ λαιμοῦ ἐντοίχισις τοῦ θύματος, ὁ καταποντισμός, ὁ ἀπὸ κρημνοῦ κατακρημνισμός, ὁ σπαραγμὸς δι' ἀγρίων θηρίων, ἡ ἐν ζωῇ ἐκδορά, ἡ σταύρωσις, ὁ ἀνασκολοπισμός, ὁ ζέων μόλυβδος, ἡ στρέβλη, ἡ καιομένη κάμινος, ὁ τροχός, ὁ ξυρὸς κτλ.

Εἰς τὴν ποικιλίαν ταύτην προσθετέον καὶ δύο ἔτι εἴδη θανατικῶν ποινῶν τὰς ὁποίας διέσωσεν ἐν ἐκφραστικῇ λεπτομερείᾳ ὁ Χαιρωνεὺς Πλούταρχος ἐν βίῳ Ἀρταξέρξου γράφων ἐπὶ λέξει:

«Ἐκέλευσεν οὖν τὸν Μιθριδάτην ἀποθανεῖν σκαφευθέντα. Τὸ δὲ σκαφευθῆναι τοιοῦτόν τι ἐστι· σκάφας δύο, πεποιημένας ἐφαρμόζειν ἀλλήλαις, λαβόντες, εἰς τὴν ἑτέραν κατακλίνουσι τὸν κολαζόμενον ὕπτιον, εἶτα τὴν ἑτέραν ἐπάγοντες καὶ συναρμόζοντες, ὥστε τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖρας ἔξω καὶ τοὺς πόδας ἀπολαμβάνεσθαι τὸ δ' ἄλλο σῶμα πᾶν ἀποκεκρύφθαι, διδόασιν ἐσθίειν τῷ ἀνθρώπῳ. Κἂν μὴ θέλῃ, προσβιάζονται, κεντοῦντες τὰ ὄμματα, φαγόντι δέ, πιεῖν μέλι καὶ γάλα συγκεκραμένον ἐγχέουσιν εἰς τὸ στόμα, καὶ κατὰ τοῦ προσώπου καταχέουσιν. Εἶτα πρὸς τὸν ἥλιον ἀεὶ στρέφουσιν ἐναντίᾳ τὰ ὄμματα, καὶ μυιῶν προσκαθημένων πλήθους, πᾶν ἀποκρύπτεται τὸ πρόσωπον. Ἐντὸς δὲ ποιοῦντος, ὅσα ποιεῖν ἀναγκαῖόν ἐστιν ἐσθίοντας ἀνθρώπους καὶ πίνοντες οὐλαὶ καὶ σκώληκες ὑπὸ φθορᾶς καὶ σηπεδόνος ἐκ τοῦ περιττώματος ἀναζέουσιν, ὑφ' ὧν ἀναλίσκεται τὸ σῶμα, διαδυομένων εἰς τὰ ἐντός. Ὅταν γὰρ ἤδη φανερὸς ᾖ τεθνηκὼς ὁ ἄνθρωπος, ἀφαιρεθείσης τῆς ἐπάνω σκάφης, ὁρῶσι τὴν μὲν σάρκα καταδηδεσμένην, περὶ δὲ τὰ σπλάγχνα τοιούτων θηρίων ἑσμοὺς ἐσθιόντων καὶ προσπεφυκότα. Οὕτως ὁ Μιθριδάτης ἑπτακαίδεκα ἡμέρας φθειρόμενος μόλις ἀπέθανε».

Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ ποινὴ τῆς *σκαφεύσεως*, περὶ δὲ τῆς ἑτέρας, ἣν ἀφῆκεν ἀνώνυμον, ἀναγράφει τὰ ἑπόμενα:

«Ἀποθνήσκουσι δ' οἱ φαρμακεῖς ἐν Πέρσαις κατὰ νόμον οὕτως· λίθος ἐστὶ πλατὺς ἐφ' οὗ τὴν κεφαλὴν καταθέντες αὐτῶν, ἑτέρῳ λίθῳ παίουσι καὶ πιέζουσιν, ἄχρις οὗ συνθλάσωσι τὸ πρόσωπον καὶ τὴν κεφαλήν».

Ξυλόκαστρον **Ι. Π. Σταματούλης**

ΚΑΡΑΜΕΛΛΕΣ

Φίλος τις τοῦ ἰταλικοῦ ἐφημερίου Ἀρλάτου Πιοβάνου παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τοῦ ὑποδείξῃ τὰς καταλλήλους πρὸς χρῆσιν αὐτοῦ καθημερινὰς προσευχάς. Ἔλαβε δὲ τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν: Ἐγειρόμενος τοῦ ὕπνου ἀπάγγελλε τὸ «Πάτερ ἡμῶν» καὶ τὸ «Θεοτόκε Παρθένε». Κατόπιν δὲ τούτων λέγε τὴν ἑπομένην προσευχήν:

Κύριε φύλαξόν με ἀπὸ τὸν νεόπλουτον, ἀπὸ τὸν τοκογλύφον, ἀπὸ κακὸν κηδεμόνα, ἀπὸ τὰ λάθη τῶν φαρμακοποιῶν, ἀπὸ τοὺς προσερχομένους δὶς τῆς ἡμέρας εἰς τὴν λειτουργίαν, καὶ ἀπὸ τοὺς ὀμνύοντας εἰς τὴν συνείδησιν καὶ τὴν τιμήν των!

*

Αἱ κακαὶ γλῶσσαι.

— Μοῦ εἶπεν ἡ Μαρή, ὅτι τὴν εἶδες εἰς τὸν δρόμον καὶ τῆς ἔκανες μοῦτρα.

— Νὰ τῆς πῆς, πῶς ἂν τῆς ἔκανα μοῦτρα, θὰ τῆς τὰ ἔκανα ὡραιότερα.

*

Ὑπαξιωματικός τις, καταδικασθεὶς εἰς ἀπαγχόνισιν, ἠθέλησε νὰ πληροφορήσῃ περὶ τούτου τὴν γυναῖκά του τὴν παραμονὴν τοῦ θανάτου του. Ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ κάμῃ παθητικωτέραν τὴν περιγραφήν, τῇ ἐσημείωσε τὰ πράγματα οὐχὶ οἷα ἦσαν καθ' ἣν στιγμὴν ἡ σύζυγός του ἤθελε τὴν ἀναγινώσκῃ· «Ἀγαπητή μοι συμβία, τῇ ἔλεγεν, ἀφοῦ σοὶ εὐχηθῶ ὑγείαν τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ κατὰ τὸ παρὸν ἀπολαμβάνω, σοῦ λέγω ὅτι ἐγὼ ἐκρεμάσθην χθὲς τὸ μεσημέρι, ὅτι δὲν ἐβασανίσθηκα πολύ, δόξα τῷ Θεῷ, καὶ ὅτι ἔλαβα τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἴδω ὅλην τὴν συνάθροισιν λυπουμένην με. Σὺ δὲ ἐνθυμοῦ μοι ἐνίοτε, καὶ ἐνθυμιζέ με εἰς τὰ πτωχὰ παιδιά μου, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν πλέον πατέρα. Ταῦτα καὶ μένω ὁ μέχρι θανάτου πιστὸς σύζυγός Σου.»

*

Ὁ Κλεμανσώ, ὡς ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Γαλλίας, ἠξίωσεν ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ ὑπουργείου νὰ πηγαίνουν τακτικὰ ὑπὸ τὰς 9—12 καὶ ἀπὸ τὰ 3—7 εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Ἡ διαταγὴ φαίνεται, ὅτι ἔφερεν εἰς ἀναστάτωσιν, διότι οἱ ὑπάλληλοι σπανίως ἐπατοῦσαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Πρό τινων ἡμερῶν ὁ Κλεμανσὼ μετέβη εἰς ἓν γραφεῖον ἑνὸς γραμματέως. Εἶχαν ἀποκοιμηθῆ ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι καὶ ὁ τμηματάρχης, βλέπων τὸν Ὑπουργόν, ἔσπευσε νὰ ξυπνίσῃ τὸν κοιμώμενον:

— Μή, μή! φωνάζει τότε ὁ Κλεμανσώ. Μὴ τὸν ξυπνᾷς! θὰ φύγῃ!

*

— Γῆ πάντα τίκτει καὶ πάλιν κομίζεται.

— Βίος βίου δεόμενος οὐκ ἔστι βίος.

— Νόμιζε σαυτῷ τοὺς γονεῖς εἶναι θεούς.

Τὸ ἀληθὲς λογικὸν καὶ ἡ ἀληθὴς φρόνησις ἔγκειται εἰς τὸ νὰ εἰξεύρῃ τις νὰ εἶναι μετριοπαθής.
Bossuet

ΛΑΪΚΑ

Ἡ Ἀσήμω

Νηόνυφη βεργολυγερὴ ἦταν ἡ Ἀσήμω καὶ μὲ τὴν ἄδεια τῆς πεθερᾶς της πῆγε 'σ τὴ στάνη τοῦ πεθεροῦ της. Κεῖ ποῦ ἄρμεγαν τὰ γίδια μιὰ κόρσα γίδα (α) ἔφυγ' ἀπ' τὴ στρούγκα. Τότ' ὁ πεθερὸς τῆς Ἀσήμως Καυκάλας λέει τῆς νύφης.—Πιάσε νύφη τὴ γίδα νὰ τὴν ἀρμέξουμε. Ἡ Ἀσήμω ἔτρεξε νὰ πιάσῃ τὴ γίδα, μ' ἀπ' τὴ βιά της ἐπιάστηκ' ἡ φούντα τῆς ποδιᾶς της στ' ἀρβῆλι τοῦ λεβετιοῦ κι' ἐχύθηκε τὸ γάλα. Κατὰ ποῦ εἶδ' ὁ ἄντρας τῆς Ἀσήμως κι' ἐχύθηκε τὸ γάλα, τόσος θυμὸς τὸν ἔπιασε, ὥστε τὴν ἔσφαξε σὰν γίδα. Τώρα κάθε καλοκαῖρι ἅμα ἡσυχάζει ὁ κόσμος καὶ περνᾶνε δυὸ τρεῖς ὧρες νύχτα ἀκοῦνε τὴν Ἀσήμω νὰ κλαίῃ 'σὰν μικρὸ παιδί.

Τοιαύτη εἶναι ἡ ζῶσα παράδοσις περὶ τῆς τραγικῆς καταστροφῆς τῆς ἐν Καρυᾷ τῶν Τρικκάλων Ἀσήμως, ἥτις ἐσφάγη πρὸ 150 περίπου ἐτῶν εἰς τὸ ὀροπέδιον τῆς Κυλλήνης, ὁ δὲ λαὸς ὄχι μόνον δι' ἄσματος ᾀδομένου καὶ σήμερον, ὅπερ παραθέτομεν, διαιώνισε τὸν τραγικὸν φόνον τῆς νεογάμου Ἀσήμως, ἀλλ' ἐμυθοπλάστησεν, ὅτι ἀνὰ πᾶσαν νύκτα ἡ Ἀσήμω ἀκούεται κλαίουσα ὡς μικρὸ παιδί, ὡς οἰονεὶ διαμαρτυρομένη κατὰ τοῦ συζύγου φονέως καὶ ζητοῦσα ἐκδίκησιν. Ἡ Ἀσήμω, ἡ ἀδικοφονευμένη, κοιμᾶται τὸν αἰώνιον ὕπνον καὶ δὲν κλαίει βεβαίως 'σὰν μικρὸ παιδί, ὡς μυθεύουσιν οἱ ἀγραυλοῦντες ποιμένες, διότι οὗτοι, ἂν ἀκούωσι κλαυθμηρισμοὺς μικροῦ παιδός, οἱ κλαυθμηρισμοὶ εἶναι οἱ ἐπιθαλάμιοι τῶν χελωνῶν, αἵτινες δὲν σπανίζουσιν ἐν Κυλλήνῃ καὶ ὅταν ἀνάπτωσι τὰς δᾶδας τοῦ ὑμεναίου των κατὰ τὸ θέρος ἐξαγγέλλουσι τὴν χαράν των δι' ἀνάρθρων φωνῶν, αἵτινες παρεμφέρουσι πρὸς κλαυθμηρίζον νήπιον. *Ἰδοὺ καὶ τὸ ᾆσμα :*

Λάλα το Κοῦκκό μ' λάλα το στοῦ Ζαγαριᾶ τὴ βρύσι
Καὶ σ' τοῦ Καυκάλα τὸ μαντρὶ ποτὲ νὰ μὴν λαλήσῃς
Τ' ἐσφάηκ' ἕνα ἀντρόγενο, δὲν ἦταν χρονιασμένο·
Τί νὰ λαλήσω τί νὰ εἰπῶ καὶ τί νὰ 'μολοήσω ;
Βάνουν τὰ γίδια 'σ τὸ μαντρί, τὰ βάνουν νὰ τ' ἀρμέξουν
Κορσίτσα (α) γίδα πήδηξε μέσ' ἀπ' τὸ στρουγγολίδι·
Κι' ὁ πεθερὸς τῆς φώναξε κι' ὁ πεθερὸς τῆς λέει·
Στόμπο τη νύφη στόμπο τη, στόμπο τὴν κόρσα γίδα !
Κι' ἡ νύφη ἀπὸ τὸ ζόρι της κι' ἀπὸ τὴ περηφάνεια
Κολλᾶν ἡ φοῦντες τῆς ποδιᾶς σ' τοῦ λεβετιοῦ τ' ἀρβῆλι
Ἐχύθηκε τὸ πρόσγαλα καὶ μιὰ βεδούρα γάλα
Κι' ὁ Κωνσταντῆς τὴν ἔσφαξε σὰν γίδα, σὰν κριάρι.

Ξυλόκαστρον **Ι. Π. Σταματούλης**

(α) Μελανόθριξ.

Ἠπειρωτικὰ ᾄσματα

—Η τρυγώνα νύφη (*)

Ὁ Ἥλιος ἐπαντρεύθηκε
κι' ἐπῆρε τὸ φεγγάρι,
Συμπέθερους ἐκάλεσε
Τοῦ οὐρανοῦ τὰ ἄστρα
Καὶ στρώματα τοὺς ἔστρωσε
τὸν κάμπο μὲ λουλούδια
Τοὺς ἔβαλε καὶ φαγητὰ
τὸν ἄνθο μὲ τὸν μόσχο
κρασιὰ τοὺς ἔβαλε νὰ πιοῦν
θάλασσα καὶ ποτάμια
—Ἀπ' ὅλα τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ
αὐγερινὸς δὲν ἦρθε
αὐτοῦ πρὸς τὸ ξημέρωμα
αὐγερινὸς μᾶς ἦρθε
φαίνει τὸν ὕπνο ζωντανὸ
στὰ νιόγαμπρα πεσκέσι
φαίνει καὶ στοὺς συμπεθέρους
φανάρι ἀναμμένο
συμπέθεροι νὰ φύγουμε
τὰ νιόγαμπρα νυστάζουν
Τ' ἔχουν βραδυαῖς ἀκοίμητα
ἔχουν καὶ μεσημέρια.

Ἐστάλη ὑπὸ **Ε. Ν. Νάτση.**

(*) Ἡ στροφὴ τοῦ ᾄσματος αὐτοῦ εἶναι εἰς τὸν ἕνα στίχον «τρυγώνα τρυγώνα» καὶ εἰς τὸν δεύτερον «τρυγώνα νιογραμμένη», αὐτὴ δὲ ἡ στροφὴ ἐπαναλαμβάνεται εἰς ὅλους μέχρι τέλους.

Δημοτικὴ Μοῦσα

—Ὁ Μανώλης
Ὁ δερβίσης ὁ Μανώλης κι' ὁ Γιαννίτσαρης
σὲ κρασοπωλεῖο ἐμπῆκαν γιὰ νὰ πιοῦν κρασὶ
Κάτ' ἐπέσαν σὲ κουβέντα γιὰ τῆς ἔμμορφες.
—Ἡ γυναῖκα τοῦ Μανώλη εἶνε ἔμμορφη.
— Ποῦ τὴν εἶδες ; ποῦ τὴν ξέρεις καὶ τὴν 'μολογᾷς ;
Μήνα (α) 'ς τὸ μπαξὲ τὴν εἶδες, μήνα 'ς τὸν ὀντᾶ; (β)
— Οὔτε 'ς τό μπαξὲ τὴν εἶδα, οὔτε ς τὸν ὀντᾶ,
μόν' τὴν εἶδα 'ς τὸ καφάσι πῶβανε μπογιά·
Κἰ ὁ Μανώλης μεθυσμένος τὴν ἔσκότωσε.
Ἐξύπνησ' τὸ πρωῒ τὴν κλαίει καὶ τῆς ἔλεγε :
— Σήκω, πάπια, σήκω, χήνα, σήκω, νεραντζιά·
θέλεις 'ς τὸ καφάσι σύρε, πῶβανες μπογιά·
νὰ σὲ ἰδοῦν τὰ παλληκάρια νὰ μαραίνωνται,
νὰ σὲ ἰδῶ κ' ἐγὼ ὁ καῦμένος νὰ σὲ χαίρωμαι.

Ἐκ Λευκάδος
Ἐστάλη ὑπὸ **Πάνου Χ. Γουρζῆ**

(α) Μήνα : μήπως. (β) Ὀντᾶς : Αἴθουσα ὑποδοχῆς.

Ὅλοι πλούσιοι

Ἄνθρωπός τις δυσηρεστημένος ἐκ τῆς τύχης του παρεπονεῖτο κατὰ τοῦ Θεοῦ :— Ὁ Πανάγαθος, ἔλεγε, στέλλει εἰς τοὺς ἄλλους πλούτη, καὶ εἰς ἐμὲ τίποτε! Πῶς νὰ σταδιοδρομήσω ἐν τῷ βίῳ μὲ κενὸν τὸ βαλάντιον !

Γέρων τις ἤκουσε τὰς λέξεις ταύτας καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν :

— Εἶσαι, ἆρά γε τόσον πτωχὸς ὅσον τὸ νομίζεις ; Ὁ Θεὸς δὲν σοῦ ἔδωκε τὴν νεότητα καὶ τὴν ὑγείαν ;

— Δὲν λέγω ὄχι, δύναμαι μάλιστα νὰ ὑπερηφανευθῶ διὰ τὴν ρώμην μου καὶ τὴν νεότητά μου.

Ὁ Γέρων ἔλαβε τότε τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν ἠρώτησε :

— Θὰ ἄφινες νὰ σοῦ κόψουν τὸ χέρι αὐτὸ διὰ χίλια ρούβλια ;

— Ὄχι, βεβαίως οὐδέποτε !

— Καὶ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ;

— Οὔτε αὐτήνα ἐπίσης !

— Καὶ θὰ συγκατένευες νὰ καταστῇς τυφλὸς διὰ δέκα χιλιάδες ρούβλια ;

— Ὁ Θεὸς φυλάξοι ! Δὲν θὰ ἔδιδα τὸ μάτι μου οὔτε διὰ μίαν περιουσίαν !

— Βλέπεις λοιπόν, προσέθηκεν ὁ γέρων, ποῖα πλούτη σοῦ ἔδωκεν ὁ Θεὸς καὶ ἐν τούτοις παραπονεῖσαι !

Πονηρότερος... διαβόλου

Σὲ κάποιο μοναστῆρι ὁ ἡγούμενος ἦτο πολὺ αὐστηρὸς εἰς τὰς νηστείας καὶ ἐπέβλεπεν ἐπιμελῶς τοὺς ὑπ' αὐτὸν καλογήρους νὰ μὴ παραβαίνωσι τὰς διατάξεις ταύτας. Εἰς τὰ κελλία τῶν καλογήρων δὲν ἐπέτρεπε ν' ἀνάπτωσι πυρὰν ἵνα μή τις ἀσεβὴς ψήνῃ πρὸ πάντων αὐγά, διότι ἐὰν ἔψηνε κρέας βεβαίως δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τὴν λεπτὴν ὄσφρησιν τοῦ ἡγουμένου. Ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν ἐπεθεώρει τὰ κελλίαδιά τῆς ὀπῆς τὴν ὁποίαν κατὰ κανόνα ἔπρεπε νὰ φέρῃ ἑκάστη θύρα τούτων. Βεβαίως δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἔκαιε μόνον ἡ κανδήλα πρὸ τῶν ἱερῶν εἰκόνων τῶν εὑρισκομένων εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἑκάστου κελλίου. Μίαν τῶν νυκτῶν παρετήρησε καλόγηρόν τινα ἔχοντα τοποθετημένον ὠὸν εἰς τὸν κύκλον τῆς λαβῆς τοῦ κλειδίου τῆς θύρας καὶ προσπαθοῦντα νὰ τὸ ψήσῃ ἐπὶ τὴν φλόγα τῆς κανδήλας. Μοῦ ἐξέφυγε νὰ σημειώσω, ὅτι ὁ ἡγούμενος εἶχε καὶ δεύτερον κλειδίον τῆς θύρας ἑκάστου κελλίου ἵνα ἐλευθέρως εἰσέρχεται ὅποτε ἤθελε. Ἀνοίγει λοιπὸν τὴν θύραν καὶ πλησιάζει τὸν καλόγηρον, καταπόρφυρος ἐξ ἀγανακτήσεως.

— Τί κάμνεις ἐδῶ, καταραμένε ;

— Ἔλεος ἅγιε ἡγούμενε, δὲν πταίω ἐγώ· ἡμέρας καὶ ἡμέρα τώρα ὁ Σατανᾶς μὲ βασανίζει νὰ κάμω αὐτὸ τὸ ὁποῖον βλέπεις· ἔλεος ! δὲν ἠμπόρεσα περισσότερον νὰ ἀντισταθῶ, λυπήσου τὴν ἀδυναμίαν μου.

— Ψεύδεσαι ἀναιδέστατα ! ἀκούεται ὄπισθεν αὐτῶν τρομερὰ φωνή, ὡσὰν βροντὴ κεραυνοῦ πλησίον πεσόντος. Στρέφονται κατάπληκτοι καὶ οἱ δύο καὶ εὑρίσκονται πρὸ τοῦ Ἑωσφόρου· ψεύδεσαι γιατί αὐτὴ τὴν μέθοδο ἐγὼ δὲν τὴν ἤξερα καὶ ἀπὸ σένα τώρα τὴν μαθαίνω.

Μαλεβός

Κρητικὸς γάμος

(συνέχεια καὶ [τέλος)

Οὕτω «τὸ ψίκι» ἢ συνεπαρσιὰ (συνοδεία) τραγωδοῦσα φθάνει εἰς τὸ χωριὸ τοῦ γαμβροῦ :

Πρόβαλλε μάνα τοῦ γαμπροῦ καὶ πεθερὰ τσὴ νύφης
νὰ ἰδῇς τὸν ἀκριβό σου νειὸ καὶ τὴ χρυσῆ σου νύφη

Μόλις δὲ φθάσωσι πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ γαμβροῦ ἡ μήτηρ του ἐξέρχεται εἰς προϋπάντησιν μέχρι τῆς θύρας φέρουσα ἐντὸς πινακίου τὸ μιλοκάριδο (καρύδια ἀναμεμιγμένα μετὰ μέλητος) καὶ διὰ τοῦ δακτύλου της δίδει εἰς τὴν νύμφην, ὅπερ καὶ αὐτὴ κατόπιν πράττει καὶ κατόπιν λαμβάνει μαυρομάνικο μπασαλῆ (μάχαιραν μετὰ μαύρης λαβῆς) καὶ χαράττει σταυρὸν ἄνωθεν τῆς θύρας καὶ εἰσέρχονται κατόπιν ἐντὸς τῆς οἰκίας φωνάζοντες τὸ καλοροίζικο (τὸ καινούργιο δηλ. σπίτι), ὁπότε πλέον ἀρχίζουν τὸν χορὸν καὶ δὲν παύει μέχρι τῆς Τετάρτης, ὁπότε τετραδιάζουν τὴν νύμφην. Ὁσάκις δὲ ἡ νύμφη χορεύσῃ οἱ παρακαθήμενοι τραγωδοῦν λέγοντες ματινάδες, δι' ὧν ἐξυμνοῦσι τὰς καλονὰς τῶν μελῶν αὐτῆς ὡς:

Ἐπιάσαν πάλι 'ς τὸ χορὸ τὴ νύφη νὰ χορέψῃ
κι' ἠῦρα καιρὸ γιὰ νὰ τσὴ 'πῶ γιὰ τὴ λυγνή τση μέση
Ἀπὸ τὰ πόδια βάν' ἀρχὴ βγαίνω 'ς τὴ κεφαλή τση
Γιὰ νὰ 'πω τὰ παινέματα ἀπ' οὖχη τὸ κορμί τση
Ἂν 'πῶ καὶ γιὰ τὴ κεφαλὴ τὴ γλάστρα τὴ γιαλένια
ποῦναι γεμάτη γιασεμιὰ καὶ εἶναι ξεφουντωμένα
Ἂν 'πῶ καὶ γιὰ τὰ δόδια τση τὰ πυκνοφυτευμένα
ἀγγέλ' ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς τἄχουνε φυτεμένα
Ἂν πῶ καὶ γιὰ τὴ γλῶσσα τση τὴν ἀηδονολαλοῦσα
ἀποῦ τὴν πέρναν τὰ πουλιὰ σκοπὸ καὶ κελαϊδοῦσαν.

καὶ τέλος πολλὰς τοιαύτας, δι' ὧν ἐξαίρουσι τὰς καλλονὰς τῆς νύμφης. Τὴν δὲ Τετάρτην τὸ ἀπόγευμα ἀποχαιρετοῦντες ἀπέρχονται· ἔχουσα ἑκάστη παραία (ὁμὰς) καὶ τὸν λυρατσῆ της (ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον) τραγωδεῖ μέχρι τοῦ χωριοῦ της λέγοντες μαντινάδες τοῦ ἀποχωρισμοῦ ὡς: «ἐδὰ 'ς τὸν ἀποχωρισμὸ ποιὰ μάθια δὲ θὰ κλάψουν, ποιὲς σιδερένιες καρδιὲς δὲ θὰ ἀναστενάξουν;» Μόλις δὲ ἔλθουν εἰς τὸ χωριό τους μεταβαίνουν εἰς τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν τὴν οἰκίαν καὶ γλεντίζουν (διασκεδάζουν) βράζοντες προχείρως τὸ κρέας τὸ ὁποῖον ἔδωσαν εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ γαμβροῦ ὅταν ἀπήρχοντο, δίδοντες εἰς αὐτοὺς τὰ σακκίδια ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔφεραν αὐτοὶ τὸ κανίσκι (δῶρον ἐξ ἑνὸς προβάτου ἢ αἰγὸς ἢ τράγου ἢ χοιριδίου...) μεταβαίνοντες εἰς τὸν γάμον.

Τὴν ἐπομένην δὲ Κυριακὴν οἱ γονεῖς τῆς νύμφης παραλαμβάνοντες τοὺς φίλους, τὸν κουμπάρον καὶ τοὺς συγγενεῖς των μεταβαίνουσιν εἰς τοῦ γαμβροῦ των τὴν οἰκίαν τελοῦντες τὴν ἀντιχαρὰν (ἀντίγαμον α') μένοντες ἐκεῖ μέχρι τῆς Τρίτης καὶ κατόπιν ἀπέρχονται· τοῦτ' αὐτὸ δὲ κάμνει καὶ ὁ γαμβρὸς μετὰ τῶν γονέων του τὴν ἄλλην Κυριακὴν (β' ἀντίγαμον)· καὶ τοιουτοτρόπως τελειώνουσιν οἱ γάμοι τῶν Κρητῶν.

Ἐκ Κρήτης
Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ **Ὀρφέως.**

Ὁ κ. **Σ. ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ**
ἐν στολῇ ταξειδιωτικῇ

Ἐνθυμοῦνται, βεβαίως, οἱ Ἕλληνες πόσον ἐνεθουσίασε καὶ συνεκλόνισε εἰς πατριωτικὸν κλονισμὸν τὴν Κύπρον ὁ ἐνθουσιώδης ποιητής. Τὰ ρίγη αὐτὰ ἃς ἑτοιμασθοῦν νὰ αἰσθανθοῦν καὶ οἱ ἐν Ἀμερικῇ Ἕλληνες. Αἱ μέχρι τοῦδε καταθέσεις τοῦ κ. Ματσούκα εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Στόλου ἀνέρχονται εἰς τὸ ποσὸν τῶν 300,000 δραχμῶν.— Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς ἃς φανοῦν ἀντάξιοι τοῦ καλοῦ ὀνόματος, τὸ ὁποῖον ἔχουν, ὡς πατριωτῶν καὶ ἐθνικῶν εὐεργετῶν.

Ὁ αἰσιόδοξος βλέπει ἄργυρον εἰς κάθε γηΐνην φλέβα, ὁ ἀπαισιόδοξος δαγκάνει τὸν ἄργυρον διὰ νὰ ἴδῃ ἂν εἶναι ἀληθινός. Evening Post.

Εὐδαιμονία.— Ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος ὅτι ἡ ζήτησις πάντοτε δημιουργεῖ τὴν προσφοράν.

Finley

ΓΝΩΜΑΙ ΣΟΦΩΝ

Ἐρωτηθείς ποτε σοφός τις παρά τινος ποῖος εἶναι, ὁ μέγιστος ψεύστης ἐν τῷ κόσμῳ, ἀπεκτίθη : Ὁ λαλῶν πλεῖστα περὶ ἑαυτοῦ καὶ μόνον.

Πίνδαρος (Φάληρον)

Ἄλλοτε πάλιν ἐρωτηθεὶς ἕτερος σοφὸς τί εἶναι καλίτερον ἡ ζωὴ ἢ ὁ θάνατος, ἀπήντησεν : Καὶ τὰ δύο εἶναι ὅμοια· διότι οὐδὲν ὠφελοῦμαι ἐν τῇ ζωῇ, οὐδὲν θὰ ὠφεληθῶ ἐν τῷ θανάτῳ. *Π. Σ. Σ.*

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΑ ΑΣΠΡΑ ΜΑΛΛΙΑ

Δὲν εἶναι καὶ τόσον ἀδικαιολόγητος ἡ ὀδυνηρὰ συναίσθησις ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν πρώτων λευκῶν τριχῶν, διότι αὐταὶ ὑποσημαίνουν τὴν ἔναρξιν τοῦ γήρατος, τὸ ὁποῖον «οὐκ ἔρχεται μόνον» κατὰ τὰς παλαιάς μας σοφάς. Καὶ πολὺ περισσότερον δικαιολογημένη ἡ ὀδυνηρὰ αὐτὴ συναίσθησις διὰ τὰς κυρίας, αἱ ὁποῖαι περισσότερον τῶν ἀνδρῶν μηχανῶνται τόσα, διὰ νὰ φανοῦν νεώτεραι ἀπὸ ὅ τι πραγματικῶς εἶναι.

Οἱ ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν πάντοτε νὰ εὕρουν τὴν αἰτίαν τῶν φαινομένων καὶ ἐφ' ὅσον εἶνε ἀνθρωπίνως δυνατὸν νὰ κτυποῦν τὸ κακὸν στὴν ρίζαν του, ἐπεχείρησαν νὰ ἐξερευνήσουν καὶ τὰ αἴτια τῆς λευκάνσεως τῶν τριχῶν. Διατί ἀσπρίζουν τὰ μαλλιὰ ἆρά γε ; Τί συμβαίνει εἰς τὸν ὀργανισμόν μας ; Ὡς ἐπακόλουθον αὐτῆς τῆς ἐρεύνης θὰ εἶναι ἔπειτα ἡ ἔρευνα τῆς θεραπείας τοῦ κακοῦ,—ἂν ἦναι δυνατὸν νὰ γίνῃ αὐτή.

Ὁ πολὺς Μετσνικώφ, ὁ μέγας μελετητὴς τοῦ γήρατος, ἐπελήφθη τῆς μελέτης τούτου καὶ πᾶς τις πείθεται ὅτι δὲν πρόκειται ἢ περὶ σοβαρωτάτης ἐπιστημονικῆς ἐργασίας.

Πολλὰ παραδείγματα παραδόξου λευκάνσεως τῶν τριχῶν ἀναφέρονται· τὰ μαλλιὰ τοῦ Τομάζο Μόρς γραμματέως τοῦ Ἐρρίκου Δ', ἄσπρισαν ἐντὸς μιᾶς νυκτὸς ὅταν κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ διὰ τὸν Λουδοβῖκον Σφόρτζα· λέγεται τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τῆς κόμης τῆς Μαρίας Ἀντωανέτας, τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς καρατομήσεως, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς δὲν βεβαιοῦται ἐπισήμως. Ὁ πολὺς Βίρχωβ ἀναφέρει παράδειγμα στιγμιαίας λευκάνσεως τῶν τριχῶν ἑνὸς ἐργάτου ὡς ἐκ θαύματος σωθέντος εἰς ἐν σιδηροδρομικὸν δυστύχημα.

Ὁ Μπισὰ ἀναφέρει εἰς τὴν Ἀνατομίαν του παράδειγμα λευκάνσεως τῶν τριχῶν ἐν μιᾷ νυκτὶ ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ δυσαρέστου τινὸς εἰδήσεως. Εἷς στρατιώτης Ἄγγλος εἰς τὰς Ἰνδίας, σωθεὶς ἐκ τῆς ἐκρήξεως βόμβας ὑπέστη τοιοῦτον τρόμον ὥστε ἐντὸς ἡμισείας ὥρας αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του ἔγιναν ψαραί.

Ἂς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὰς μελέτας τοῦ Μετσνικώφ. Ὁ σοφὸς οὗτος ἔκαμε πρό τινος σπουδαίαν ἀνακοίνωσιν περὶ τῆς λευκάνσεως τῶν τριχῶν, ἐνώπιον τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων. Τὰ συμπεράσματά του εἶναι πρακτικώτατα καὶ διδακτικώτατα. Τὰ μαλλιὰ ἀσπρίζουν, διότι τὰ χρωμοφάγα κύτταρα τοῦ αἵματος, ἕνεκα διαφόρων λόγων ἀποκτοῦν μεγαλειτέραν δραστικότητα καὶ τρώγουν τὰ χρωστικὰ κύτταρα τοῦ αἵματος, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἀσπρίζουν αἱ τρίχες. Εἷς ἐκ τῶν λόγων ποῦ ἡ δρᾶσις τῶν χρωμοφάγων κυττάρων αὐξάνει εἶνε καὶ τὸ κρύο. Παρετηρήθη πράγματι εἰς πλεῖστα ζῷα ὅτι ὁ χειμὼν ἐπιφέρει λεύκανσιν τῶν τριχῶν καὶ πειράματα διάφορα ἐπὶ ζώων ἔγιναν, τὰ ὁποῖα ἐπεβεβαίωσαν, ὅτι πράγματι τὸ κρύο ἐπιφέρει τὴν λεύκανσιν τῶν τριχῶν.

Ἀναφέρεται καὶ ἓν παράδειγμα νεαροῦ τινος στρατιώτου, ὅστις εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Παρισίων φρουρὸς ὢν ὑπέφερεν ἀπὸ τὸ κρύο, τὸ πρωῒ δὲ εἶδε τὰς τρίχας του λευκανθείσας.

Ὁπωσδήποτε τὸ αἴτιον τῆς λευκάνσεως τῶν τριχῶν ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ Μετσνικώφ· εἶναι ἡ αὔξουσα ἐνέργεια τῶν χρωμοφάγων κυττάρων τοῦ αἵματος. Τώρα δὲν μένει παρὰ νὰ εὑρεθῇ καὶ ἐν φάρμακον τὸ ὁποῖον θὰ κατευνάζῃ τὴν δραστικότητα αὐτὴν τῶν κυττάρων.

En attendant ἃς παρηγορηθοῦν ὅσοι καὶ ὅσαι ἔχουν τὸ ἀτύχημα νὰ ἰδοῦν ἄσπραις τρίχες.

ΥΠΟ ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥΛΑ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ)

(Ὁ Σὶρ Ἰωνάθαν Ἄρκερ λαβὼν παραγγελίαν πρὸς ἀγορὰν οἰκίας εἰς Λονδῖνον Τρανσυλβανοῦ μεγιστᾶνος Δράκουλα ὀνομαζομένου καὶ προσκληθεὶς νὰ μεταβῇ εἰς τὸν πύργον του, πηγαίνει ἐκεῖ. Καθ' ὅσον ἐπλησίαζεν ὅμως εἰς τὸν πύργον, ἄρχισε νὰ πίπτῃ ἀπὸ ἔκπληξιν εἰς φόβον καὶ ἀπὸ φόβον εἰς ἔκπληξιν. Οἱ χωρικοὶ σταυροκοποῦνται ἐπὶ τῷ ἀκούσματι καὶ τοῦ ὀνόματος μόνον τοῦ «Πύργου τοῦ Δράκουλα» καὶ προσπαθοῦν νὰ τὸν ἐμποδίσουν νὰ μεταβῇ ἐκεῖ χωρὶς ὅμως νὰ τοῦ λέγουν τὸ διατί. Τέλος ἐπιβὰς ἁμάξης τινος κατηυθύνετο πρὸς τὰ ἐκεῖ, εἰς τὸ μέσον δὲ τοῦ δρόμου τὸν παραλαμβάνει διὰ νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς τὸν Πύργον εἰς μυστηριώδης καὶ παράδοξος ἁμαξηλάτης σταλείς, ὡς ἔλεγε, ὑπὸ τοῦ Δράκουλα. Τέλος μετὰ πολλὰς περιπετείας φθάνει εἰς τὸν Πύργον τοῦ Δράκουλα, ἕνα κατερειπωμένον μεσαιωνικὸν πύργον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔμενε ὁ Δράκουλας μόνος κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ζῶν παράδοξον, ἀκατανόητον καὶ μυστηριώδη ζωήν.)

Πιστεύω ὅτι ὁ Βὰν Ἕλσιγγ εἶδε τοῦτο, διότι εἶδα τὸ γοργὸν βλέμμα ὑπὸ τὰς πυκνὰς ὀφρεῖς του, τὸ ὁποῖον ἐγνώριζα ἔκπαλαι. Εἶτα χωρὶς νὰ φανῇ καμμία μεταβολή, ἔφερε τὴν συνδιάλεξιν ἠρέμα εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπισκέψεώς του καὶ εἶπε μειλιχίως.

— Ἀκριβή μου νεαρὰ Μίς, ἔχω τὴν τόσῳ μεγάλην εὐχαρίστησιν αὐτὴν ἐπειδὴ πολὺ ἀγαπᾶσθε. Αὐτὸ εἶνε πολύ, ἀκριβή μου, ἀκόμη καὶ ἂν ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν βλέπω. Μοῦ εἶπαν ὅτι ἦσθε κακοδιάθετη καὶ ὅτι ἦσθε τάχα πολὺ χλωμή. Εἰς αὐτοὺς λέγω, «Πούφ»!

Κ' ἐπλατάγισε τοὺς δακτύλους του πρὸς ἐμέ, εἶτα ἐξηκολούθησεν.

— Ἀλλὰ σεῖς κ' ἐγὼ πρέπει νὰ τοὺς δείξωμεν πόσον ἄδικον ἔχουν. Πῶς μπορεῖ αὐτὸς νὰ γνωρίζῃ τίποτε ἀπὸ νεάνιδας; Ἔχει τοὺς τρελλούς του γιὰ νὰ περνᾷ τὴν ὥρα του κι' ἂν εἶνε ἱκανὸς νὰ τοὺς φέρῃ ὀπίσω εἰς τὴν εὐτυχίαν κ' εἰς ἐκείνους ποῦ τοὺς ἀγαποῦν. Εἶνε πολλὴ ἐργασία τοῦτο, ὅτι δυνάμεθα τοιαύτην εὐτυχίαν ν' ἀπονέμωμεν. Ἀλλ' αἱ νεάνιδες! Αὐτὸς δὲν ἔχει γυναῖκα οὔτε θυγατέρα κ' οἱ νέοι δὲν λέγουν τὰ μυστικά τους εἰς τοὺς γέρους, ἀλλ' εἰς τοὺς γέρους, ὡσὰν ἐμέ, οἱ ὁποῖοι ἐγνώρισαν τόσους πολλοὺς πόνους καὶ τὰς αἰτίας τούτων. Ἔτσι, ἀκριβή μου, θὰ τὸν ἀποπέμψωμεν νὰ καπνίσῃ ἕνα σιγαρέττο εἰς τὸν κῆπον, ἐνῷ ἐσεῖς κ' ἐγὼ ἔχομεν μικρὰν ὁμιλίαν μεταξύ μας.

Ἔλαβα τὴν νύξιν κ' ἐξῆλθα νὰ περιπατήσω μετ' ὀλίγον δὲ ὁ καθηγητὴς προέκυψεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ μὲ ἀνεκάλεσεν. Ἐφαίνετο σοβαρός, ἀλλ' εἶπεν.

— Ἐνήργησα ἐπιμελῆ ἐξέτασιν, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ὀργανικὴ αἰτία. Συμφωνῶ μὲ σᾶς ὅτι ἐχάθη πολὺ αἷμα· ὑπῆρχε καὶ δὲν ὑπάρχει. Ἀλλ' οἱ ὄροι παρ' αὐτῇ δὲν εἶνε ἀναιμικοί. Ὑπάρχει πάντοτε αἰτία διὰ κάθε τι. Θὰ ἐπιστρέψω σήκαδε καὶ θὰ σκεφθῶ. Θὰ μοῦ στέλλετε τηλεγράφημα καθ' ἑκάστην· καὶ ἂν ὑπάρξῃ ἀφορμή, θὰ ἔλθω πάλιν. Τὸ νόσημα — διότι τὸ νὰ μὴ εἶνέ τις ἀπολύτως καλά, εἶνε νόσημα — κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον μου καὶ ἡ γλυκεῖα κόρη κι' αὐτὴ μ' ἐνδιαφέρει. Μὲ θέλγει, καὶ χάριν αὐτῆς ἂν ὄχι χάριν σοῦ καὶ τῆς νόσου, θὰ ἔλθω.

Ὡς εἶπα, δὲν ἠθέλησε νὰ εἴπῃ λέξιν περισσότερον ἀκόμη καὶ ὅταν ἤμεθα μόνοι. Κ' ἔτσι τώρα, Ἀρθοῦρε, γνωρίζεις ὅλα ὅσα γνωρίζω. Θὰ τηρῶ σταθερὰν ἀπαγρύπνησιν. Ἐλπίζω ὁ πατήρ σου νὰ εἶνε καλλίτερα. Πρέπει νὰ εἶνε τρομερὸν πρᾶγμα διὰ σέ, ἀγαπητὲ παλαιὲ σύντροφε, νὰ εὑρίσκεσαι εἰς τοιαύτην θέσιν μεταξὺ δύο ἀσθενῶν, οἵτινες εἶνε ἀμφότεροι τόσον προσφιλεῖς εἰς σέ. Ἠξεύρω τὴν ἰδέαν σου περὶ τοῦ καθήκοντος πρὸς τὸν πατέρα σου κ' ἔχεις δίκαιον νὰ ἐμμένῃς εἰς αὐτό· ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη θὰ σοῦ στείλω μήνυμα νὰ ἔλθῃς ἀμέσως πλησίον τῆς Λουκίας· ὅθεν μὴ ἀνησυχῇς παραπολὺ ἐκτὸς ἂν ἐγὼ σοῦ ἐπιστείλω.

Ἡμερολόγιον τοῦ δόκτ. Σοῦαρδ

4 Σεπτεμβρίου. — Ὁ ζωντοφάγος ἀσθενὴς ἀκόμη ἑλκύει τὸ ἐνδιαφέρον μας Εἶχε μόνον μίαν ἔκρηξιν καὶ τοῦτο χθὲς εἰς ἀσυνήθη ὥραν. Ἀκριβῶς πρὶν σημάνῃ μεσημβρία ἤρχισε νὰ γίνεται ἀνήσυχος. Ὁ ἐπιστάτης ἐγνώριζε τὰ συμπτώματα καὶ πάραυτα ἐκάλεσε βοήθειαν. Εὐτυχῶς οἱ ἄνδρες ἦλθον δρομαῖοι καὶ ἔφθασαν ἐν καιρῷ, διότι ἐνῷ ἐσήμαινε δωδεκάτη κατέστη τόσον βίαιος ὥστε ἐχρειάσθη ὅλη ἡ δύναμίς των διὰ νὰ τὸν κρατήσουν. Ἐντὸς πέντε λεπτῶν ὅμως ἤρχισε νὰ γίνεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἥσυχος καὶ τέλος ἔπεσεν εἰς ἓν εἶδος μελαγχολίας εἰς ἣν κατάστασιν ἔμεινεν ἕως τώρα. Ὁ ἐπιστάτης μοῦ λέγει ὅτι αἱ κραυγαί του ἐν τῷ παροξυσμῷ ἦσαν πράγματι τρομακτικαί· εὗρον πολλὴν ὕλην διὰ σκέψεις ὅταν εἰσῆλθαν ἀφοῦ εἶχα ἐπισκεφθῇ τινας ἐκ τῶν ἄλλων ἀσθενῶν οἱ ὁποῖοι εἶχαν τρομάξει ἀπ' αὐτόν. Κάθηται εἰς μίαν γωνίαν κεκυφὼς μὲ ὕπουλον, κατηφῆ ὄψιν εἰς τὸ πρόσωπόν του, ἥτις φαίνεται μᾶλλον νὰ δίδῃ νύξιν ἢ νὰ δεικνύῃ τίποτε ἀπ' εὐθείας. Ἀδυνατῶ νὰ ἐννοήσω τοῦτο.

Βραδύτερον. — Ἄλλη μεταβολὴ εἰς τὸν ἀσθενῆ μου. Εἰς τὰς πέντε τὸν ἐκύτταξα καὶ τὸν ἠύρα καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα τόσον εὐτυχῆ κ' εὐχαριστημένον ὅσον ἄλλοτε ἦτο. Συνελάμβανε μυίας καὶ τὰς ἔτρωγε κ' ἐτήρει σημείωσιν τῶν ζωγρήσεών του χαράττων μικρὰ στίγματα εἰς τὴν κόψιν τῆς θύρας μεταξὺ τῶν στροφέων. Ὅταν μὲ εἶδεν, ἐπλησίασε καὶ ἀπελογήθη διὰ τὴν κακὴν διαγωγήν του καὶ μὲ παρεκάλεσε μὲ πολὺ ταπεινόν, θρηνώδη τρόπον νὰ ἐπανέλθῃ ὀπίσω εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ νὰ ἔχῃ πάλιν τὸ σημειωματάριόν του.

Ἐνόησα καλὸν νὰ τὸν καλοκαρδίσω, ὅθεν ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του μὲ ἀνοικτὸν τὸ παράθυρον. Ἀπλώνει τὴν ζαχαρίν του διὰ τὸ τσαΐ του ἐπὶ τοῦ ἐρείσματος τοῦ παραθύρου καὶ δρέπει μεγάλην συγκομιδὴν ἀπὸ μυίας. Τώρα δὲν τὰς τρώγει, ἀλλὰ τὰς ἐμβάλλει εἰς κυτίον, ὅπως ἄλλοτε καὶ ἤδη ἐξετάζει τὰς γωνίας τοῦ δωματίου του, ὅπως εὕρῃ μίαν ἀράχνην.

Ἐδοκίμασα νὰ τὸν κάμω νὰ ὁμιλήσῃ διὰ τὰς προλαβούσας ἡμέρας, διότι πᾶσα νύξις εἰς τοὺς στοχασμούς του θὰ ἦτο ἀπείρως βοηθητικὴ εἰς ἐμέ· ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς διαχύσεις. Ἐπὶ μίαν ἢ δύο στιγμὰς ἐφάνη λίαν τεθλιμμένος καὶ εἶπε μὲ μίαν φωνὴν οἱονεὶ μεμακρυσμένην, ὡς νὰ ὡμίλει μᾶλλον πρὸς ἑαυτὸν ἢ πρὸς ἐμέ.

— Ὅλα ἐτελείωσαν! Ὅλα! Μὲ ἐγκατέλιπε. Δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς δι' ἐμὲ πλέον ἐκτὸς ἐὰν τὸ κάμω μόνος μου!

Εἶτα αἴφνης στραφεὶς πρὸς ἐμὲ μὲ ἀποφασιστικὸν τρόπον εἶπε:

— Γιατρέ, δὲν θὰ ἔχῃς τὴν καλωσύνην νὰ διατάξῃς νὰ μοῦ δώσουν ὀλίγη ζάχαρι παραπάνω! Πιστεύω ὅτι θὰ μοῦ κάμῃ καλόν.

— Κ' εἰς τὶς μύγες; εἶπα.

— Ναὶ οἱ μύγες τὴν ἀγαποῦν κ' ἐγὼ ἀγαπῶ τὶς μυίγες γι' αὐτὸ τὴν ἀγαπῶ.

Τοῦ ἐπρομήθευσα διπλῆν δόσιν ζαχάρεως καὶ τὸν ἄφησα τόσον εὐτυχῆ ἄνθρωπον ὅσον δύναται νὰ εἶνε, ὑποθέτω, πᾶς τις εἰς τὸν κόσμον.

Μεσονύκτιον.—Ἄλλη μεταβολὴ παρ' αὐτῷ. Εἶχα ὑπάγει νὰ ἰδῶ τὴν Μὶς Οὐέστενα, τὴν ὁποίαν ἠύρα πολὺ καλλίτερα καὶ εἶχα ἐπιστρέψει ἀρτίως καὶ ἱστάμην εἰς τὴν ἔξω θύραν μας θεωρῶν τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ὅταν καὶ πάλιν τὸν ἤκουσα νὰ γρυλλίζῃ. Ἐφθασα πλησίον του ἀκριβῶς καθὼς ἔδυεν ὁ ἥλιος καὶ ἀπὸ τὸ παράθυρόν του εἶδα τὸν ἐρυθρὸν δίσκον νὰ κατέρχεται. Καθὼς κατήρχετο ὁ παράφρων ἐγίνετο ὁλονὲν ὀλιγώτερον βίαιος καὶ ἀκριβῶς ἅμα ἐδυθίσθη, ὁ ἄνθρωπος ὠλίσθησεν ἀπὸ τὰς χεῖρας, αἵτινες τὸν ἐκράτουν, ἀδρανὴς ὄγκος, εἰς τὸ δάπεδον. Εἶνε ἀξιοθαύμαστος ὅμως πόσην ἀνταναχλαστικὴν διανοητικὴν δύναμιν ἔχουν οἱ φρενοπαθεῖς, διότι ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ἀνεσηκώθη ὅλως γαλήνιος κ' ἐκύτταζε γύρω του. Ἔνευσα εἰς τοὺς φύλακας νὰ μὴ τὸν κραπήσουν, καθότι ἤμην περίεργος νὰ ἴδω τί θὰ ἔκαμνε. Ἐπῆγε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ παράθυρον κ' ἔρριψε ἔξω τὰ μόρια τῆς ζαχάρεως· εἶτα ἔλαβε τὸ κυτίον μὲ τὰς μυίας καὶ τὸ ἄδειασεν ἔξω κ' ἔρριψε μακρὰν τὸ κυτίον· εἶτα ἔκλεισε τὸ παράθυρον καὶ ἐλθὼν ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς κλίνης του. Ὅλ' αὐτὰ μ' ἐξέπληξαν, ὅθεν τὸν ἠρώτησα.

— Δὲν θὰ μαζώνῃς πλέον μύγες;

— Ὄχι, εἶπε· τὰ σιχάθηκ' ὅλ' αὐτὰ πλέον.

Πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἠδυνάμην νὰ λάβω μίαν νύξιν ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ πνεύματός του καὶ ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν τοῦ αἰφνιδίου πάθους του. Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μία ἐξήγησις μολαταῦτα, ἣν δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν διότι σήμερον οἱ παροξυσμοί του συνέπεσαν κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ κακοποιὸς ἐπίδρασις τοῦ ἡλίου κατὰ περιόδους, ἥτις ἐπηρεάζει φύσεις τινάς, ὅπως ἡ σελήνη κατὰ καιροὺς ἐπηρεάζει ἄλλας; θὰ ἴδωμεν.

Τηλεγράφημα, Σοῦαρδ, Λονδῖνον, πρὸς τὸν Βὰν Ἕλσιγγ, εἰς Ἀμστελόδαμον.

«4 Σεπτεμβρίου.—Ἀσθενὴς καλλίτερα σήμερον».

Τηλεγράφημα, Σοῦαρδ, Λονδῖνον, πρὸς Βὰν Ἕλσιγγ, Ἀμστελόδαμον.

«5 Σεπτεμβρίου.—Ἀσθενὴς μεγάλως ἐβελτιώθη. Καλὴ ὄρεξις· φυσικὸς ὕπνος· καλὴ διάθεσις· εὔχροια ἐπανέρχεται».

Τηλεγράφημα, Σοῦαρδ, Λονδῖνον, πρὸς Βὰν Ἕλσιγγ, Ἀμστελόδαμον.

«6 Σεπτεμβρίου.—Τρομερὰ μεταβολὴ ἐπὶ τὰ χείρω. Ἔλθετε ἀμέσως· μὴ χάνετε ὥραν. Ἀναστέλλω τηλεγράφημα πρὸς Ὁλμγουδ ἐωσότου σᾶς ἴδω».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἐπιστολὴ δόκτ. Σοῦαρδ πρὸς τὸν ἀξιότιμον Ἀρθοῦρον Ὁλμγουδ.

6 Σεπτεμβρίου

«Ἀγαπητέ μου Ἄρτ,

Αἱ εἰδήσεις μου σήμερον δὲν εἶνε τόσον καλαί. Ἡ Λουκία σήμερον τὸ πρωὶ ὑπετροπίασεν ὀλίγον τι. Ὑπάρχει ἐντούτοις ἓν καλὸν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον προῆλθεν ἐκ τούτου· ἡ Κ. Οὐέστερνα ἀνησύχησε φυσικὰ διὰ τὴν Λουκίαν καὶ μὲ συνεβουλεύθη ἐπαγγελματικῶς δι' αὐτήν. Ἐπωφελήθην τὴν εὐκαιρίαν καὶ τῆς εἶπα, ὅτι ὁ παλαιὸς διδάσκαλός μου, Βὰν Ἕλσιγγ, ὁ μέγας ψυχίατρος ἔρχεται νὰ διατρίψῃ πλησίον μου καὶ ὅτι θὰ τὸν παρακαλέσω νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ ἀπὸ κοινοῦ μετ' ἐμοῦ· οὕτω τώρα δυνάμεθα νὰ ἐρχώμεθα καὶ νὰ πηγαίνωμεν χωρὶς νὰ τὴν παράττωμεν ἀνοικείως, διότι εἰς κλονισμὸς δι' αὐτὴν θὰ ἐσήμαινεν αἰφνίδιον θάνατον καὶ τοῦτο εἰς τὴν ἀσθενῆ κατάστασιν τῆς Λουκίας θὰ ἠδύνατο νὰ εἶνε ὀλέθριον δι' αὐτήν. Προσκόπτομεν εἰς δυσχερείας ὅλοι μας, πτωχέ μου παλαιὲ σύντροφε· ἀλλὰ Θεοῦ βοηθοῦντος θὰ τὰς ὑπερπηδήσωμεν ὅλας. Ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη θὰ γράψω ὥστε ἐὰν δὲν λάβῃς γράμμα ἀπὸ ἐμέ, ἔχετο ὡς βέβαιον ὅτι ἁπλῶς περιμένω νὰ πληροφορηθῶ. Ἐν βίᾳ.

Ὁ σὸς διὰ πάντοτε

ΤΖΩΝ ΣΟΥΑΡΔ

*
* *

Ἡμερολόγιον τοῦ ἰατροῦ Σοῦαρδ

7 Σεπτεμβρίου.—Τὸ πρῶτον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μοῦ εἶπεν ὁ Βὰν Ἕλσιγγ ὅταν συνηντήθημεν εἰς τὸ Λίβερπουλ Στρὴτ ἦτο.

— Ἀνεκοινώσατε τίποτε εἰς τὸν νεαρὸν φίλον μας τὸν ἀρραβωνιαστικόν της;

— Ὄχι, εἶπα ἐγώ· ἐπερίμενα νὰ σᾶς ἀνταμώσω.

Ὁ κ. **Σ. ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ**

μὲ τὴν ἐθνικήν μας σημαίαν

Ἐκτὸς τοῦ κ. Ἀργυροῦ εἰς τὴν Ἀμερικὴν μεταβαίνει κατ' αὐτὰς καὶ ὁ ἐθνικὸς ἀπόστολος, ὁ γνωστὸς πατριώτης καὶ ποιητὴς τοῦ Στόλου κ. Σ. Ματσούκας, ὅστις περιοδεύων εἰς τὰ διάφορα ἐλεύθερα καὶ ὑπόδουλα Ἑλληνικὰ μέρη ἐξυπνᾷ τὸ πατριωτικὸν αἴσθημα, ἀπαγγέλλων ποιήματα ἐνθουσιώδη ὑπὲρ τοῦ Στόλου.

— Καλὰ φίλε μου, εἶπε πολὺ καλά· καλλίτερον νὰ μὴ γνωρίζῃ ἀκόμη· ἴσως ποτὲ δὲν θὰ μάθῃ· Ἔτσι εὔχομαι· ἀλλ' ἐὰν χρειασθῇ, τότε θὰ τὰ μάθῃ ὅλα. Ναὶ καλέ μου φίλε μου Ἰωάννη, ἂς σὲ κάμω προσεκτικόν. Ἀσχολεῖσαι μὲ τοὺς τρελλούς. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶνε τρελλοὶ κατὰ ἕνα ἢ ἄλλον τρόπον· καὶ ὅπως ἔχεις ἐχεμυθίαν καὶ διάκρισιν μὲ τοὺς τρελλοὺς τοὺς δικούς σου, ἔτσι νὰ ἔχῃς καὶ μὲ τοὺς τρελλοὺς τοῦ Θεοῦ, τὸν λοιπὸν κόσμον. Δὲν λέγεις εἰς τοὺς τρελλούς σου τί κάμνεις ἢ διατί τὸ κάμνεις· δέν τους λέγεις τί φρονεῖς. Ἔτσι φυλάττεις τὴν γνῶσιν εἰς τὴν θέσιν της, ὅπου δύναται νὰ μένῃ καὶ νὰ εἶνε ὠφέλιμος. Λοιπὸν οἱ δύο μας θὰ φυλάξωμεν ὅ,τι γνωρίζωμεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ.

Μ' ἔθιξεν εἰς τὴν θέσιν τῆς καρδίας καὶ εἰς τὸ μέτωπον εἶτα ἔθιξε τὸν ἑαυτόν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

— Ἔχω διὰ τὸν ἑαυτόν μου σκέψεις πρὸς τὸ παρόν. Ἀργότερα θὰ τὰς ἀνακοινώσω εἰς σέ.

— Διατί ὄχι τώρα; ἠρώτησα· αὐτὸ δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς καλόν· πιθανὸν νὰ φθάσωμεν εἰς μίαν ἀπόφασιν.

Ἐκεῖνος ἐστάθη καὶ μ' ἐκύτταξε καὶ εἶπε.

— Φίλε μου Τζών, ὅταν τὸ στάχυ μεγαλώσῃ ἀκόμα πρὶν ὡριμάσῃ ἐνῷ τὸ γάλα τῆς μητρὸς γῆς εἶνε ἐν αὐτῷ καὶ ἡ λάμψις τοῦ ἡλίου δὲν ἄρχισεν ἀκόμα νὰ τὸ ζωγραφίζῃ μὲ τὸ χρυσάφι της, ὁ γεωργὸς κόπτει ἓν στάχυ καὶ τὸ τρίβει μεταξὺ τῶν ἀδρῶν χειρῶν του καὶ ἀποφυσᾷ τὸ πράσινον ἄχυρον καὶ σοῦ λέγει. «Κύτταξε! εἶνε καλὸ σιτάρι· θὰ κάμῃ καλὸν θέρος, ὅταν ὁ καιρὸς ἔλθῃ».

Δὲν ἔβλεπα ποῦ ἐφηρμόζετο ἡ παραβολὴ καὶ τοῦτο εἶπα. Ἐκεῖνος εἰς ἀπάντησιν μοῦ ἔπιασε τὸ αὐτὶ εἰς τὸ χέρι του καὶ τὸ ἐτράβηξε φιλοπαίγμων, καθὼς συνείθιζε τὸ πάλαι νὰ κάμνῃ εἰς τὰς παραδόσεις καὶ εἶπεν.

— Ὁ καλὸς γεωργὸς σοῦ λέγει ἔτσι λοιπὸν διότι κάτι ξέρει· πλὴν ἀκόμη δὲν εἶνε βέβαιος. Ἀλλὰ δὲν βλέπεις τὸν γεωργὸν νὰ σκάπτῃ τὸ σπαρτόν του διὰ νὰ ἰδῇ ἂν ὡριμάζῃ· αὐτὸ τὸ κάμνουν τὰ παιδιὰ ποῦ παίζουν τὸν γεωργὸν καὶ ὄχι ἐκεῖνοι ποῦ τὸ ἔχουν ἔργον τῆς ζωῆς των. Βλέπεις τώρα φίλε μου Τζών; Ἐγὼ ἔσπειρα τὸ σιτάρι μου κ' ἡ φύσις ἔργον ἔχει τὸ νὰ κάμῃ τοῦτο ν' αὐξήσῃ καὶ νὰ προκόψῃ· ἐὰν προκόψῃ κάτι κερδίζομεν· καὶ περιμένω ἐωσότου ἀρχίσῃ τὸ στάχυ νὰ φουσκώνῃ.

Ἐστάθη, διότι προφανῶς ἔβλεπεν, ὅτι ἐγὼ ἐνόουν. Εἶτα ἐξηκολούθησε καὶ λίαν σοβαρῶς.

— Ἦσο πάντοτε ἐπιμελὴς σπουδαστὴς καὶ τὸ σημειωματάριόν σου ἦτο πάντοτε πλῆρες ἀπὸ παρατηρήσεις. Ἦσο μόνον μαθητὴς τότε· τώρα εἶσαι διδάσκαλος καὶ πιστεύω ὅτι ἡ καλὴ ἐκείνη ἕξις δὲν σοῦ ἔλειψε. Ἐνθυμοῦ, φίλε μου, ἡ γνῶσις εἶνε ἰσχυροτέρα τῆς μνήμης καὶ ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστευώμεθα εἰς τὴν ἀσθενεστέραν τῶν δύο. Ἀκόμα καὶ ἂν δὲν διετήρησες τὴν καλὴν συνήθειαν πρέπει νὰ σοῦ εἴπω ὅτι ἡ περίπτωσις αὐτὴ τῆς ἀγαπητῆς μας Μὶς εἶνε τοιαύτη ὥστε δύναται νὰ εἴνε—σημείωσαι καλῶς, λέγω δύναται νὰ εἶνε,—τοιούτου ἐνδιαφέροντος εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἄλλους, ὥστε ὅλ' αἱ ἄλλαι νὰ μὴ δύνανται ν' ἀντισταθμίσουν αὐτήν. Σημείωσαι λοιπὸν καλῶς τοῦτο. Κανὲν πρᾶγμα δὲν εἶνε παραπολὺ μικρόν. Σὲ συμβουλεύω νὰ γράφῃς ἀκόμη καὶ τὰς ἀμφιβολίας καὶ εἰκασίας σου. Διδασκόμεθα ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν, ὄχι ἀπὸ τὰς ἐπιτυχίας μας!

Ὅταν περιέγραψα τῆς Λουκίας τὰ συμπτώματα—τὰ αὐτὰ ὡς πρότερον· ἀλλ' ἀσυγκρίτως ἐμφαντικώτερα—ἐφάνη πολὺ σοβαρός, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε. Ἔλαβε μετ' αὐτοῦ ἓν κιβώτιον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἦσαν πολλὰ ἐργαλεῖα καὶ φάρμακα, τὰ «θλιβερὰ παράφερνα τοῦ εὐεργετικοῦ ἐπαγγέλματός μας», ὅπως ὠνόμασέ ποτε εἰς μίαν τῶν παραδόσεών του τὴν σκευὴν καθηγητοῦ τῆς ἰατρικῆς. Ὅταν εἰσήλθομεν, ἡ κυρία Οὐέστενα μᾶς προϋπάντησεν. Ἦτο τεταραγμένη, ἀλλ' ὄχι τόσον ὅσον ἐπερίμενα νὰ τὴν ἴδω. Ἡ φύσις εἰς μίαν τῶν εὐεργετικῶν μεθόδων της, ἔταξεν ὥστε καὶ ὁ θάνατος αὐτὸς νὰ ἔχῃ ἀντίδοτον εἰς τοὺς ἰδίους τρόπους του. Ἐδῶ εἰς μίαν περίπτωσιν, ὅπου πᾶς κλονισμὸς δύναται ν' ἀποδειχθῇ ὀλέθριος τὰ πράγματα εἶνε οὕτω πως διατεταγμένα, ὥστε ἐκ μιᾶς ἢ ἄλλης αἰτίας πᾶν ὅ,τι δὲν εἶνε προσωπικὸν ἀκόμη καὶ ἡ τρομερὰ μεταβολὴ εἰς τὴν κόρην της, εἰς ἣν εἶνε τόσον ἀφωσιωμένη δὲν φαίνεται νὰ τὴν θίγῃ. Εἶνε κάτι παραπλήσιον μὲ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἡ δέσποινα φύσις συνάγει περὶ ξένον σῶμα ἓν περίβλημα ἐξ ἀναισθήτου μεμβράνης, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ποοφυλάξῃ ἀπὸ τῆς βλάβης, ὅ,τι ἄλλως θὰ ἔφθειρε διὰ τῆς ἐπαφῆς. Ἐὰν τοῦτο εἶνε ἐσκεμμένη ἰδιοτέλεια, τότε ὀφείλομεν νὰ διστάζωμεν πρὶν καταδικάσωμέν τινα διὰ τὸ ἐλάττωμα τῆς φιλαυτίας διότι πιθανὸν αἱ ἀφορμαὶ νὰ ἔχουν βαθυτέρας ρίζας ἢ ὅσον ἡμεῖς γνωρίζομεν.

Τῆς ἐπέβαλα εἰς κανόνα ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρίσταται πλησίον τῆς Λουκίας μήτε νὰ σκέπτεται περὶ τῆς ἀσθενείας της περισσότερον παρὰ τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον. Ἡ γηραιὰ κυρία συγκατένευσε προθύμως, τόσον προθύμως ὥστε εἶδα καὶ πάλιν τὴν χεῖρα τῆς φύσεως, παλαιούσης διὰ τὴν ζωήν. Ὁ Βὰν Ἕλσιγγ κ' ἐγὼ εἰσήλθομεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Λουκίας. Ἐξεπλάγην ὅταν τὴν εἶδα σήμερον. Ἦτο φοικωδῶς ὠχρά· τὸ κόκκινον ἐφαίνετο νὰ ἐξέλιπεν ὡς καὶ ἀπὸ τὰ χείλη της καὶ τὰ οὖλά της καὶ τὰ ὀστᾶ τοῦ προσώπου της προεῖχον ἔξω· ἡ ἀναπνοή της ἦτο ἀλγεινὴ ἰδεῖν ἢ ἀκοῦσαι.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Βὰν Ἕλσιγγ κατέστη ἀκίνητον ὡς μάρμαρον καὶ αἱ ὀφρύες του συνεστάλησαν, ὥστε νὰ κατέλθωσι σχεδὸν μέχρι τῆς ρινός του. Ἡ Λουκία ἔκειτο ἀκίνητος καὶ δὲν ἐφαίνετο νὰ ἔχῃ δύναμιν νὰ ὁμιλῇ, ὅθεν ἐπ' ὀλίγον ἐμείναμεν σιωπηλοὶ ὅλοι. Εἶτα ὁ Βὰν Ἕλσιγγ ἔνευσε πρός με κι' ἐξήλθομεν ἠρέμα ἔξω τοῦ θαλάμου. Ἀφοῦ ἔκλεισε τὴν θύραν ἐβημάτισε ταχὺς πρὸς τὴν ἑπομένην θύραν, ἥτις ἦτο ἀνοικτή. Τότε μὲ ὤθησε ταχέως μέσα κ' ἔκλεισε τὴν θύραν.

— Θεέ μου! εἶπεν, αὐτὸ εἶνε φοβερόν. Δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ χάνωμεν. Θ' ἀποθάνῃ δι' ἔλλειψιν ἱκανοῦ αἵματος, ὥστε νὰ διατηρῇ τὴν ἐνέργειαν τῆς καρδίας ὡς πρέπει. Πρέπει νὰ γείνῃ μετάγγισις αἵματος ἀμέσως. Σὺ ἢ ἐγώ!

— Εἶμαι νεώτερος καὶ δυνατώτερος καθηγητά μου. Ἐγώ, πρέπει.

— Τότε ἑτοιμάσου ἀμέσως. Πάγω νὰ φέρω τὸ κουτί μου. Εἶμ' ἕτοιμος.

Κατήλθομεν ὁμοῦ καὶ καθὼς ἐβαίνομεν ἠκούσθη κρότος εἰς τὴν θύραν τοῦ προδόμου. Ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν σάλλαν, ἡ ὑπηρέτρια εἶχεν ἀνοίξει τὴν θύραν καὶ ὁ Ἀρθοῦρος εἰσήρχετο ταχύς. Ὥρμησε πρός με λέγων μὲ ἐναγώνιον φωνήν.

— Τζάκ, ἤμουν τόσον ἀνήσυχος. Ἐδιάβασα μεταξὺ τῶν γραμμῶν τῆς ἐπιστολῆς σου καὶ μὲ κατέλαβεν ἀγωνία. Ὁ πατέρας ἦτο καλλίτερα, ἔτσι ἔτρεξα ἐδῶ νὰ ἴδω μόνος μου. Δὲν εἶνε αὐτὸς ὁ κύριος ὁ δόκτωρ Βὰν Ἕλσιγγ; Σᾶς εἶμαι τόσον εὐγνώμων κύριε, διότι ἤλθατε.

Ὅταν τὸ πρῶτον τὸ ὄμμα τοῦ καθηγητοῦ ἔπεσεν ἐπάνω του, ὠγίσθη διὰ πᾶσαν διακοπὴν εἰς τοιαύτην ὥραν, ἀλλὰ τώρα, καθὼς εἶδε τὸ μεγαλόσωμον καὶ τὸ ἀκμαῖον τῆς νεανικῆς ἀνδρότητος, οἱ ὀφθαλμοί του ἔλαμψαν. Χωρὶς νὰ διστάσῃ, τοῦ εἶπε σοβαρῶς ἀνατείνων τὴν χεῖρα.

— Κύριε, ἤλθατε ἐν καιρῷ. Εἶσθε ὁ ἀρραβωνιαστικὸς τῆς ἀκριβῆς μας Μίς. Εἶνε κακά, πολύ πολὺ κακά. Σεῖς εἶσθε ἱκανὸς νὰ τὴν βοηθήσετε. Μπορεῖτε νὰ κάμετε περισσότερον ἀπὸ πᾶσαν ψυχὴν ζῶσαν, καὶ τὸ θάρρος σας εἶνε ὁ καλλίτερος βοηθός σας.

— Τί μπορῶ νὰ κάμω; ἠρώτησεν ἐκθύμως ὁ Ἀρθοῦρος.

Οἱ ὀφθαλμοί του εἶχον πῦρ, καὶ οἱ μυκτῆρές

του ἀνοικτοὶ ἔπαλλον ἐκ προθυμίας. Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ εἶπεν.

— Εἶσθε ἀνήρ, καὶ ἀνὴρ μᾶς χρειάζεται. Εἶσθε καλλίτερος ἀπὸ ἐμέ, καλλίτερος ἀπὸ τὸν φίλον μου Τζών.

Ὁ Ἀρθοῦρος ἐκύτταξεν ἔξαλλος, ὁ δὲ καθηγητὴς προέβη ἐξηγούμενος μὲ εὐμενῆ τρόπον.

— Ἡ νεαρὰ Μὶς εἶνε ἄσχημα, πολὺ ἄσχημα. Χρειάζεται αἷμα καὶ πρέπει ν' ἀποκτήσῃ αἷμα ἢ ν' ἀποθάνῃ. Ὁ φίλος μου Τζὼν κ' ἐγὼ ἐσυμβουλεύθημεν· καὶ εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ ἐκτελέσωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καλοῦμεν μετάγγισιν αἵματος νὰ μεταφέρωμεν ἀπὸ τὰς πλήρεις φλέβας ἑνὸς εἰς τὰς κενὰς φλέβος αἵτινες τὸ στεροῦνται.

Ὁ Τζὼν ἦτο ἕτοιμος νὰ δώσῃ τὸ αἷμά του ἐπειδὴ εἶνε νεώτερος καὶ δυνατώτερος ἀπὸ μέ...

Ἐδῶ ὁ Ἀρθοῦρος ἔλαβε τὴν χεῖρά μου καὶ τὴν ἔθλιψεν ἐν σιωπῇ.

— Ἀλλὰ τώρα εἶσθε σεῖς ἐδῶ, καλλίτερος ἀπὸ μᾶς τὸν γέροντα ἢ τὸν νέον, οἱ ὁποῖοι κοπιάζομεν πολὺ εἰς τὸν κόσμον τῆς διανοίας. Τὰ νεῦρά μας δὲν εἶνε τόσον γαλήνια καὶ τὸ αἷμά μας δὲν εἶνε τόσον ἀκμαῖον ὅσον τὸ ἰδικόν σας!

Ὁ Ἀρθοῦρος ἐστράφη πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν:

— Ἀνίσως ἠξεύρατε πόσον εὐχαρίστως θ' ἀπέθνησκα δι' αὐτὴν θὰ ἐνοούσατε...

Ἐστάθη ὡς νὰ ἐκόπη ἡ φωνή του.

— Καλὸ παλληκάρι! εἶπεν ὁ Βὰν Ἔλσιγγ. Εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον θὰ εἶσθε εὐτυχής, διότι ἐκάματε τὸ πᾶν δι' ἐκείνην ποὺ ἀγαπᾶτε. Ἐλᾶτε τώρα καὶ νὰ σιωπᾶτε.

Ὅλοι ἀνήλθομεν ἕως τὸ δωμάτιον τῆς Λουκίας, ὁ δὲ Ἀρθοῦρος ἔμεινεν ἔξω. Ἡ Λουκία ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ μᾶς ἐκύτταξεν, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε. Δὲν ἐκοιμᾶτο, ἀλλ' ἦτο ἁπλῶς ἀδύνατη διὰ νὰ κάμῃ τὸν κόπον. Οἱ ὀφθαλμοί της ὡμίλουν πρὸς ἡμᾶς· τοῦτο ἦτο ὅλον. Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ ἔλαβε ἀντικείμενά τινα ἀπὸ τὸ μικρὸν κιβώτιόν του καὶ τ' ἀπέθεσεν ἐπὶ μικρᾶς τραπέζης ἐν ἀπόπτῳ. Εἶτα ἀνέμιξε ναρκωτικὸν καὶ ἐλθὼν πλησίον τῆς κλίνης εἶπε φαιδρῶς.

— Λοιπόν, μικρὰ Μίς, ἰδοὺ τὸ ἰατρικόν σου. Πιέ το ὅλο σὰν καλὸ κορίτσι. Κύτταξε σὲ ἀνασηκώνω γιὰ νὰ τὸ καταπιῇς εὔκολα. Καλά.

Εἶχε καταβάλει τὴν προσπάθειαν ἐπιτυχῶς.

Μ' ἐξέπληξε πόσον τὸ φάρμακον ἐβράδυνε νὰ ἐνεργήσῃ. Τοῦτο πράγματι ἐδείκνυε τὸν βαθμὸν τῆς ἀδυναμίας της. Ἡ ὥρα ἐφαίνετο ἀτελείωτη ἕως ὅτου ὁ ὕπνος ἤρχισε νὰ βαρύνῃ τὰ βλέφαρά της. Τέλος ὅμως τὸ ναρκωτικὸν ἤρχισε νὰ ἐκδηλοῖ τὴν δύναμίν του· καὶ ἡ νεᾶνις ἔπεσεν εἰς βαθὺν ὕπνον. Ὅταν ὁ καθηγητὴς ἱκανοποιήθη, ἔκραξε τὸν Ἀρθοῦρον ἐντὸς τοῦ θαλάμου καὶ τὸν διέταξε ν' ἀνασηκώσῃ τὴν χειρίδα του. Εἶτα προσέθηκε.

— Μπορεῖς νὰ πάρῃς ἕνα φιλάκι, ἐνῷ θὰ φέρνω κοντὰ τὸ τραπέζι. Φίλε Τζών, δός μου χέρι!

Οὕτω πως κανεὶς ἀπὸ τοὺς δύο μας δὲν ἐκύτταζεν ἐνῷ ἐκεῖνος ἔκυπτεν ἐπ' αὐτῆς.

Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ στραφεὶς πρὸς ἐμὲ εἶπε.

— Εἶνε τόσον νέος καὶ εὔρωστος καὶ μὲ τόσον καθαρὸν αἷμα, ὥστε δὲν χρειάζεται νὰ τὸ διηθήσωμεν.

Εἶτα μετὰ ταχύτητος, ἀλλὰ μετ' ἐντελοῦς μεθόδου ὁ Βὰν Ἔλσιγγ ἐξετέλεσε τὴν ἐγχείρησιν. Καθὼς προέβαινεν ἡ μετάγγισις, κάτι ὡς ζωὴ ἐφάνη νὰ ἐπανέρχεται εἰς τὰς παρειὰς τῆς δυστήνου Λουκίας καὶ μέσῳ τῆς αὐξούσης ὠχρότητος τοῦ Ἀρθούρου ἡ χαρὰ τοῦ προσώπου του ἐφαίνετο νὰ λάμπῃ. Μετὰ μικρὸν ἡ ἀπώλεια τοῦ αἵματος ἤρχισε νὰ γίνεται ἐπαισθητὴ εἰς αὐτόν, καίτοι ἦτο ἀνὴρ ρωμαλέος. Τοῦτο μοῦ ἔδωκε μίαν ἰδέαν ὡς πόσην τρομερὰν ἔντασιν νὰ εἶχεν ὑποστῇ τὸ σύστημα τῆς Λουκίας, ὥστε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀδυνάτιζε τὸν Ἀρθοῦρον ἐν μέρει μόνον ἐδυνάμωνεν αὐτήν.

Ἀλλὰ τὸ πρόσωπον τοῦ καθηγητοῦ ἔμενεν ἀκίνητον καὶ ἵστατο μὲ τὸ ὡρολόγιον εἰς τὴν χεῖρα καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλουμένους πότε ἐπὶ τῆς ἀσθενοῦς πότε ἐπὶ τοῦ Ἀρθούρου. Ἤκουον τὴν ἰδίαν καρδίαν μου πάλλουσαν. Ἀκολούθως εἶπε μὲ μειλιχίαν φωνήν.

— Ἀρκεῖ. Ἐσὺ ἐπιμελήσου τον· ἐγὼ θὰ κυττάξω ἐκείνην.

Περιέδεσα τὸ τραῦμα κι' ἔλαβα τὸν βραχίονά του διὰ νὰ τὸν ὁδηγήσω ἔξω. Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ, καθὼς εἶχε τελειώσει τὴν ἐγχείρησιν, διηυθέτει τὰ προσκέφαλα εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς πασχούσης. Καθὼς ἔκαμνε τοῦτο, ἡ στενὴ ἐκ μαύρου βελούδου ταινία τὴν ὁποίαν φαίνεται νὰ φορῇ πάντοτε περὶ τὸν λαιμόν της κουμβωμένην μὲ παλαιὰν ἀδαμαντίνην πόρπην. ἐσύρθη ὀλίγον ἐπάνω καὶ ἔδειξεν ἐν ἐρυθρὸν ἴχνος ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ της. Ἤκουσα τὸ βαθὺ φύσημα τῆς συνεχομένης πνοῆς, τὸ ὁποῖον εἶνε εἷς τῶν τρόπων τοῦ Βὰν Ἔλσιγγ εἰς τὸ προδίδειν συγκίνησιν.

Δὲν εἶπε τίποτε τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀλλ' ἐστράφη πρός με λέγων.

— Τώρα ὁδήγησέ τον κάτω, τὸν γενναῖον μνηστῆρά μας, δός του νὰ πιῇ δυνατὸ κρασὶ κι' ἂς πλαγιάσῃ δι' ὀλίγην ὥραν. Στάσου! μίαν στιγμήν. Καταλαμβάνω, κύριε, ὅτι ἀνησυχεῖτε διὰ τὸ ἀποτέλεσμα. Λοιπὸν νὰ ξεύρετε ὅτι καθ' ὅλους τοὺς τρόπους ἡ ἐγχείρησις ἐπέτυχε. Ἐσώσατε τὴν ζωὴν της αὐτὴν τὴν φορὰν καὶ μπορεῖτε νὰ πᾶτε σπίτι σας μὲ ἥσυχον τὸ πνεῦμα ὅτι, πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ γείνῃ γίνεται. Αὐτὴ θὰ σᾶς ἀγαπᾷ περισσότερον δι' αὐτὸ ποὺ ἐκάματε. Χαίρετε!

Ὅταν ἀπῆλθεν ὁ Ἀρθοῦρος ἐπέστρεψα ὀπίσω εἰς τὸ δωμάτιον. Ἡ Λουκία ἐκοιμᾶτο ἥσυχα ἀλλ' ἡ ἀναπνοή της ἦτο ἰσχυροτέρα· ἔβλεπα τὴν ὀθόνην νὰ σαλεύῃ καθὼς ἐκολποῦτο τὸ στῆθός της. Παρὰ τὴν κλίνην ἐκάθητο ὁ Βὰν Ἔλσιγγ ἐμβλέπων συντόνως εἰς αὐτήν. Ἡ βελουδίνη ταινία εἶχε καλύψει καὶ πάλιν τὸ σημεῖον τὸ ἐρυθρόν.

Ἠρώτησα ταπεινῇ τῇ φωνῇ τὸν καθηγητήν.

— Πῶς σᾶς φαίνετ' ἐκεῖνο τὸ σημάδι στὸν λαιμόν της;

— Ἐσένα πῶς σοῦ φαίνεται;

— Δὲν τὸ ἐξήτασα ἀκόμη, εἶπα.

Καὶ ἐν τῷ ἅμα κύψας ἀνεσήκωσα τὴν ταινίαν. Ἀκριβῶς ὑπεράνω τῆς ἔξω ζυγωματικῆς φλεβὸς ὑπῆρχον δύο στίγματα, ὄχι μεγάλα, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἐφαίνοντο ὑγιῶς ἔχοντα Δὲν ὑπῆρχε σημεῖον νοσήματος, πλὴν αἱ ἀκωκαί των ἦσαν λευκαὶ καὶ μ' ἐφθαρμένην τὴν ὡς βάσιν ἐκ τρυπάνου τινός. Πάραυτα μοῦ ἦλθεν ἡ ἰδέα ὅτι πιθανὸν ταῦτα νὰ ἦσαν τὸ μέσον τῆς προωτοφανοῦς ἐκείνης ἀπωλείας τοῦ αἵματος· ἀλλ' ἐγκατέλειψα τὴν ἰδέαν ἅμα σχηματισθεῖσαν ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον ἐφαίνετο ἀδύνατον. Ὅλη ἡ κλίνη ἔπρεπε νὰ εἶχε πλημμυρήσει κατακόκκινη ἀπὸ τὸ αἷμα, τὸ ὁποῖον ἡ κόρη πρέπει νὰ εἶχε ἀπολέσει, ὥστε νὰ τῆς μείνῃ τοιαύτη ὠχρότης, τὴν ὁποίαν εἶχε πρὸ τῆς μεταγγίσεως.

— Λοιπόν; εἶπεν ὁ Βὰν Ἔλσιγγ.

— Λοιπόν, εἶπα, δὲν μπορῶ νὰ βγάλω κανὲν συμπέρασμα ἀπ' αὐτό.

Ὁ καθηγητὴς ἠγέρθη.

— Πρέπει νὰ πάω 'πίσω εἰς τὸ Ἀμστελόδαμον ἀπόψε, εἶπε. Εἶνε ἐκεῖ βιβλία καὶ πράγματα, τὰ ὁποῖα μοῦ χρειάζονται. Σὺ πρέπει νὰ μείνῃς ἐδῶ ὅλην τὴν νύκτα καὶ νὰ μὴ ἀποσπᾷς τὸ βλέμμα ἀπὸ 'πάνω της.

— Πρέπει νὰ ζητήσω μίαν νοσοκόμον; ἠρώτησα.

— Ἡμεῖς εἴμεθα οἱ καλλίτεροι νοσοκόμοι, σὺ κ' ἐγώ. Νὰ φυλάξῃς φρουρὰν ὅλη νύχτα· νὰ φροντίσῃς ὥστε ἡ τροφή της νὰ εἶνε καλὴ καὶ τίποτε νὰ μὴ τὴν ἐνοχλήσῃ. Δὲν πρέπει νὰ κοιμηθῇς καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Ἀργότερα μποροῦμε νὰ κοιμηθοῦμε σὺ κ' ἐγώ. Θὰ ἐπιστρέψω ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιστα. Καὶ τότε μποροῦμεν νὰ ἀρχίσωμεν.

— Ν' ἀρχίσωμεν; ἐπανέλαβα ἐγώ. Τί, πρὸς Θεοῦ, ἐννοεῖτε;

— Θὰ ἰδῶμεν! ἀπήντησε καθὼς ἐξήρχετο.

Μετὰ μίαν στιγμὴν ἐπανῆλθεν ὀπίσω κ' ἔβαλε τὴν χεῖρά του ἔσωθεν τῆς θύρας καὶ εἶπεν ἐγείρων τὸν δάκτυλον πρὸς νουθεσίαν.

— Ἐνθυμοῦ ὅτι εἶνε εἰς βάρος σου. Ἐὰν τὴν ἀφήσῃς κ' ἐπέλθῃ βλάβη δὲν θὰ κοιμᾶσαι ἐλαφρὰ μετέπειτα!

Ἡμερολόγιον δόκτ. Σοῦαρδ

(συνέχεια)

8 Σεπτεμβρίου. Ἔμεινα ὅλην τὴν νύκτα πλησίον τῆς Λουκίας. Ἡ ἐνέργεια τοῦ ὀπίου ἔπαυσε περὶ ἀμφιλύκην καὶ αὕτη ἐξύπνησε φυσικά. Ἐφαίνετο διάφορον πλάσμα ἀπὸ ὅ,τι ἦτο πρὸ τῆς ἐγχειρίσεως. Ἀκόμη καὶ ἡ διάθεσίς της ἦτο καλὴ καὶ ἦτο πλήρης ζωηρότητος, ἀλλ' ἠδυνάμην νὰ ἴδω τεκμήρια τῆς ἄκρας καταπτώσεως τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑποστῇ. Ὅταν εἶπα εἰς τὴν Καν Οὐέστενρα ὅτι ὁ δόκτωρ Βὰν Ἔλσιγγ εἶχε διατάξει νὰ μείνω πλησίον τῆς κόρης της, σχεδὸν ἀπέκρουσε τὴν ἰδέαν ἐπικαλουμένη τὴν ἀνανεωθεῖσαν δύναμιν τῆς νεάνιδος καὶ τὴν ἐξαίρετον διάθεσιν. Ἔμεινα ὅμως ἀκλόνητος κ' ἔκαμα ἑτοιμασίας διὰ τὴν μακρὰν ἀγρυπνίαν μου.

Ἀφοῦ ἡ θεραπαινίς της τὴν διηυθέτησε διὰ τὴν νύκτα, εἰσῆλθα ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἐδείπνησα κ' ἔλαβα ἐν κάθισμα πλησίον τῆς κλίνης.

Δὲν προέβαλε καμμίαν ἀντίρρησιν, ἀλλὰ μ' ἐκύτταξεν εὐγνώμων, ὅταν συνήντησα τὸ βλέμμα της. Μετὰ μακρὰν σιωπὴν ἐφαίνετο νὰ νυστάζῃ, ἀλλὰ μετὰ κόπου ἐφάνη ὅτι ἐβίαζε τὸν ἑαυτόν της ν' ἀποτινάξῃ τὸν νυσταγμόν. Τοῦτο ἐπανελήφθη πολλάκις μετὰ μεγαλειτέρου κόπου καὶ μετὰ βραχυτέρων διαλειμμάτων κοθ' ὅσον ἡ ὥρα παρήρχετο. Ἦτο πρόδηλον ὅτι δὲν ἤθελε νὰ κοιμηθῇ· ὅθεν ἔθιξα ἀμέσως τὸ ἀντικείμενον.

— Δὲν θέλετε νὰ κοιμηθῆτε;

— Ὄχι· φοβοῦμαι.

— Φοβεῖσθε νὰ κοιμηθῆτε; Διατί αὐτό; Εἶνε τὸ ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον ὅλοι ἐπιθυμοῦμεν.

— Ἄ, ὄχι ἐὰν ἦσθε καθὼς ἐγώ, ἐὰν ὁ ὕπνος ἦτο διὰ σᾶς προάγγελος φρίκης.

— Προάγγελος φρίκης; Τί ἐννοεῖτε πρὸς Θεοῦ;

— Δὲν ἠξεύρω· ὤ, δὲν ἠξεύρω. Καὶ δι' αὐτὸ εἶνε τόσον τρομερόν. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἀδυναμία μοῦ ἔρχεται εἰς τὸν ὕπνον· ὥστε κατήντησα νὰ φοβοῦμαι καὶ αὐτὴν τὴν ἰδέαν.

— Ἀλλὰ φιλτάτη μου κόρη, πρέπει νὰ κοιμηθῆτε ἀπόψε. Εἶμ' ἐδῶ διὰ νὰ σᾶς ἐπαγρυπνῶ καὶ δύναμαι νὰ σᾶς ὑποσχεθῶ ὅτι τίποτε δὲν θὰ συμβῇ.

— Ἄ! μπορῶ νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς ἐσᾶς.

Ἐπελήφθην τῆς εὐκαιρίας καὶ εἶπα.

— Σᾶς ὑπόσχομαι, ὅτι ἐὰν ἴδω κανὲν σημεῖον κακοῦ ὀνείρου θὰ σᾶς ἐξυπνήσω ἀμέσως.

— Θὰ μ' ἐξυπνήσετε; Ἀλήθεια; Πόσον καλὸς εἶσθε πρὸς ἐμέ. Τότε θὰ κοιμηθῶ!

Καὶ σχεδὸν μὲ τὸν λόγον, ἀφῆκε βαθὺν στεναγμὸν ἀνακουφίσεως καὶ ἀνακλιθεῖσα ἀπεκοιμήθη.

Ὅλην τὴν νύκτα ἠγρύπνησα πλησίον της.

Οὔτε ἐσάλευσεν, ἀλλ' ἐκοιμήθη διαρκῶς βαθύν, ἥσυχον, ζωοπάροχον, ὑγιοδότην ὕπνον. Τὰ χείλη ἦσαν ἡρέμα διηνοιγμένα καὶ τὸ στῆθός της ἐφούσκωνε καὶ ἔπιπτε μὲ τὴν κανονικότητα ἐκκρεμοῦς. Ὑπῆρχεν ἓν μειδίαμα εἰς τὴν ὄψιν της καὶ ἦτο πρόδηλον ὅτι κακὰ ὄνειρα δὲν ἦλθαν νὰ διαταράξουν τὴν εἰρήνην τοῦ πνεύματός της.

Λίαν πρωὶ εἰσῆλθεν ἡ θεραπαινίς της, ὅτε ἐγὼ τὴν ἄφησα εἰς τὰς φροντίδας της, κ' ἐπέστρεψα οἴκαδε, διότι εἶχον πολλὰς φροντίδας. Ἔπεμψα βραχὺ τηλεγράφημα πρὸς τὸν Βὰν Ἔλσιγγ καὶ πρὸς τὸν Ἀρθοῦρον πληροφορῶν αὐτοὺς περὶ τῶν ἐξαιρέτων ἀποτελεσμάτων τῆς ἐγχειρίσεως. Τὸ ἴδιον ἔργον μου, μὲ τὰς πολλαπλᾶς φροντίδας του μὲ ἀπησχόλησεν ὅλην τὴν ἡμέραν· εἶχε νυκτώσει ἤδη ὅταν ἠμπόρεσα νὰ ἐξετάσω περὶ τοῦ ἀσθενοῦς μου ζωντοφάγου. Ἡ ἔκθεσις ἦτο καλή· εἶχε μείνει ἐντελῶς ἥσυχος κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα. Ἓν τηλεγράφημα ἦλθεν ἐκ μέσου τοῦ Βὰν Ἔλσιγγ ἀπὸ τὸ Ἀμστελόδαμον ἐνῷ ἤμην εἰς τὸ γεῦμα, γράφοντος ὅτι πρέπει νὰ εἶμαι εἰς τὸ Χίλιγγαμ ἀπόψε, καθόσον καλὸν θὰ εἶνε νὰ εὑρίσκεταί τις πλησίον καὶ ἀναγγέλλοντος ὅτι ἀναχωρεῖ διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς νυκτὸς καὶ λίαν πρωὶ θὰ μ' ἀναμώσῃ.

9. Σεπτεμβρίου.— Ἤμην πολὺ κουρασμένος καὶ σχεδὸν ἀποκαμωμένος, ὅταν ἔφθασα εἰς Χίλιγγαμ. Ἐπὶ δύο νύκτας μόλις ἐκοιμήθην ἕνα βραχὺν ὕπνον καὶ ὁ ἐγκέφαλός μου ἤρχιζε νὰ αἰσθάνεται τὴν νάρκην ἐκείνην, ἥτις σημαίνει τὴν ἐγκεφαλικὴν ἐξάντλησιν. Ἡ Λουκία ἦτο ὀρθὴ καὶ μὲ φαιδρὰν διάθεσιν. Ἀφοῦ ἔκαμε χειραψίαν μαζῆ μου μ' ἐκύτταξε ζωηρῶς κατὰ πρόσωπον καὶ εἶπε.

— Δὲν ἔχει ἀγρυπνίαν ἀπόψε διὰ σᾶς. Εἶσθε ἀποκαμωμένος. Τώρα εἶμαι καλὰ πλέον· ναὶ εἶμαι καὶ ἂν πρέπει νὰ γείνῃ ἀγρυπνία, τότε ἐγὼ θὰ ἐπαγρυπνήσω διὰ νὰ κοιμηθῆτε σεῖς.

Δὲν ἠθέλησα νὰ συζητήσω τὸ ἀντικείμενον, ἀλλ' ἐπῆγα κ' ἐδείπνησα. Ἡ Λουκία ἦλθε μαζῆ μου καὶ ἐμψυχούμενος διὰ τῆς θελκτικῆς παρουσίας της ἔκαμα ἐξαίρετον δεῖπνον κ' ἔπια δύο ποτήρια ἀπὸ τὸ λίαν ἐξαίρετον πόρτο. Εἶτα ἡ Λουκία μὲ ὡδήγησεν ἄνω τῆς κλίμακος μοῦ ἔδειξεν ἓν δωμάτιον πλησίον τοῦ ἰδικοῦ της ὅπου ἔκαιε γενναῖον πῦρ.

— Λοιπόν, εἶπε, πρέπει νὰ μείνετε ἐδῶ. Θ' ἀφήσω αὐτὴν τὴν θύραν ἀνοικτὴν καὶ τὴν ἰδικήν μου ἐπίσης.

Μπορεῖτε νὰ πλαγιάσετε στὸν καναπέ, διότι γνωρίζω, ὅτι τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ πείσῃ ἕναν ἀπὸ σᾶς τοὺς γιατροὺς νὰ κοιμηθῆτε στὸ κρεββάτι ἐνόσῳ ὑπάρχει ἕνας ἀσθενὴς εἰς τὸν ὁρίζοντα. Ἐὰν χρειασθῶ τίποτε θὰ φωνάξω καὶ μπορεῖτε νὰ ἔλθετε πρὸς ἐμὲ ἀμέσως.

Δὲν ἠδυνάμην ἢ νὰ συγκατανεύσω ἐπειδὴ ἤμην κατακουρασμένος καὶ δὲν θὰ μποροῦσα ν' ἀγρυπνήσω καὶ ἂν ἐδοκίμαζα. Οὕτω ἀφοῦ ἀνενέωσε τὴν ὑπόσχεσίν της νὰ μὲ κάλέσῃ ἐὰν θὰ ἐχρειάζετο τίποτε, ἐξηπλώθην ἐπὶ τοῦ καναπὲ κ' ἐξέχασα ὅλας τὰς φροντίδας καὶ τὰς ὑποχρεώσεις μου.

Ἡμερολόγιον τῆς Λουκέας Οὐέστενρα

9 Σεπτεμβρίου.— Αἰσθάνομαι τόσην εὐτυχίαν ἀπόψε. Ἤμην τόσον ἐλεεινὰ ἀδύνατη, ὥστε νὰ δύναμαι νὰ σκέπτωμαι καὶ νὰ κινοῦμαι· εἶνε ὡς νὰ αἰσθάνωμαι τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου ὕστερον ἀπὸ μακρὸν χειμῶνα καὶ ἄνεμον ὑπὸ χαλύβδινον οὐρανόν. Κάπως ὁ Ἀρθοῦρος φαίνεται πολύ, πολὺ σιμὰ εἰς ἐμέ. Μοῦ φαίνεται ὡς νὰ αἰσθάνωμαι τὴν παρουσίαν του νὰ μὲ θερμαίνῃ. Ὑποθέτω τοῦτο συμβαίνει διότι ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ ἀδυναμία μου εἶνε ἐγωϊστικὰ πράγματα καὶ τρέπουν τὸ ἔσω βλέμμα καὶ τὴν συμπάθειάν μας πρὸς τὸν ἑαυτόν μας ἐνῷ ἡ ὑγεία καὶ ἡ δύναμις δίδουν πτερὰ εἰς τὸν ἔρωτα καὶ κατὰ διάνοιαν καὶ αἴσθημα οὗτος δύναται νὰ πλανᾶται ὅπου θέλῃ. Ἐγὼ γνωρίζω ποῦ εἶνε οἱ στοχασμοί μου. Ἀνίσως ἤξευρεν ὁ Ἀρθοῦρος! Ἀκριβέ μου, ἀκριβέ μου, τὰ ὦτά σου πρέπει νὰ βομβοῦν ἐνῷ κοιμᾶσαι, ὅπως τὰ ἰδικά μου ἐνῷ ἀγρυπνῶ. Ὤ, τί εὐλογημένος ὕπνος γθὲς τὸ βράδυ! Πῶς ἐκοιμήθην μ' ἐκεῖνον τὸν προσφιλῆ τὸν ἀγαθὸν δόκτορα Σοῦαρδ ἐπιγρυπνοῦντά με. (Ἀκολουθεῖ)

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ

Τοῦρκοι βαστᾶτε τ' ἅρματα λίγο νὰ ξανα-
[σάνω
Νὰ χαιρετήσω τὰ βουνὰ καὶ τὲς κρυὲς βρυ-
[σοῦλες
Ἔχετε 'γειὰ ψηλὰ βουνὰ καὶ σεῖς κοντὲς
[ραχοῦλες
Καὶ σεῖς Τζουμέρκα κ' Ἄγραφα παλληκαριῶν
[λιμέρια
Ἂν 'δῆτε τὴ γυναῖκά μου τὸ δόλιο τὸν υἱόν
[μου
Πέστου τους πῶς μ' ἐσκότωσαν μὲ δόλο μὲ
[ἀπάτη
Μ' πῦραν ἀρρωστημένονε σὰν τὸ μωρὸ στὴ
[κούνια
Προδότης ποῦ μὲ πρόδωσε ἦταν ὁ Καρδε-
[ρίνης.

Ο ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ

Τί νἄν' ἀχὸς π' ἀκούγεται κ' ἡ ταραχ' ἡ
[μεγάλη
Μήνα βουβάλια σφάζονται μήνα θηριὰ μα-
[λώνουν.
—Οὐδὲ βουβάλια σφάζονται οὐδὲ θηριὰ μα-
[λώνουν
Ὁ Μπουκουβάλας πολεμᾷ μὲ χίλιους πεν-
[τακόσους
πέφτουν τουφέκια σὰν βροχὴ τὰ σκάγια σὰν
[χαλάζι.
Κόρη ξανθὴ τοῦ φώναξε ἀπὸ τὸ καραοῦλι
—Πάψε Γιάννο τὸν πόλεμο κ' ἀνάρια τὰ
[ντουφέκια
νὰ κατακάτσ' ὁ κουρνιαχτὸς νὰ μετρηθῇ
[τ'ἀσκέρι
Μετριοῦνται Τοῦρκοι τρεῖς φοραῖς καὶ λεί-
[πουν τρεῖς χιλιάδες
Μετριοῦνται τὰ κλεφτόπουλα καὶ λείπουν
[τρεῖς λεβέντες
λείπει ὁ Γιάννης ὁ μικρὸς κι' ὁ Κῶστας ὁ
[καϋμένος
κι' ὁ Λάμπρος ὁ λεβένταρος τὸ πρῶτο παλ-
[ληκάρι.

Ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ **Γ. Χ. Μασσοῦρα.**

ΚΩΜΙΚΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

Ἡ σάλτσα τοῦ ἁγίου Βερνάρδου (ἡ πεῖνα) κάνει νόστιμο κάθε φαγητό.

Ἱσπανικὴ παροιμία.

Ὁ Διάβολος καὶ ὁ Ἱσπανὸς ἱερεὺς

«Παναγιά μου, Μεγαλόχαρη! ἐφώναξε μιὰ χωρικὴ ἡμέραν **τινά.** *Τόσαις φοραῖς, ἀμέτρηταις, ποῦ μοῦ ἐσκορποῦσε τὸ σιτάρι αὐτὸ τ' ὀρνίθι, τῶστειλα στὸ διάβολο, ποτέ του ὅμως δὲν τὸ πῆρε, καὶ γιὰ μιὰ φορὰ ποῦ τὸ ὑποσχέθηκα στὸν παπᾶ μας, τὸ ἄρπαξε καὶ πάει!*

Ἱσπανοῦ κωμικοῦ.

Σκέψεις γέροντος Ἄγγλου ἀγάμου

Οὐδέποτε ἤκουσα παιδίον νὰ κλαίῃ γοερῶς ἐπὶ δύο κατὰ συνέχειαν **ὥρας,** *χωρὶς νὰ ἦναι, κατὰ τὸ λέγειν τῆς μητερίτσας του, τὸ ἡσυχώτερο παιδὶ τοῦ κόσμου.*

Οὐδέποτε συνήντησα ἀνδρόγυνον, ἀντιφιλοφρονούμενον δημοσίᾳ διὰ τοῦ: «Ἀγάπη μου, Ἄγγελέ μου, Θησαυρέ μου» χωρὶς νὰ διαπληκτίζεται οἴκαδε.

Γραμματικὴ εἶναι ἡ τέχνη τοῦ ἀπταίστως ὁμιλεῖν καὶ γράφειν. Οἱ ἐρασταὶ τὴν περιορίζουσιν εἰς τὰ **κεφαλαιωδέστερα** *αὐτῆς συστατικά. Δι' αὐτοὺς* **δὲν** *ὑπάρχει εἰμή:*

Ἓν ὄνομα ἢ **οὐσιαστικόν**: *Ἔρως. Ἓν κύριον ὄνομα: Ὁ Ἰωάννης ἢ ἡ Ἑλένη. Ἓν οὐσιαστικὸν προσηγορικόν: Ἐραστὴς ἢ ἐρωμένη: Ἓν ἐπίθετον: λατρευτός, λατρευτή. Ἓν κτητικὸν ἐπίθετον: Ἐμός.* **Δύο** *προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι: Ἐκεῖνος καὶ Ἐκείνη. Μία ἀόριστος ἀντωνυμία διὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἔριδος καὶ τῶν θυελλωδῶν* **σκηνῶν**: *Τίς. Ἓν ρῆμα: ἀγαπᾶν.*

Ὅταν αἱ μετοχαὶ δὲν συμφωνῶσι, ἐγκαταλείπουσιν ἀλλήλους. Ἓν ἐπίρρημα: πάντοτε. Μίαν πρόθεσιν πλήν. Ἕνα σύνδεσμον: ἀλλά. Ἓν ἐπι-Ἕνα σύνδεσμον: φώνημα Ἄ!

Νοριάκ.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΑΩΝ

Ὅποιος καταπατεῖ τὴν τιμήν του ἐπὶ μίαν στιγμήν, δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἐπανορθώσῃ κατόπιν οὔτε σὲ ἑκατὸ χρόνια.

Τρία πράγματα κάνουν τὸν ἄνθρωπο πλούσιο.
1) Τὸ κερδίζειν καὶ μὴ ἐξοδεύειν.
2) Τὸ ὑπόσχεσθαι καὶ μὴ τηρεῖν.
3) Τὸ δανείζεσθαι καὶ μὴ ἀποδίδειν.

—Γιὰ ὅλα ὑπάρχει φάρμακο ἐξαιρουμένου ὅμως τοῦ θανάτου.

—Ἡ τιμὴ φέρνει χρυσάφι, ἀλλὰ ὄχι τὸ χρυσάφι τιμή.

Ἰταλικαὶ παροιμίαι

Ἡ τύχη κάμνει τοὺς γονεῖς, κι' ἡ ἐκλογή τοὺς φίλους.

Εἰς τὸν ἔρωτα, τὸ πολὺ δὲν εἶναι ἀρκετόν.

—Δὲν γίνεται γάμος ὅταν ὁ γαμβρὸς δὲν μπορεῖνὰ προσφέρῃ τὸ δεῖπνον καὶ ἡ νύφη τὸ γεῦμα.

—Ἡ καλλίτερη γυναῖκα εἶνε ἐκείνη ποὺ δὲν ἔχει κεφάλι.

Γαλλικαὶ παροιμίαι

Ἡ ὑπομονὴ εἶναι καλὸ λουλοῦδι ἀλλὰ δὲν βρίσκεται εἰς ὅλους τοὺς κήπους.

Ρωσσικὴ παροιμία

Τὸ νερὸ κάνει τὸν κῆπο.

—Ἡ καλὲς γυναῖκες δὲν ἔχουν οὔτε αὐτιὰ οὔτε μάτια.

Τοσκανικαὶ παροιμίαι

Ὅποιος παραφωνάζει τὸ διάβολο τὸν βλέπει ἐπὶ τέλους μπροστά του.

Γερμανικὴ παροιμία

Σὲ κλεισμένο στόμα δὲν μπαίνουν μυῖγες.

Ἱσπανικὴ παροιμία

Πάρε τὴν κοιλιὰ καὶ χτύπα τ' ἄντερα.

—Ὁ Διάβολος ἐφτώχηνε κι' ἄνοιξε τὰ παληά του κατάστιχα.

—Πότε πῆττα καὶ φλασκὶ, πότε πῆττα μοναχή.

—Πολλὰ καλὰ στὴν ἔρημο, ποῦ κεῖ κανεὶς δὲν εἶνε.

—Ἔκαμες τὴν ἐκκλησιὰ κάμε καὶ τὸ κάδρο της.

Ἑλληνικαὶ παροιμίαι

Παρμὸς Πόλις, λευτερωμὸς Κρήτης.

Παλαιὰ Κρητικὴ παροιμία

Ο ΙΔΡΥΤΗΣ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑΣ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΖΕΥΓΟΣ

ΤΗΣ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ

Ἡ Α. Μ. Χαακὼν ὁ Ζ'.—Τὸ παλάτι καὶ ἡ ἐθιμοτυπία του.—Βασιλεὺς χωρὶς νὰ τὸ περιμένῃ.—Πρὸ παντὸς ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἐλευθέραν θέλησιν τοῦ λαοῦ.—Πρέπει κανεὶς νὰ μάθῃ πῶς νὰ βασιλεύῃ.—Ὁ βασιλεὺς πρέπει νὰ ζῇ ὅπως ὁ λαός του.—Ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια.—Ὁ μικρὸς Ὀλάφ, ἡ λατρεία τοῦ λαοῦ.

Δὲν εἶνε πρᾶγμα ἀπὸ τὰ πολὺ συνηθισμένα ἕνας ἁπλοῦς ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ νὰ προαχθῇ μονομιᾶς ἀπὸ κυβερνήτου κορβέττας εἰς βασιλέα. Αὐτὴ ἡ θαυμασία προαγωγὴ ἔγινεν ἐν τούτοις εἰς τὸν νέον βασιλέα τῆς Νορβηγίας, τὴν Α. Μ. Χαακὼν τὸν Ζ', ὁ ὁποῖος ἀντήλλαξεν ἑξαφνα τὰς ταπεινάς του ἐπωμίδας μὲ σκῆπτρον καὶ στέμμα βασιλέως.

Μετὰ ἓξ μηνῶν αἰσίαν βασιλείαν, ἡ στέψις τοῦ νέου βασιλέως εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Τρουθζέμης, ἀποτελεῖ τὴν καθιέρωσιν τῆς ἀσυγκρίτου αὐτῆς ἱστορικῆς τύχης.

Ἂς ἴδωμεν εἰς ὀλίγας γραμμὰς πῶς ὁ θεμελιωτὴς τῆς νέας νορβηγικῆς δυναστείας ἐδέχθη τὴν τύχην του, ποῖαι αἱ ἐντυπώσεις καὶ αἱ ἰδέαι τοῦ πρώτου βασιλέως τῆς συγχρόνου Νορβηγίας, καὶ πῶς διάγει εἰς τὸ παλάτι του.

⁂

Εἰς τὸ παλάτι, ὅπου κυματίζει τώρα ἡ καθαρὰ σημαία μὲ τὰ νορβηγικὰ χρώματα ἀπηλλαγμένα τῶν σουηδικῶν, καὶ τὸ ὁποῖον φρουρεῖται ἀπὸ δύο ἱππεῖς πεζούς, ἐμβαίνει μέσα ἐλεύθερα ὅποιος θέλει. Χωρὶς ἄλλας διατυπώσεις, ἕνας θεράπων ἀνοίγει μία τζαμόπορτα καὶ δείχνει ὑποχρεωτικῶς τὴν σκάλαν ποῦ ὁδηγεῖ εἰς τοῦ βασιλέως.

Στὸ δεύτερο πάτωμα, ἄλλος ἕνας θεράπων εἰσάγει εἰς τὸ σαλόνι τῶν ὑπασπιστῶν, ὅπου ὁ λοχαγὸς τῆς ὑπηρεσίας περιμένει, μὲ τὸν πίνακα τῶν ἀκροάσεων στὸ χέρι. Ὁ λοχαγὸς ἀνοίγει μία πόρτα καί, προτοῦ προφθάσῃ νὰ παρουσιάσῃ κατὰ τοὺς τύπους τὸν ἐπισκέπτην, ἕνας ψηλὸς νέος προχωρεῖ διαχυτικώτατα καὶ ὑποδέχεται τὸν ἐπισκέπτην μὲ τὸν ἀφελέστερον τρόπον.

Εἶνε ὁ βασιλεύς.

Εἶνε μεγάλη τέρψις νὰ τὸν ἀκούῃ κανεὶς νὰ ὁμιλῇ, μὲ τὴν γοργήν του ὁμιλίαν, τὴν ὁποίαν συνοδεύει μὲ ζωηρὰς χειρονομίας. Εἶνε πολὺ ψηλός, λιγυρὸς καὶ κομψότατος μὲ τὰ μαῦρα ποῦ φορεῖ. Εἶνε ἕως τριανταδύο χρόνων, ἀλλὰ φαίνεται πολὺ νεώτερος καὶ ἀπὸ τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου του καὶ τοὺς τρόπους του μοιάζει μᾶλλον μεσημβρινὸν παρὰ ἄνθρωπον τοῦ βορρᾶ.

ѡ

Εἰς κάποιον ξένον ἀνταποκριτὴν ὁ ὁποῖος τὸν ἀπεσκέφθη διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τί ἐντύπωσιν τοῦ ἔκαμεν ἡ ἀπρόοπτος πρόσκλησίς του ν' ἀναλάβῃ τὸ στέμμα, ὁ βασιλεὺς εἶπεν:

— Ἐντύπωσιν πολὺ ἀλλόκοτη, ἀλήθεια, διὰ τὸ βαρὺ τοῦ πράγματος. Εἰς ἄκρον ἐξεπλάγην.

»Δὲν τὸ ἐπερίμενα νὰ φορέσω στέμμα. Ἠκολούθουν ἥσυχα τὸ ναυτικόν μου στάδιον, πῆρα τὰ γαλόνια μου μὲ τὸν κανονικὸν δρόμον, ἐργαζόμενος μὲ ζῆλον, καὶ ἡ μόνη μου φιλοδοξία ἦτο νὰ ἐργασθῶ διὰ νὰ προαχθῶ. Ὠνειροπολοῦσα νὰ φθάσω εἰς τὸν βαθμὸ τοῦ ὑπονυάρχου, ἀλλὰ μετὰ πολὺν καιρό, διότι δὲν προάγονται εὔκολα στὸ δανικὸ ναυτικό... Ἔξαφνα, σὰν νὰ ἐπρόκειτο ν' ἀλλάξω θέσιν, νὰ μετατεθῶ ἁπλῶς, ἦλθαν νὰ μοῦ εἰποῦν: «Δέχεσαι νὰ γίνῃς βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας;» Τὸ πρᾶγμα βέβαια ἀπῄτει σκέψιν. Τὸ κατ' ἐμὲ δέ, ἀπεφάσισα νὰ μὴ δεχθῶ τίποτε, ἂν μὴ πρότερον ὁ νορβηγικὸς λαὸς ἐκφράσῃ ἐλεύθερα τὴν πρὸς τοῦτο θέλησίν του. Αὐτὸν ἀμέσως τὸν ὅρον ἐπρόβαλα ρητῶς διὰ νὰ δεχθῶ.

»Πρὸ παντὸς ἐννοῦσα νὰ συμβουλευθῶ τὸ ἔθνος μου, καὶ φρονῶ ὅτι αὐτὸ κάλλιον νὰ τὸ κάμνῃ κανεὶς πρίν, παρὰ κατόπιν. Δι' αὐτὸ ἐπέμεινα εἰς τὸ **δημοψήφισμα, μολονότι μοῦ ἔγραφον ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Νορβηγίας. Πρὸς τί τὸ δημοψήφισμα; Τὸ** ἀποτέλεσμα εἶνε ἀσφαλές... Ἐλθέ, βασίλευε, εἶσαι ὁ βασιλεύς μας.» Συγγνώμην, τοὺς ἀπήντησα, ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μου νὰ ἐξεύρω ὅτι εἶμαι πρὸς τὸ παρὸν ἁπλῶς ὁ πρίγκηψ Κάρολος, ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ. Ἂν ἡ ἐθνική σας θέλησις ζητεῖ νὰ μὲ κάμῃ βασιλέα τῆς Νορβηγίας, θὰ γενῶ, ἐξ ὅλης καρδίας, βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας-ἀλλὰ πρῶτα, ἂν ἀγαπᾶτε, ἡ ἐθνική σας θέλησις νὰ ἐκφρασθῇ...»

ѡ

Χαακὼν ὁ Ζ', διηγεῖται εὐθυμότατα τὰς ἱστορικὰς αὐτὰς σελίδας τὰς ἀφορώσας τὴν ἵδρυσιν τῆς δυναστείας του...

Τῷ ὄντι ἡ ἐθνικὴ θέλησις ἐπροκάλεσε τὴν ἐπανάστασιν καὶ ἵδρυσε τὴν νέαν νορβηγικὴν βασιλείαν. Ἡ Βουλή, δι' ὁμοψηφίας τῶν 116 μελῶν της ἐξέφρασε τὴν εὐχὴν ὅπως ἀναγορεύσῃ εἰς τὸν θρόνον ἐκεῖνον, ὅστις καὶ βασιλεύει τώρα. Αὐτὸς δὲ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ μὴ δεχθῇ. Ἀφοῦ ἡ Α. Μ. Χριστιανὸς ὁ Θ', ὁ πάππος του καὶ βασιλεύς του, συγκατένευε, δὲν εἶχε πλέον νὰ διστάζῃ.

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅπου ὁ λαὸς τῆς Νορβηγίας ὡμίλησεν ὁ πρίγκηψ Κάρολος ἔγινε Χαακὼν ὁ Ζ', ἡ πριγκήπισσα Μὼδ εἶνε βασίλισσα τῆς Νορβηγίας, καὶ ὁ τριετὴς υἱός των ἔγινε ὁ βασιλικὸς πρίγκηψ Ὀλάφ.

ѡ

«Πρέπει, εἶπεν ἀκόμη ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν αὐτὸν ἀνταποκριτήν, νὰ μαθαίνω κάθε μέρα τὸ ἔργον μου. Διότι πρέπει κανεὶς νὰ μάθῃ πῶς νὰ εἶνε βασιλεύς, καὶ εἶνέ τι πολὺ δυσκολώτερον ἀπὸ τὸ νὰ μάθῃ νὰ εἶνε καλὸς ναυτικός· δὲν ἐννοῶ μόνον τὰ μεγάλα ἠθικὰ καὶ πολιτικὰ χρέη· ὅσον ἁπλοῦς καὶ ἂν εἶνε καὶ θέλει νὰ εἶνε ὁ βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας, δὲν ἠμπορεῖ ὅμως νὰ ζῇ ὅπως ὁ κυβερνήτης, οὔτε ἀκόμη ὅπως ὁ πρίγκηψ Κάρολος... Εἶνε χίλια δύο καθέκαστα τῆς καθημερινῆς ζωῆς, τόσα νέα πράγματα ποῦ ἔχει νὰ μάθῃ ἕνας βασιλεύς. Μία λεπτομέρεια ἀπὸ τὴς μικρότερες: ἔχω λόγου χάριν νὰ ἀσκηθῶ ὅπως ὑπογράφωμαι Χαακὼν ἀντὶ Κάρολος...»

ѡ

«Ἕνας βασιλεὺς πρέπει νὰ ζῇ ὅπως ὁ λαός του», αὐτὸ ἔχει ὡς ἀρχὴν ὁ νέος βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας. Ἐπέρασε πλέον, κατ' αὐτόν, ὁ καιρὸς τῶν κλειστῶν παλατιῶν, ποῦ στέκουν μακρυὰ ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν ὕπαρξιν. Μόνον ἡ εὐθύνη καὶ τὰ καθήκοντα τῶν βασιλέων δὲν ἤλλαξαν.

ѡ

Εἰς τὸν νορβηγικὸν λαόν, μετὰ τὴν ἐπανάστασιν, ἡ εὐχαρίστησις εἶνε γενικὴ καὶ ἡ ἐγκαρδιότης πλήρης. Ὅλοι ὁμιλοῦν διὰ τὸν «βασιλῆ μας» ποῦ εἶνε τέλειος τζέντλεμαν, διὰ τὴν «βασίλισσά μας» ποῦ παγοδρομεῖ τόσον εὔμορφα καὶ «γιὰ τὸν μικρό Ὀλὰφ» ποῦ, τριῶν χρόνων παιδάκι, σέρνει μόνος του τὸ ἔλκηθρό του... Καὶ ἡ βασίλισσα ποῦ γυρίζει μονάχη μὲ τὸ ποδήλατο...

Ἀλλὰ ἡ μεγαλειτέρα λατρεία τοῦ λαοῦ εἶνε πρὸς τὸν μικρὸν Ὀλάφ, τὸν μέλλοντα βασιλέα τῆς χιονώδους χώρας. Καὶ ὁ βασιλεὺς πατήρ του λέγει γελῶν δι' αὐτόν:

«Ἀ! ὁ πράγματι δημοφιλὴς εἶνε αὐτὸς καὶ μόνος. Ποτέ μου δὲν τὸ πίστευα, ὅτι ἕνας μπεμπὲς τριῶν χρόνων μποροῦσε τόσο νὰ κατακτήσῃ τὴν ἀγάπη τοῦ λαοῦ του... Ὅ,τι οἱ Νορβηγοὶ ἀγαποῦν περισσότερον ἀπὸ τὴν βασιλείαν μου, εἶνε ὁ υἱός μου...»

ΓΛΩΣΣΑ

Ἐρώτησις.— Τί εἶναι γλῶσσα;

Ἀπάντησις.— Τὸ ἰοβόλον ὄργανον τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐρώτησις.— Ποῦ κεῖται;

Ἀπάντησις.— Ἐπὶ τοῦ στόματός μας, φρουρουμένη ὑπὸ τῶν ὀδόντων καὶ τῶν χειλέων.

Ἐρώτησις.— Καὶ διατί φρουρεῖται;

Ἀπάντησις.— Διότι ἂν δὲν ἐφρουρεῖτο θὰ ἀπεκόπτετο ὑπὸ τῶν πολλῶν θυμάτων της.

Ἐρώτησις.— Εἰς ποῖα ζῷα εἶναι μεγαλητέρα;

Ἀπάντησις.— Εἰς τὰς γυναῖκας, εἰς πλείστας τῶν ὁποίων πάσχει ὑπερτροφίαν...

Ἐρώτησις.— Τί χρῶμα ἔχει;

Ἀπάντησις.— Κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὸ περιβάλλον: γίνεται ἐρυθρά, μέλαινα, πρασίνη κτλ. κτλ.

Ἐρώτησις.— Ποῖα προνόμοια κατέχει;

Ἀπάντησις.— Εἶναι θησαυρὸς τοῦ στομάχου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν μόνον φίλον της τὸν δολιεύεται...

Ἐρώτησις.— Μὲ ποῖον πρᾶγμα δυνάμεθα νὰ τὴν παραβάλωμεν;

Ἀπάντησις.— Μὲ εὐκίνητον ἔγχελιν, μὲ ἐρυθρᾶν ἔχιδναν καὶ μὲ ἰσχὸν βόαν...

Ἐρώτησις.— Διατί;

Ἀπάντησις.— Διότι ἀκαριαίως δηλητηριάζει καὶ συσφίγγει...

Ἐρώτησις.— Καὶ πῶς ἐνεργεῖ πάντα ταῦτα;

Ἀπάντησις.— Κτυπᾷ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἰς τοὺς ὀδόντας, εἰς τὰ χείλη, ἀλλὰ... δυστυχῶς χωρὶς ἐκ τῶν κτυπημάτων αὐτῶν νὰ φθείρεται ἀλλ' ἀπεναντίας διαρκῶς αὐξάνει.

Ἐρώτησις.— Ποῖον φάρμακον θεραπεύει τὸν προσβαλλόμενον ἐκ γλώσσης;

Ἀπάντησις.— Ἡ σιωπὴ καὶ ὁ γέλως, εἶνε τὰ μόνα ἀντιγλωσσικὰ φάρμακα.

Ἐρώτησις.— Καὶ ποῖος ὁ αἴτιος τῆς φοβερᾶς ταύτης ἐπιδημίας;

Ἀπάντησις.— Ὁ Ἀδάμ, διότι δὲν ἔκοψε τὴν γλῶσσαν τῆς συζύγου του, κ' ἐπῆρε εἰς τὸν λαιμόν του μίαν ὁλόκληρον... Ἀνθρωπότητα.

Εὐστάθιος Δ. Μαζαράκης
(παθὼν ἐκ γλωσσαλγίας)

ΠΑΛΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΟΙΝΑΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ

Ἀπαίσιαι ἦσαν αἱ εἰς τοὺς δορυαλώτους ἐπιβαλλόμεναι ποιναὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων κατὰ τοὺς μυθικοὺς καὶ ἱστορικοὺς αἰῶνας, διότι ὁ ἐξανδραποδισμὸς καὶ ἐνίοτε ἡ ἠθηδὸν σφαγὴ καὶ ὁ ἀκρωτηριασμὸς τῶν αἰχμαλώτων πολέμου ἐφηρμόζοντο κατὰ κανόνα ἀπαράβατον ἔστω καὶ μεταξὺ λαῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτὴν ὁμοφυλίαν, τὴν αὐτὴν λαλούντων γλῶσσαν καὶ τοὺς αὐτοὺς λατρεύοντας θεούς, ἐνῷ σήμερον οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου, τραυματίαι καὶ ὑγιαίνοντες, κατανοηθείσης τῆς ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης, διαρκούσης τῆς αἰχμαλωσίας, τυγχάνουσι πάσης περιποιήσεως καὶ περιθάλψεως παρὰ τοῦ ἐμπολέμου ἐχθροῦ, καὶ ἐπελθούσης τῆς εἰρήνης ἀφίενται ἐλεύθεροι, μὴ καταβάλλοντες ἴδια λύτρα, διότι ταῦτα ὁλικῶς ἀποτίει ἡ ἡττηθεῖσα ἐπικράτεια διὰ τῆς λεγομένης *πολεμικῆς ἀποζημιώσεως*.

Καὶ εἶνε μὲν προφανὴς ἡ διαφορὰ μεταξὺ δορυαλώτων τῆς μυθικῆς-ἱστορικῆς ἀρχαιότητος καὶ τῆς συγχρόνου περιόδου, ἀλλὰ καταλείποντες τὴν ἀρχαιότητα καὶ κατερχόμενοι εἰς ἐποχὴν πολὺ μεταγενεστέραν τὸν Θ' καὶ Ι' αἰῶνα, αἰῶνα αἴγλης καὶ κλέους τῶν δαφνηστεφῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου μαχομένων εἴτε κατὰ τῶν Βουλγάρων εἴτε κατὰ τῶν Μουσουλμάνων καὶ τὸν Ἀράβων, εὑρίσκομεν ὅτι οἱ αἰχμάλωτοι πολέμου ἐκόσμουν ἁλυσσίδετοι τοὺς θριάμβους τοῦ νικητοῦ, κατ' ἀπομίμησιν τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων καὶ στρατηγῶν. Ἐν Βυζαντίῳ μάλιστα ἡ «*βασίλειος τάξις*» δι' εἰδικῶν καὶ λεπτομερῶν κανονισμῶν, ὥριζε τὴν κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ θριάμβου ἐθιμοτυπίαν.

Δανείζομαι συνοπτικῶς ἐκ τῆς ἱστορίας τὴν τελετὴν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει θριάμβου, παρὰ τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ, ἐξώσαντος τοὺς Ἄραβας ἐκ τῆς Κρήτης, αἰχμαλωτίσαντος δὲ πλῆθὺν Ἀράβων ὡς καὶ τὸν ἡγεμόνα τούτων Ἀβδ-ελ Ἀζίζ ἐλ Κοτόρμπι εἰς Κουρουπᾶν μεταποιηθέντος παρὰ τῶν Βυζαντινῶν. Ἐν τῷ Αὐγουσταίῳ παρόντων πάντων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν τιτλούχων καὶ τοῦ Πατριάρχου μετὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου ὁ αὐτοκράτωρ κάθηται ἐπὶ θρόνου κρατῶν τὸ δόρυ διὰ τῆς δεξιᾶς· ὁ ἐπιφανὴς αἰχμάλωτος Ἐμίρης ξυρισμένος τὴν κεφαλὴν προσαγόμενος ὑπὸ τοῦ Πρωτονοταρίου τοῦ Δρόμου πρὸς τὸν θρόνον ρίπτεται ἀναγκαστικῶς πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ αὐτοκράτορος ὅστις διὰ τοῦ ἑτέρου τῶν ποδῶν πατεῖ τὸν πρηνῆ Ἀμοιρᾶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἐνῷ συγχρόνως ὁ μέγας ἱπποκόμος ἐπιθέτει τὴν αἰχμὴν τοῦ παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος κρατουμένου δόρατος ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ αἰχμαλώτου, καὶ αἱ ἰαχαὶ τοῦ φρενιτιῶντος πλήθους, πληροῦσι μέχρι στεφάνης τὸ ποτήριον τοῦ ἐξευτελισμοῦ ὅπερ μέχρι τρυγὸς ἐκπίνει ὁ Ἀμοιρᾶς.

Ἐὰν εἰς τοιαύτας ἐξευτελιστικὰς ποινὰς ὑπέβαλλον τοὺς ἐπιφανεστέρους τῶν αἰχμαλώτων οἱ αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου, οὐχ ἧττον καὶ οἱ Μουσουλμάνοι ἀνταπέδιδον ἐν παρομοίαις περιπτώσεσι καὶ μετὰ τόκου μάλιστα εἰς τοὺς ἡμετέρους, διότι τὸν αὐτοκράτορα Ρωμανὸν τὸν Διογένην προσαχθέντα αἱμόφυρτον τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἐν Μαντζικέρτ ἥττης του ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου τῶν Σελτζουκιδῶν Τούρκων Ἄλπ-Ἀρσλάν, αὐτὸς οὗτος ὁ Σουλτάνος καταληφθεὶς ὑπ' ἀγρίας χαρᾶς ἀνέτρεψε διὰ βιαίας ὠθήσεως τὸν πρὸ αὐτοῦ ἱστάμενον Ρωμανὸν καὶ τετράκις τὸν ἐρράπισεν ἰδίαις χερσίν.

Ἐὰν εἰς τοιαύτας ποινὰς—ποινὰς ἐξευτελισμοῦ τῶν ἡττημένων, προέβαινον οἱ Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες, οἱ Ἐμίραι καὶ οἱ Σουλτάνοι, ἵνα ἐπισημοποιήσωσι τὴν ἐπὶ τῶν αἰχμαλώτων κυριαρχίαν των, ἡ Ἐνετικὴ Δημοκρατία, καθιερώσεν εἰς μεταγενεστέραν περίαδον πρωτότυπον εἶδος ποινῆς—ποινῆς ἐξευτελισμοῦ ἀληθῶς προτύπου καὶ πασιδήλως γελωτοποιοῦντος τοὺς ἡττημένους, διότι κατὰ τὸν Δάνδολον καὶ τὸν Σανούδαν ὁ Δόγης τῆς Ἐνετίας τὴν Πέμπτην τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος *ἀπέτεμνε τὴν κεφαλὴν δώδεκα χοίρων καὶ ἑνὸς ταύρου*, οὗς ἦτο ὑπόχρεως νὰ ἀποστέλλῃ ὁ Πατριάρχης Ἀκυλίας ὅστις μετὰ δώδεκα συνοδικῶν, ἀφέθη ἐλεύθερος ἐπὶ τῷ ὅρῳ τούτῳ. Ἄλλην ποινήν, ἐπίσης πρωτότυπον καὶ ἔτι κωμικὴν ἐφήρμοζον οἱ Φλωρεντινοὶ οἵτινες ὡς νικηταὶ τοῦ ἐπισκόπου Ἀρέζου, παρίστανον αὐτὸν κατὰ τὰς θριαμβευτικὰς αὐτῶν τελετὰς ὑπὸ τὴν μορφὴν ὄνου, φέροντος μίτραν.

Ευλόκαστρον **Ι. Π. Σταματούλης**

Σημ. Α.Ο.Δ.Ο. Δὲν ἀπέχουν πολὺ καὶ μακρότερον ἀκόμη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οἱ σημερινοὶ Βούλγαροι, οἱ ὁποῖοι χωρὶς αἰτίαν ἐνέδυσαν ἕνα ὄνον παπαδίστικα, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὴν Βάρναν διὰ νὰ ἐμπαίξουν τὸν Μητροπολίτην μας.

ΓΝΩΜΑΙ
ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Δύο ὑπῆρξαν οἱ παντοδύναμοι μοχλοὶ δι' ὧν ἐσαλεύθησαν τὰ θεμέλια τῆς ὀθωμανικῆς κατακτήσεως· τὸ βροντόφωνον, τὸ πυρίπνουν καρυοφύλλι τοῦ Κλέφτη, καὶ τὸ βουβὸ μελανοδοχεῖον τοῦ Ἕλληνος διδασκάλου. Τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα ἐκ συμφώνου συνειργάσθησαν καὶ θὰ συνεργασθῶσι μέχρι συμπληρώσεως τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεώς μας. **Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης**

⁂

Ὁ λέγων ἓν ψεῦδος δὲν ὑποπτεύεται ὁποῖον ἔργον ἀναλαμβάνει, διότι πρέπει νὰ ἐφεύρῃ χίλια ἄλλα ὅπως ὑποστηρίξῃ τὸ πρῶτον.

Pope

⁂

Ἡ μόδα εἶναι ἓν γελοῖον κατὰ τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις. **Balzac**

⁂

Τὸ ἥμισυ, τὸ ὡραιότερον ἥμισυ τοῦ βίου εἶναι ἄγνωστον εἰς τὸν ἄνδρα ὅστις δὲν ἠγάπησε μετὰ πάθους. **Stendhal**

⁂

Ὅταν πρόκειται νὰ συνάψῃ κανεὶς συνοικέσιον, περιέρχεται εἰς ἀμηχανίαν ὡς πρὸς τὴν ἐκλογήν· ὁ γάμος τόσας καὶ τόσας ἐπιφυλάσσει ἐκπλήξεις καὶ ἀπογοητεύσεις!.... Μὰ τὴν πίστιν μου, τὸ καλλίτερον, φρονῶ, νὰ μὴ ἐκλέξῃ τις καθόλου.

Φοντενέλλος

⁂

Ἡ δυστυχία εἶναι ἡ λυδία λίθος δι' ἧς ὁ ἄνθρωπος δοκιμάζει τὴν ἀγαθότητα τῶν πλησίον, τῶν γυναικῶν του, τῶν θεραπόντων του, καὶ τὴν δύναμιν τῆς εὐφυΐας του, τοῦ πνεύματός του καὶ τῆς ψυχῆς του. **Ἰνδοῦ συγγραφέως**

⁂

Γάμος ἐξ ἔρωτος εἶναι εἴσοδος εἰς τὸν παράδεισον μὲ ἕνα ὀφθαλμὸν κλειστόν· γάμος ἄνευ ἔρωτος εἶναι εἴσοδος εἰς τὸν ᾅδην μὲ ἀνοικτοὺς ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμούς. **Κα Alex Twoeedie**

⁂

Οἱ ἄνδρες οὐδέποτε μισοῦσι τὴν εὐφυᾶ γυναῖκα, διότι ἡ πράγματι εὐφυὴς γυνὴ οὐδέποτε ἀφίνει τὸν ἄνδρα νὰ ὑποθέσῃ ὅτι εἶναι τοιαύτη.

Jean Graham

⁂

Τὸ πεπρωμένον εἶναι ὄνομα γενικόν, ὅπερ δίδεται εἰς πάντα τὰ σφάλματα, εἰς πάσας τὰς ἀνθρωπίνους πλάνας, ὅταν ἐπιστῇ ἡ ὥρα τῆς τιμωρίας.

Alexandre Dumas fils

⁂

Δὲν ὑπάρχει κανεὶς ὅστις νὰ μὴ ἔχῃ ἐντός του κάτι τὸ καλόν, ὅπερ δύναται νὰ καταστῇ ἐξαίρετον, ἐὰν δεόντως καλλιεργηθῇ.

Saint-Evremond

ΠΑΛΗΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Καὶ τεῖσαι, μωρὲ ἄνθρωπε, ποῦ φλυαρεῖς ἐμπρός [μου,
ἂν μὲ τὰ ζῷα τὰ λοιπὰ παραβληθῇς τοῦ κόσμου;

Ἔχεις τὴ χαίτη λιονταριοῦ καὶ τὸ κεντρὶ τῆς [σφήκας;
Ἔχεις πτερὰ τοῦ παγωνιοῦ καὶ τῆς στρουθοκαμή- [λου,
Ἢ τοῦ προβάτου τὸ μαλλί, τὸ γάλα τῆς κατσίκας;

Ἔχεις τὸ χιλιμήντρισμα ἐκεῖνο τῆς φοράδας,
Ἔχεις λαγοῦ περπατησιὰ καὶ κάβουρα ποδάρια,
Ἢ τοῦ ξιφία τὴν οὐρά, ἢ κἂν τῆς σουσουράδας,
Ἢ καὶ τῆς πίνας τὸ φαγὶ καὶ τὰ μαργαριτάρια;

Ἔχεις αὐτιὰ τοῦ γαϊδουριοῦ, τῆς κουκουβάγιας [μάτι,
Ἢ τῆς χελώνας τὸ καυκί, καὶ τζίτζικα λαρύγγι,
Κι' ὁπόταν θέλεις ἠμπορεῖς, βρὲ ἄνθρωπε σακάτη,
Νὰ βγάλῃς ἀπὸ μέσα σου ἱπποποτάμου ξύγκι;

Μπορεῖς νὰ πέσῃς στὸ νερὸ ἀπὸ ψηλὰ σὰν γλάρος,
Καὶ τὸ μακρὺ τὸ ράμφος σου μαρίδες νὰ ρουφήσῃ;
Μπορεῖς καὶ σὺ νάλατισθῇς καθὼς ὁ μπακαλιάρος
Κι' ἀπὸ τ' ἁλάτι τὸ πολὺ νὰ γίνῃς στοκοφίσι;

Μπορεῖς σκουλῆκι ἐν ταὐτῷ καὶ πεταλοῦδα νάσαι
Κι' ἀπὸ τὸ σάλιο σου νὰ βγῇ μεταξωτὴ λουρίδα,
Ἢ, ὅπερ σπουδαιότερον, μπορεῖς ν' ἀποκοιμᾶσαι
Μ' ἕνα ποδάρι κρεμαστὸς καθὼς τὴν νυχτερίδα;

Μπορεῖς νὰ ζῇς χωρὶς βρακιά, παπούτσια καὶ φω- [κόλα;
Ἢ τρία κἂν πηδήματα νὰ κάνῃς σὰν ζαρκάδι;
Μπορεῖ ἀπὸ τὰ σπλάχνα σου νὰ ἔβγῃ καμμιὰ κόλα,
Χαδιάρι, αὐγοτάραχο ἢ τῆς μουρούνας λάδι;

Μπορεῖ ἀπὸ τὸ δέρμα σου νὰ δοῦμε μιὰ διφθέρα,
Σαμούρια, γοῦνες, στρώματα, παπλώματα, καπόταις;
Μπορεῖς καθὼς τὸν κόκορα μονάχα σὲ μιὰ μέρα
Νὰ χωρατεύῃς μ' ἑκατὸν τριάντα πέντε κόταις;

Μπορεῖς καὶ σὺ νὰ χώνεσαι στὲς τρύπες σὰν πον- [τίκι;
Ἢ νὰ πετᾷς σὰν κότσυφος, σὰν σπίνος, σὰν ὀρτύκι;
Μπορεῖς ποτὲ τὰ ὅσα τρῷς, βρὲ ἄνθρωπε τεμπέλη,
Νὰ τὰ μασσᾷς, σὰν μέλισσα καὶ νὰ τὰ βγάζῃς μέλι;

Οὔ! νὰ χαθῇς κηφηναριό... στῶν μελισσῶν τὸ [σμῆνος
Ἐσὺ ζηλεύεις μοναχὰ τὴ θέσι τοῦ κηφῆνος.
Καὶ θέλεις πάντα χάρισμα νὰ τρώγῃς στὴν κυψέλην
Ὁπόταν εἶσαι μάλιστα γιγαντομάχος Ἕλλην!

Ὅ,τι μικρὸν καὶ ἀφανὲς ἡ πτέρνα σου πατεῖ
Γελᾷς μὲ τὰ καμώματα τῆς λογικῆς ἀγέλης,
Κι' ἂν μπῇς καὶ σ' ἕνα μύρμηγκα στὸν κόσμο τί [ζητεῖ;
Θὰ σ' ἀπαντήσῃ αὐθαδῶς «ἀμμὲ ἐσὺ τί θέλεις»;

Ἕνα κουνοῦπι ζωηρὸ ἐκάθησε μιὰ μέρα,
Σ' ἑνὸς βωδιοῦ τὸ κέρατο κ' ἐσφύριζ' ἐκεῖ πέρα,
Κι' εἶπε τὸ βῶδι μὲ ψυχρὸν Ἐγγλέζου χαρακτῆρα:
«Καὶ ὅταν ἦλθες κι' ἔφυγες χαμπάρι δὲν σ' ἐπῆρα!»

Ἂν ἠμπορῇς, βρὲ ἄνθρωπε, πές του καὶ σὺ αὐτά,
Ὅταν στ' αὐτιά σου νηστικὸ σφυρίζοντας πετᾷ
Μὲ σφύριγμα καὶ δάγκωμα κακὰ σὲ ξημερόνει
Ἂν δὲν σκεφθῇς δελτάριον ν' ἀνάψῃς Ζαμπιρόνη

Βλέπεις αὐτὸν τὸν μπούρμπουλα, τὸν ἀφανῆ στὸ [χῶμα
Ποῦ μὲ τὰ πόδιά του κυλᾷ τὴν μιὰ καὶ ἄλλη βρῶμα;
Μεγάλης ἔτυχε ποτὲ στὴν Αἴγυπτον λατρείας
Ὡς τοῦ Ἡλίου σύμβολον, δυνάμεως κι' ἀνδρείας.

Καὶ ὕστερα κορδώνεσαι καὶ θεωρεῖς ὡς δῶρον
Καὶ τὸ μυαλὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ μυαλὸ τῆς [ράχης
Σὺ τοῦ Δαρβίνου ἡ μαϊμοῦ, σύ, δίπουν μαστοφόρον,
Σύ, ἄνθρωπε θαυμάσιε, ποῦ κακὸ ψόφο νάχῃς!

ΣΟΥΡΗΣ

ΕΝΑΣ ΕΝΔΕΚΑΕΤΗΣ ΗΡΩΣ

Ἐπῆρε τὸ χρυσοῦν βραβεῖον τῆς ἀνδρείας ὁ ἑνδεκαετὴς Κάρλος Πετρίνης, ἕνα Ἰταλόπουλο εἰς τὸ Μοντιτσιάνο. Καὶ πολὺ δικαίως, διότι ἔσωσε δύο μαζὶ οἱ ὁποῖοι ἀφεύκτως θὰ ἐπνίγοντο, καὶ ἰδοὺ πῶς: Ἕνας ἀδαὴς τῆς κολυμβητικῆς, πνιγόμενος ἐφώναζε ζητῶν βοήθειαν, ὁ δὲ πατὴρ τοῦ Πετρίνη ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ τὸν σώσῃ. Ἀτυχῶς ὁ πνιγόμενος ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του, ὅπως συνήθως συμβαίνει, ἥρπασεν ἀπὸ τὸν λαιμὸν τὸν πατέρα Πετρίνη ὅστις δεσμευθεὶς τοιουτοτρόπως εἰς τὰς κινήσεις του ἐβυθίσθη μαζὶ μὲ τὸν ἄλλον, ἀδυνατῶν καὶ νὰ κινηθῇ κἂν διὰ νὰ σωθῇ. Ὁ μικρὸς Πετρίνης ἐν τῇ κρισίμῳ ταύτῃ στιγμῇ πίπτει εἰς τὴν θάλασσαν, εἰσδύει εἰς τὸν βυθόν, χώνεται ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς ἐν συμπλέγματι πνιγομένους καὶ διὰ κινήσεως ὁρμητικῆς τοὺς ἀναβιβάζει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, προσπαθήσας συγχρόνως νὰ τοὺς χωρίσῃ. Ὁ πατὴρ συνελθὼν κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τῶν χειρῶν τοῦ ἑτέρου καὶ νὰ σωθῇ, ὠθῶν συγχρόνως καὶ τὸν ἄλλον ἡμιπνιγμένον, τὸν ὁποῖον δύο ἄλλοι παρέλαβον. Τοιουτοτρόπως ὁ μικρὸς Πετρίνης, χάρις εἰς τὸν ἡρωϊσμόν του καὶ τὴν κολυμβητικὴν δεινότητα ἔσωσε δύο πνιγομένους.

ΙΣΠΑΝΙΚΟΙ ΟΡΚΟΙ

(συλλεγέντες ὑπὸ τοῦ Brantome)

Μὰ τὴν ψυχὴ τῆς μητέρας μου ποῦ εἶναι στὸν Παράδεισο.

Μὰ τὸ κορδόνι τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου.

Μὰ τῆς ἁμαρτίαις μου, ποῦ ἐξομολογήθηκα προχθὲς στὰ πόδια τοῦ πνευματικοῦ.

Μὰ τὸ ἅγιο αὐτὶ τοῦ Μάλχου, πῶκαμε καλὰ μὲ τὸ χέρι του ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Μὰ τὴν μετάνοια τῆς Μαρίας Μαγδαληνῆς.

Μὰ τὰ ὤμορφα μάτια τῆς ἐρωμένης μου.

Μὰ τὰ μουστάκια αὐτὰ ποῦ φύτρωσαν μέσ' τὸ καπνὸ τῶν κανονιῶν!

κ. Εὐάγγ. Πικραμένον, Χαλκίδα.—Στέλλετέ μας καὶ ἡμεῖς θὰ ἐκλέγωμεν καὶ θὰ δημοσιεύωμεν. Ἐκ τοῦ πρὸς τοὺς μετανάστας ποιήματός σας ἀποσπῶμεν αὐτὸ τὸ τετράστιχο.

Ἀδέλφια! ἂν ξενιτεύεσθε μακρυὰ 'πὸ τὴν [πατρίδα
Ἂν εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς σκορπᾶτε καὶ [πλανᾶσθε,
Μ' ὅλας τὰς κακουχίας σας μὲ κάθε σας [φροντίδα
Τὴν γαλανὴ Ἑλλάδα μας μὲ πόνο νὰ θυ- [μᾶστε.

Αὐγερινὸν, Πάτρας.—Τοιαῦτα «λίαν ἀστεῖα» παρακαλοῦμεν νὰ μὴ μᾶς ξαναστείλετε. Εἴπομεν, ὅτι ἐκ τῶν Λαϊκῶν θέλομεν μόνον τὰ μὴ **δόκιν.** Νομίζετε σεῖς, ὅτι τὸ ἰδικό σας δύναται ν' ἀναγνωσθῇ ἀπὸ οἰκογενείας, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρεῖαν κυκλοφορίαν ἔχει, τὸ αὐστηρὸν διὰ τοιαῦτα Α.Ο.Δ.Ο.;

Νίκον, Σύρον.— Τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Νικόλαος Νικολῆς» διηγηματάκι σας θὰ δημοσιευθῇ προσεχῶς, ἐὰν δὲν ἔχῃ πολλαὶς ἐρωτοδουλιὲς μέσα.

κ. Φῶτον Γιοφύλλην, Κέρκυραν.—Ἐλήφθησαν τὰ σταλέντα καὶ θὰ δημοσιευθοῦν. Μὴ βιάζεσθε. Ἡ Κερκυραϊκὴ διάλεκτος τῶν χειρογράφων μᾶς δίδει πολὺν κόπον καὶ δι' αὐτὸ ἡ μεγάλη αὕτη καθυστέρησις,

κ. Σταματούλην, Ξυλόκαστρον.—Διὰ τὰς καθυστερήσεις τὰς ταχυδρομικὰς τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. εἴδατε τὸν προχθεσινὸν κεραυνὸν εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν».

κ. Γεώργ. Θ. Κελεπούρην, ἐνταῦθα.—Δημοσιεύομεν ἐκ τοῦ ποιήματός σας τὰ ἑξῆς τετράστιχα:

Εἰς τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ πεσόντας Κρῆτας

Μὲ δάφνινα κλωνάρια
μὲ κρίνα τοῦ Ὀλύμπου,
μ' ἀμάραντα λουλούδια
ἀπ' ταῖς κορφὲς τῆς Πίνδου,
Καὶ μ' ἄνθη ἀπ' τῆς Ροδόπης
τὰ πράσινα λειβάδια,
ἃς πλέξωμε στεφάνια
στ' ἀνδρεῖα παλληκάρια.

ιιι

Καὶ σεῖς πουλιὰ τοῦ Αἵμου
πέρδικες τοῦ Στρυμῶνος,
ἀηδόνια τοῦ Μετσόβου
γλαῦκες τοῦ Παρθενῶνος,
Ψάλτε τιμῆς τραγούδια
γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς Κρήτης,
ν' ἀκούῃ μὲ 'περηφάνεια
νὰ χαίρ' ὁ Ψηλορείτης.

ιιι

Καὶ τὸ ἀγνὸ τὸ αἷμά σας
ποῦ χύθηκ' ἐκεῖ πέρα,
θὲ νὰ σκορπάῃ τὸ θάνατο
θ' ἁπλώνῃ τὴ φοβέρα.

ιιι

Καὶ θὰ φωνάζ' αἰώνια
μὲ βόγκο, μὲ λαχτάρα:
«Εἰς τῆς Ἑλλάδος τοὺς ἐχθροὺς
Θάνατο καὶ κατάρα!»

Κ-αν **Νικολαΐδου,** Τεργέστην.—Τὰ μὴ ληφθέντα φύλλα ξαναποστέλλονται.

κ. **Ἐμμ. Γ. Παπαδάκην,** Ἡράκλειον Κρήτης.— Ἴσως νὰ εἶνε αὐτὸ ποῦ γράφετε. Τὸ τοῦ «Σταυροῦ» δημοσιεύεται. Ὁ διαγωνισμὸς ἴσως εἰς τὸ προσεχές.

Ροδοδάκτυλον Ἠώ, Ἡράκλειον Κρήτης.— Τὸ Σαλόνι δημοσιεύεται. Αἰνίγματα μὴ μᾶς στέλλετε πρὶν προκηρύξωμεν ἡμεῖς διαγωνισμόν.

Ἄνθος τῆς Εὐαισθησίας, Σπάρτην.—Τὰ σταλέντα εἶνε ἰδικά σας ἢ τὰ ἔχετε μεταφράσει;

Μυλόρδον, Λονδῖνον.— Τὰ παράξενα δημοσιεύονται. Τὰ αἰνίγματα θὰ ἴδωμεν. Τὰ δύο τελευταῖα μήπως τὰ ἔχετε ἀπὸ ἀγγλικὸ περιοδικό;

κ. **Θ. Α. Χατζη-Μιχάλην,** Ρετσάνην.— Ἡ κρίσις δημοσιευθήσεται.

κ. **Ἀγγελόπουλον,** Καρδίτσαν.— Περισσότερον δὲν ἠννοήσαμεν τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ **Κουκουβίνου** ἢ αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν. Ἐκ τῆς «Συντελείας τοῦ Κόσμου» δημοσιεύομεν τὰ ἑξῆς ἀποσπάσματα.

Ὅταν θὰ σβύσῃ ὁ Ἥλιος

Μαῦρος τάφος· σκοτεινὸ μυστήριο θανάτου
σκοτάδι κλείνωντας βαθὺ
στὴ μαύρη ἀγκαλιά του.
Ὅπου κι' ἂν στρέψῃς καταχνιά, ὅπου κι' ἂν [δῆς μαυρίλα....

. . . . . .

Ὁ οὐρανὸς ἔχασε πειὰ τὸ γαλανόν του [χρῶμα
Ὁ ἥλιος ἐσκοτίστηκε
ἐνέκρωσε καὶ ἐσβύστη...
Ἡ γῆ πλέον ἐφόρεσε τὰ μαῦρα ράσσα καὶ [πενθεῖ
αἱ βρύσες ἐπαγώσανε
οὐδ' ἕνα λούλουδο ἀνθεῖ.

. . . . . .

Ψυχος αἰσθάνομαι δριμύ, περιγυρὰ κι' ἀν- [τάρα...
Μέσα σὲ λύπη ἀχόρταγη τρέχει ὁ λογι- [σμός μου
κι' ἐσκέφτηκα: τί νἂν αὐτό;
κι' ἡ κρύα φύσις ἀπαντᾷ:
«Ἡ συντέλεια του κόσμου»

Μαλεβόν, Παλαιοχώριον.—Θὰ δημοσιευθῇ ἴσως εἰς τὸ προσεχές.

κ. **Γεώρ. Δ. Σπρούκην,** Βόλον. — Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς ἐνεργείας σας. Τὸ ποίημα σας τὸ δημοσιεύομεν.

Ξενητεμένος...

Ξενητεμένος, μακρυνός, γενέτειρά μου ἤρθα
στὸ χῶμά σου ἀνάπαυσι νὰ βροῦν τὰ γη- [ρατειά μου,
στὸν ἴσκιο πῶχουν τὰ κλαριά σ' νὰ πέσω [νὰ πλαγιάσω.
τ' ἀηδόνια νἄρχωνται σιμὰ καὶ νὰ μὲ να- [νουρίζουν!..
Γενήτρα, σύ, μὲ ἄξηνες καὶ μέκαμες λε- [βέντη·
τἀγέρι σου τὸ δροσερὸ στὰ νειάτα μου δὲν [τοῦχα
καὶ τὸ νερὸ τὸ γαργαρὸ πῶχουν ἡ λαγ- [καδιές σου
μόνο στὸν ὕπνο τῶβλεπα. μονάχα στ' ὄ- [νειρό μου...

Πᾶνε τὰ χρόνια, πέρασαν! γυρνῶ στὰ γο- [νικά μου,
ποῦ μ' ἐξεκίνησαν μικρό, μικρὸ μὲ ξεννη- [τέψαν,
κι' ἔχυσαν δάκρυα χωρισμοῦ, περίσσια [θερμαμένα.
Σὰν νἄταν βρύσες ἄσωστες γιὰ πάντα δὲ [στειρεύουν!....

Τοὺς πῦρα νἄνε χώματα μὲ ὄχι χορταρένια!
Γονάτισα στὸ μνῆμα τους καὶ κλαίω, [κλαίω, κλαίω...
Τὸν πόνο πῶχει ἡ καρδιά μ' δὲν ἠμπορῶ [νὰ διώξω,
πρὶν γείνω κ' ἐγὼ κόκκαλο
καὶ καταλήξω χῶμα.

κ. **Ε. Νάτσην,** Ἐνταῦθα.— Ἐλήφθη, ἔτσι φαίνεται ὅτι θὰ εὕρῃ.

Ἀλκυῶνα, Ἐνταῦθα.— Δημοσιεύομεν τὸ ποίημά σας.

Ἡ Μακεδονία

Ὄλυμπε, Κίσσαβε, τρανοί, ἐπέρασ' ὁ και- [ρός σας,
Στρέψατε τώρα τὸ βαρὺ καὶ μαῦρο βλέ- [φαρό σας
κυττάξ'τε...φλόγες καὶ καπνοὶ ἀπ' τὴν Μα- [δονία
ἐκεῖ παλεύουν σὰν θεριά, σκλαβιὰ-ἐλευθε- [ρία.
Ἐλευθερία!... ὄνειρο! ζυμώνεσαι μὲ αἷμα
σὲ σένα στρέφεται θολὸ κάθε τοῦ δούλου [βλέμμα.
Γιὰ σέν' ἀμέτρητα κορμιὰ μέσα στὸ τάφο [πέσαν
καὶ ἀλυσσίδες φοβεραῖς μύρια χεράκια [δέσαν.
Ἐνῷ ὁ ἥλιος φωτεινὸς σ' ὅλον τὸν κόσμον [βγαίνει
πέρα σὲ 'κεῖνη τὴν γωνιὰ ἡ νύχτα κατε- [βαίνει,
βαθειὰ μὲς στὸ τρισκόταδο μὲς τῆς φωτιᾶς [τὴ μπόρα
βαφτίζεται στὰ αἵματα ἡ δοξασμένη χώρα.
Ἀκούει Ἑλλάδα 'λεύθερη τὸ μάτι της [βουρκώνει...

. . . . . .

Λαλεῖ τ'ἀηδόνι ξέγνοιαστο σ' ἑνὸς κλαριοῦ [τὴν ἄκρη
καὶ πάρα πέρα βογγητὸ καὶ θάνατος καὶ [δάκρυ.
Γλιστρᾷ τ' ἀγέρι δροσερὸ ἀπ' τῶν βουνῶν [τὰ πλάγια
καὶ κατεβαίνει στὰ χωριὰ κι' ἀκούει τὴν [κουκουβάγια
νὰ κλαίῃ τὰ μεσάνυχτα σὲ σπῆτι ρημαγμένο
καὶ φεύγει, φεύγει ἀπὸ 'κεῖ, ἀλλ' ὅμως μα- [τωμένο!
μέσα στὴ νύχτα τὴ βαθειὰ, στὸ ἄλυτο σκο- [τάδι
μιλοῦν ἀπάνω στὰ βουνὰ, τουφέκια μὲ τὸν [Ἅδη,
καὶ κάτω 'κεῖ σὲ φτωχικὲς καλύβες ἀναβρά- [ζουν
ὁ θρῆνος καὶ τὰ αἵματα ἀπ' τὰ σπαθιὰ ποῦ [σφάζουν.
Καὶ μέσ' σ' αὐτὸ τὸ χαλασμὸ βροντάει τὸ [τουφέκι
πέφτ' ἕνας καὶ σηκώνονται ἄλλοι ἑκατὸ πα- [ρέκει.
Αὐτὸ γυρεύει ἡ λευθεριὰ ἔτσι ἡ καρδιὲς [ἀντρειώνουν
καὶ βγάζουν μούγκρισμα φρικτὸ κι' ἐκδί- [κησι γυρεύουν.

Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, Πάτρας. — Θὰ δημοσιευθῇ.

κ. **Διακογιάννην,** Κάϊρον.—Ἡ διεύθυνσις τοῦ περιοδικοῦ ποῦ ζητᾶτε εἶναι ὁδὸς Εὐριπίδου Ἀθήνας.

κ. Δορκία Βρουλιᾶ. Αἱ «ἰδιοτροπίες τοῦ Μάρτη» δὲν ἐδημοσιεύθησαν τότε διὰ νὰ δημοσιευθοῦν εἰς καταλληλότερον χρόνον.

Ἑσπερίαν Αὔραν, Ἡράκλειον Κρήτης.—Λύσεις ἐλήφθησαν.

Ζῆτα Κρούπ, Θῆβας.—Πάλιν αὐτὴ ἡ κατηραμένη μακρυλογία ἐμποδίζει τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὡραίου «Λαϊκοῦ» σήμερον.

κ. **Ἐπαμεινώνδαν Βρόνδαν,** Ἀλεξάνδρειαν Αἰγύπτου.—Τὸ ποίημα ἐπειδὴ ἦτο μεγάλο ἀναβάλλεται διὰ τὸ προσεχές.

Κρόνον, Καρδίτσαν.—Λύσεις ἐλήφθησαν.

κ. **Α. Πατδουρῆν,** Νέαν Ὑόρκην.—Διατί μὲ λατινικὰ στοιχεῖα ἡ ὑπογραφή σας; Τώρα εἶναι ἀργὰ πλέον, τὸ γέρας τὸ ἐπῆρε ὁ «ἀνιστὰς ἱστορικός».

Ἀρτανιόν, Ἀλεξάνδρειαν Αἰγύπτου.—Θὰ ἴδητε εἰς τὸ προσεχές, ὁπότε πιστεύομεν νὰ δημοσιευθῇ ἡ κρίσις τοῦ διαγωνισμοῦ.

κ. **Ε. Μαζαράκην,** ἐνταῦθα. — Τὸ Λαϊκὸ εἰς τὸ προσεχές.

ΤΟ ΣΑΛΟΝΙ ΤΟΥ Α.Ο.Δ.Ο.

Ἡ Δ-νὶς Ἀλεξάνδρα Γ. ἀπέστειλε εἰς τὰ γραφεῖά μας τὴν φωτογραφίαν της διὰ τὸν ἐπιτυχῶς λύσαντα τὸ ὑπ' αὐτῆς προταθὲν αἴνιγμα «ἀνιστόρητον ἱστορικόν». Παρακαλεῖται λοιπὸν οὗτος νὰ διέλθῃ καὶ τὴν ζητήσῃ.

Ὁ Κουκουβῖνος χαίρεται, διότι ἤρχισαν νὰ τρίζουν τὰ δόντια τους κατ' αὐτοῦ δύο-τρεῖς, καὶ ἐὰν «οὐδ' Ἡρακλῆς πρὸς δύο» κατὰ τὴν παροιμίαν τῶν παλαιῶν, δέχεται οὐχ ἧττον τὸ γάντι ποῦ τοῦ ἔρριψαν, Νο 1ο πρὸς τὴν Δ-δα «Ἀμβρακιώτιδα Αὔραν» ἀπαντᾷ ὅτι, ἡ δουλειά της εἶναι «ἱστὸν τ' ἠλακάτην καὶ τοῖς ἀμφιπόλοις κέλευε», δηλαδὴ κάμε ρόκα σου, γιατὶ δὲν εἶναι γιὰ τὰ δόντια σου ἡ ἀνασκευὴ τῆς κρίσεώς του ἐπὶ ποιημάτων τοῦ κ. Μασσούρα κλπ. γιατὶ κάθε τέχνη θέλει τὸ μάστορή της. Κ' ἐπιλέγει ἡ γκρίνια των νὰ μείνῃ ὡς ἐκεῖ· ἂν πάλιν θέλει γκρίνια ἐμπρός, τὴν δέχεται. Νο 2ο, ὁ κ. Ἀρτανιὰν τί παράπονο ἔχει; ποῦ ηὗρε ὅτι ὁ Κουκουβῖνος εἶναι ὑπνωτιστὴς καὶ τίνα ἀνακάλυψιν ἔκαμε; ὁ Κουκουβῖνος εἶπε μιὰ γιὰ πάντα τὴ γνώμη του διὰ τοὺς πνευματιστάς· ἀκαλύψεις δὲν εἶπ' ὅτ' ἔκαμε, μόνον ἔβανε μὲ τὸ νοῦ του ποιὸς μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ κ. Φῶτος Γιοφίλλης. Ἂν θέλῃ καυγᾶ ὁ κ. Ἀρτανιάν, ὁ Κουκουβῖνος ἔχει κρεμασμένο τὸ ζουνάρι του· ἢν δὲ λῆς πεῖραν λαβέ, κ, Ἀρτανιάν.

Ὁ **Φῶτος Γιοφύλλης** ἀπαντᾷ στὸ σοφὸ γέροντα Κουκουβῖνο ὅτι μόλις ἔλαβε τὸ 30ὸν φυλλάδιο τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. ἔτρεξε στὸν καθρέφτη καὶ ἐκύτταξε τὰ μαλλιά του, δυστυχῶς ὅμως δὲν ἦταν σύμφωνα μὲ τὴν περιγραφὴ ποῦ τοὺς κάμνει ὁ Κουκουβῖνος. Πιστεύει λοιπὸν νὰ μὴν εἶνε «ὁ τάδες.» Πάντα ὅμως μένει φίλος τοῦ Κουκουβίνου καὶ τοῦ στέλλει πολλὰ χαιρετίσματα.

Ἡ **Ροδοδάκτυλος Ἠὼς** χαιρετίζει τὸν κ. Ἐμμ. Παπαδάκην καὶ τοῦ καθιστᾷ γνωστὸν ὅτι ἡ ἀπουσία του ἀπὸ τὸ Ἡράκλειον τῆς κοστίζει πολὺ διότι ἔχασε τὸν καλλίτερόν της φίλον καὶ τὸν παρακαλεῖ πολὺ νὰ τῆς γράψῃ πῶς περνᾷ ἐκεῖ κάτω

Ὁ κ. **Ι. Π. Σταματούλης** εἰς τὸν «ἀναγνώστην τῶν γραφομένων του», ἐρωτῶντα πόθεν γνωρίζει ὅτι ὁ Κατσαντώνης κατήγετο ἀπὸ Σαρακατσαναίους καὶ ἀναμένοντα ἐκτενῆ πράγματα περὶ τῆς καταγωγῆς του κτλ. ἀπαντᾷ ὅτι ἐλλείψει μητρώων ἀρρένων καὶ ληξιαρχικῶν βιβλίων κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Κατσαντωναίων πρὸς νομικὴν οὕτως εἰπεῖν ἀπόδειξιν τῆς καταγωγῆς τούτων, ταύτην στηρίζει εἰς τὴν ζῶσαν παράδοσιν ἐν Εὐρυτανίᾳ, Βάλτῳ καὶ εἰς τὸ Ραδοβύζι, καὶ τὸν εἰδοποιεῖ ὅτι πιθανὸν νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ περισσοτέρων λεπτομερειῶν περὶ τῶν Κατσαντωναίων, ἐὰν ὡς ἐλπίζῃ περισυλλεγῶσι διάφοροι πληροφορίαι, ζητηθεῖσαι πρὸ πολλοῦ παρ' αὐτοῦ ἐκ Βάλτου κλπ.

Ὁ κ. **Γ. Χ. Μασσούρας** εὐχαριστεῖ πολὺ τὴν Ἀμβρακιώτιδα Αὔραν διὰ τὴν ὑποστήριξιν ποῦ τοῦ ἔκαμε εἰς τὴν ἐναντίον του ἐπίθεσιν τοῦ Κουκουβίνου εἰς ὃν ἀπαντᾷ, ὅτι τὰ τραγούδια ποῦ γράφει τὰ γράφει ὅπως τὰ λένε εἰς τὴν Ἤπειρον. Τώρα εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Κουκουβίνου ἴσως νὰ τὰ λένε ἀλλοιῶς, αὐτὸ ὅμως δὲν ἔχει νὰ κάμῃ. Εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἑκάστου ποιήματος ὑπάρχουν τόσαι παραλλαγαί, ὥστε ἐὰν συναχθοῦν θὰ γεμίσουν ἕνα τόμον ὁλόκληρον—λέγει δὲ εἰς τὴν Δ-δα Βάσσων Κ.....ση, πῶς ἐνῷ τρελλαίνεται τόσο μὲ τὸ Α.Ο.Δ.Ο. καὶ δὲν χορταίνει νὰ τὸ διαβάζῃ, δὲν στέλλει εἰς αὐτὸ ἀπὸ τὰ ὡραῖα Λαϊκά, τὰ ὁποῖα ξέρει, οὔτε, ἂν καὶ εἶνε εὐφυεστάτη δεσποινίς, δὲν στολίζει μὲ τὸ πνεῦμα της τὸ Σαλόνι;

ΤΥΠΟΙΣ Π. Α. ΠΕΤΡΑΚΟΥ